

Emilie Hybertsen Lysø

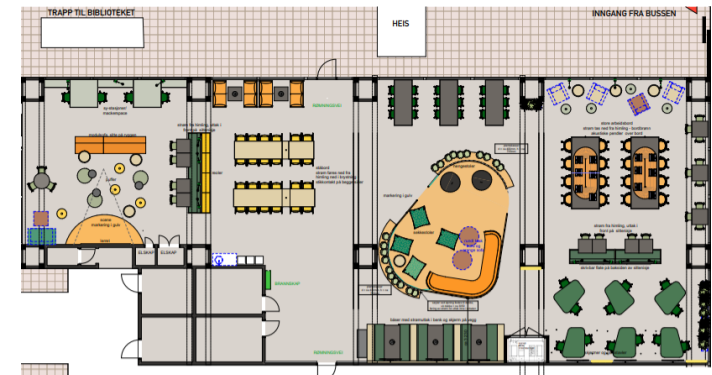
NTNU
Norges teknisk-naturvitenskapelige
universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for tverrfaglige kulturstudier

Emilie Hybertsen Lysø

Fagis på Dragis

Studentareal og samproduksjon av tilhørighet

Mai 2021





Fagis på Dragis

Studentareal og samproduksjon av tilhørighet

Emilie Hybertsen Lysø

Master i STS - Studier av kunnskap, teknologi og samfunn

Innlevert: Mai 2021

Hovedveileder: Stig Kvaal & Thomas Berker

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Institutt for tverrfaglige kulturstudier

Læringsutbytte

Denne masteroppgaven inngår i masterprogrammet Studier av kunnskap, teknologi og samfunn (STS) ved institutt for tverrfaglige kulturstudier ved NTNU.

Kunnskap

Kandidaten har

- avansert kunnskap om hvordan vitenskap og teknologi utvikles, brukes og implementeres i samfunnet med spesielt fokus på RRI (Responsible Research and Innovation), dvs. samfunnsetisk tenking omkring dette
- kunnskap på et høyt nivå om så vel historiske som samtidige endringsprosesser knyttet til vitenskap, ekspertise, demokrati og teknologi
- inngående kunnskap om hvordan vitenskap og teknologi samproduseres med sosiale, politiske og økonomiske aktiviteter på ulike samfunnsområder

Generell kompetanse

Kandidaten kan

- sette seg inn i og analysere omfattende faglige problemkompleks innenfor en relevant etisk ramme
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder gjennom tverrfaglige dialoger med eksperter fra andre fagområder
- selvstendig vurdere og bruke ulike framgangsmåter for å bidra til innovasjon og nyskaping på en bevisst og samfunnsetisk måte
- formidle resultater av eget faglig arbeid på en selvstendig måte, både til allmennhet og andre eksperter, muntlig og skriftlig

Ferdigheter

Kandidaten kan

- analysere og forholde seg kritisk til problemstillinger knyttet til teknologiutvikling og -bruk, og derigjennom se flere tilnæringsmåter og mulige utfall
- identifisere og arbeide selvstendig med praktiske og teoretiske problemer knyttet til effekter av vitenskap og teknologi i konkrete samfunnsmessige sammenhenger
- utføre avansert kunnskapsmekling i forbindelse med tverrfaglige prosjekter og prosesser

Sammendrag

Denne oppgaven utforsker hvordan studenter har tatt i bruk det nye studentarealet Fagland ved NTNU campus Dragvoll gjennom problemstillingen *hvordan tar studenter i bruk det nye studentarealet Fagland, og hva betyr arealet for deres tilhørighet?* Studiens hensikt er å bidra innen forskningsfeltet læringsareal. Datagrunnlaget baseres på kvalitative intervjuer med tolv informanter, observasjoner, brukerundersøkelse og bilder, og er innhentet i en periode på litt over seks måneder (oktober 2020 til mai 2021). Analysen av det empiriske materialet har en narrativ form og tar utgangspunkt i STS-begrepene skript og domestisering, som viser til tiltenkt bruk og faktisk bruk av arealet.

Resultater fra det empiriske materialet viser at det er en sammenheng mellom tiltenkt bruk og faktisk bruk i flere av arealets soner, men at noen av sonene eller artefaktene ikke nødvendigvis blir brukt som de var tiltenkt. Temaer som psykisk helse og ensomhet blant studenter ble særlig aktualisert under korona-pandemien, og vises også i det visuelle i Fagland gjennom bruk av whiteboard-tavler som en plattform for kommunikasjon og utløp for vanskelige følelser. Faglands rolle i studenters sosiale liv er også blitt poengtert gjennom data fra observasjoner og intervjuer, og studien viser at Fagland har blitt opplevd som et viktig samlingssted for studenter.

Gjennom en narrativ analyse av bruk og "temming" av Fagland på et praktisk, symbolsk og kognitivt nivå er det blitt identifisert tre brukergrupper; *innbyggeren, turisten og gjestearbeideren*. Dette rammeverket for identifisering av bruk og brukere kan ha en overføringsverdi til andre undersøkelser av student- og læringsareal. Studiens praktiske implikasjon er etablering av studentsentrerte areal med utgangspunkt i faglige og sosiale aspekter på studenters premisser. Dette er viktig for å øke studenters opplevelse av tilhørighet, og for å skape campus som en attraktiv læringsarena også utenfor undervisningstid.

Summary

This thesis explores how students have put the new student space Fagland at NTNU campus' Dragvoll to use, through the research question *how does students use the new student space Fagland, and what does the area mean for their affiliation?* The purpose of this study is to contribute to the research field about learning spaces. The data in this study has been gathered over a period of just over six months (October 2020 to May 2021), and are based on qualitative interviews with twelve informants, observations, a user survey, and photos. The analysis of the empirical material has a narrative form and is based on the STS concepts script and domestication, which refers to the intended use and the actual use of the student space.

Results from the empirical material shows that there is a connection between the intended use and actual use in several of Fagland's zones, but some zones or artifacts are not necessarily being used as they were intended. Themes such as mental health and loneliness among students were particularly relevant during the corona pandemic and are also shown visually in Fagland through the use of whiteboards as a platform for communication and an outlet for difficult emotions. Fagland's role in students' social lives has also been emphasized through data from observations and interviews, and the study shows that Fagland has been perceived by students as an important space to meet their peers.

Through a narrative analysis of the use and "taming" of Fagland on a practical, symbolic, and cognitive level, three user groups have been identified: *the citizen, the tourist, and the guest worker*. This framework for identifying use and users may have a transfer value to other studies of student spaces and learning spaces. The practical implication of the study is the establishment of student-centered spaces based on academic and social aspects on students' premises. This is important to increase students' experience of belonging, and to create campus as an attractive learning space also outside of curriculum activities.

Forord

I skrivende stund sitter jeg i Fagland med sola skinnende gjennom vinduet, og er på vei til å ta meg en etterlengtet is-pause. Denne oppgaven er skrevet i unntakstilstand med en duft av håndsprit, en-metersregelen og munnbind hengende over meg. Både studiemiljøet og arbeidet med denne oppgaven har derfor det siste året vært preget av restriksjoner knyttet til korona-pandemien, men likevel med en følelse av at *alt blir bra!*

Takk til mine dyktige veiledere Stig Kvaal og Thomas Berker for hyggelige samtaler, gode tilbakemeldinger og fine metaforer. Jeg rakk også å bli en *innbygger* av Fagland, og Fagland har for meg vært et sted hvor jeg har hatt mulighet til å treffe både venner, bekjente og ukjente, både for å arbeide, men også for å være sosial. Jeg vil derfor også takke alle "fagis-studentene"; mine informanter, de som har skrevet på tavlene og de som har utfoldet seg i arealet. Uten dere hadde nok ikke denne oppgaven vært så spennende å arbeide med som den har vært.

Takk til min mor for kritiske spørsmål og for diskusjoner underveis, og takk til Camilla for lån av datamaskin når teknologien ikke har spilt helt på lag. Til slutt må jeg nesten takke meg selv, dette har vært både utfordrende, lærerikt, og ikke minst veldig gøy!

Innhold

Læringsutbytte	v
Sammendrag.....	vi
Summary.....	vii
Forord	viii
Figurliste.....	x
Tabelliste	xi
Kapittel 1. Innledning	1
Campus: et sted å være?	1
Fagland: et sted å høre til?	6
Forskning på bruk av areal	8
Teoretisk perspektiv på bruk av areal.....	10
Oppsummering.....	13
Kapittel 2. Metode	14
Forskningsdesign og konstruksjon av data	14
Dataanalyse.....	18
Studiens kvalitet	20
Etiske vurderinger	23
Oppsummering.....	23
Kapittel 3. Design av et nytt Fagland	24
Brukerinvolvering	24
Symbolsk oppussing	27
Brukere av Fagland.....	28
Oppsummering.....	31
Kapittel 4. Et sted å være	32
Byggekløsser for læring.....	32
Favorittplassene	34
Oppsummering.....	46
Kapittel 5. Et sted å dele	47
Samarbeid og sosialisering under sosial distansering.....	48
Å dele sorgen.....	50
Ensomhet og psykisk helse	52
Make fagis great again	55
Oppsummering.....	59
Kapittel 6. Et sted å høre til	60
Forskjellige brukere, forskjellige behov.....	60
Avslutning	64
Referanser	66
Vedlegg	71

Figurliste

Figur 1: Oversiktsillustrasjon over Gløshaugen sør (Eggen Arkitekter, u.å)	2
Figur 2: Vrimledag på Dragvoll (ntnu.no, u.å).....	3
Figur 3: Inngang D på Dragvoll (Knutli, u.å.).....	3
Figur 4: Sandkassa på Dragvoll (ntnu, u.å.b)	4
Figur 5: U1 på Gløshaugen (Eggen Arkitekter, u.å)	4
Figur 6: Lesesalplass i muggsalen (Sundsbo, u.å)	6
Figur 7: Samme sted som figur 6 etter oppussing av Fagland	6
Figur 8: Tidslinje for datakonstruksjon oktober 2020 til mai 2021	14
Figur 9: Utsnitt fra observasjonsskjema	15
Figur 10: Møbleringsplan Fagland (Eggen Arkitekter, 2020).....	18
Figur 11: Utsnitt fra tabell med oversikt over rangerte soner	19
Figur 12: Utsnitt fra tabell med poengsystem	20
Figur 13: La stå for masterstud[enten]	21
Figur 14: Modell laget i forbindelse med workshop 5. februar 2020 (Hosen, 2020)	27
Figur 15: "Hvor mange statsvitere har vært her siden 27.11"	30
Figur 16: "Hei♥ PED3041"	30
Figur 17: Spansk verbøying på whiteboard-tavle	31
Figur 18: Leirbål, scene, vannpost, hule, verksted (Tegn_3, 2018, s. 83- 84).....	33
Figur 19: De store svarte arbeidsbordene	35
Figur 20: Utsnitt fra møbleringsplan	35
Figur 21: Gitar.....	36
Figur 22: Gitarspillende student.....	36
Figur 23: Båsene ved skjermene	37
Figur 24: Utsnitt fra møbleringsplan	37
Figur 25: Skjerm som peis	38
Figur 26: Post-it-lapper på skjerm.....	38
Figur 27: De grå-grønne bordene.....	39
Figur 28: Utsnitt fra møbleringsplan	39
Figur 29: Utsnitt fra møbleringsplan	40
Figur 30: De små oransje sofaene.....	40
Figur 31: "Den oransje sirkelen" – utsnitt fra møbleringsplan	41
Figur 32: Hengestolene.....	41
Figur 33: Bueformet oransje sofa.....	42
Figur 34: "Sakkosekker"	42
Figur 35: "Plekterbord og whiteboard-tavle"	43
Figur 36: Utsnitt fra møbleringsplan	43
Figur 37: Utsnitt fra møbleringsplan	45
Figur 38: "Hold avstand – sprit hender"	47
Figur 39: Kjærlighetssorg 1	50
Figur 40: Kjærlighetssorg 2.....	50
Figur 41: Kjærlighetssorg 3.....	51
Figur 42: Kjærlighetssorg 4.....	51
Figur 43: "Dette semesteret er hardt #sliten"	52
Figur 44: "I'm bored, today is hard, pls help me"	53
Figur 45: "Det er ingen skam å være ensom"	53
Figur 46: "Alle er i samme båt, ta vare på hverandre ♥"	53
Figur 47: "Det er alltid lov å snakke om psykiske problemer"	54
Figur 48: Antall sammenbrudd.....	54
Figur 49: Julestemning	55
Figur 50: " Lykke til statsvitenskap studenter på fredag!"	55

Figur 51: "Æ våkna her en morrest ... med sandpapir i moinj"	56
Figur 52: "helvete" - Aristoteles.....	56
Figur 53: "#Fagis #Dragis #Open kanitine".....	56
Figur 54: "make fagis great, again. (minus again) ♡"	56
Figur 55: "Mikro på Faglandet!"	57
Figur 56: "Mikro på Faglandet!" 2	57
Figur 57: "ikke musikk"	57
Figur 58: ... og vasskokar blei det.....	58

Tabelliste

Tabell 1: Oversikt over fordeling av kvadratmeter per student.....	5
Tabell 2: Oversikt over informanter fra intervjuene.	16
Tabell 3: Resultater fra spørreundersøkelse.....	25
Tabell 4: Faktorer for godt fysisk læringsmiljø og fremtidsrettet campus.....	25
Tabell 5: Tiltak for å styrke det fysiske læringsmiljøet utarbeidet fra fase 3 i workshop.....	26
Tabell 6: De seks høyest rangerte plassene.....	34
Tabell 7: Favorittplassene og venterommet oppsummert med aktivitet og struktur	46
Tabell 8: Oversikt over domestisering på et praktisk, symbolsk og kognitivt nivå.	60

Kapittel 1. Innledning

Mennesker har lenge samlet seg i bygninger for å dele kunnskap, utveksle tanker og ideer. Om man trekker linjer tilbake til skolen i Athen, biblioteket i Alexandria, og videre i de siste tusen år med fremveksten av universiteter i Europa med Bologna som det første, ser man hvor sentral rolle bygninger har hatt i både utvikling av politikk, religion, kunnskap og tilhørighet. Å gå på universiteter og høyskoler er en stor del av studenters hverdag, og derfor er campus en viktig arena for læring, men også for sosial kontakt. I Meld. St. 4. (2018-2019) s.87 presiseres det at "utvikling av undervisnings- og læringspraksis [...] samordnes med utformingen av undervisnings- og læringsrom slik at studentene trives, lærer det de skal, fullfører og får optimalt læringsutbytte". Et paradoks er at økt teknologibruk gjør at studenter er mindre avhengige av fysisk tilstedeværelse på campus enn før, samtidig som mer studentaktive lærings- og undervisningsformer legger opp til mer samarbeid, diskusjon og problemløsning (Meld. St. 4 (2018-2019), s.90).

I Meld. St. 16 (2016-2017) s.39 vektlegges det at "det fysiske læringsmiljøet skal [...] legge til rette for tverrfaglighet, samhandling mellom studenter og ulike undervisningsformer. Det innebærer blant annet at campus må legge til rette for gode og attraktive læringsarenaer". Universitets- og høyskoleloven¹ skaper rammene for høyere utdanning og er plikts- og ansvarsgivende for både institusjonen og for studentene. Kunnskapsdepartementet foreslår derimot en modernisering av begrepet læringsmiljø, til å også omhandle blant annet psykososialt, tilrettelagt, organisatorisk, pedagogisk og digitalt læringsmiljø (NOU 2020:3, s.171). Per nå, står det fysiske læringsmiljøet ganske så alene i loven. Et helhetlig læringsmiljø er fokus ved mange læresteder, noe som også har blitt aktualisert gjennom korona-pandemien med blant annet resultater fra eksempelvis Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHOT).²

Campus: et sted å være?

Innen campusutvikling har man sett et skifte i hvordan man ser på campus som en læringsarena for studenter. Fremfor å skape en campus med sterk forankring i læreplaner og undervisningsaktiviteter, ønsker man å skape varierte og uformelle steder som gjør det attraktivt å være på campus. Dette omtales av flere som *sticky campus* (Ellis & Goodyear, 2016). Med økt bruk av og forbedret kvalitet på digitale læringsressurser og teknologi i både uformelle og formelle læringssituasjoner har det i et par tiår blitt diskutert hvorvidt fysisk tilstedeværelse på campus er viktig for studenters opplevelse av egen læring. Et argument som styrker viktigheten av studenters fysiske tilstedeværelse på campus handler om at digital læring ikke kan gjenskape verdien i de opplevelsene man får fysisk på campus, fordi man mister tilgangen til godt utstyr, direkte interaksjon med akademikere og tilfeldige møter med andre studenter i både sosiale og akademiske situasjoner (Ellis & Goodyear, 2016).

1. januar 2016 ble Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) og høyskolene i Ålesund, Gjøvik og Sør-Trøndelag slått sammen med et mål om å blant annet gi et mer enhetlig studietilbud og gjennomføre en helhetlig campusutvikling (ntnu.no. u.å.a). Som

¹ Lov-2005-04-01-15 Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven, 2005)

² <https://sioshotstorage.blob.core.windows.net/shot2018/SHOT2021.pdf>

følge av dette skal blant annet de fleste av NTNUs fagmiljøer i Trondheim i løpet av de neste ti årene samles på én felles campus rundt området ved Gløshaugen, gjennom *campusprosjektet* (ntnu.no, 2021).



Figur 1: Oversiktsillustrasjon over Gløshaugen sør (Eggen Arkitekter, u.å)

I september 2020 bevilget regjeringen 11,6 milliarder kroner til campussamling ved NTNU som én samlet investeringsløsning. Dette sørger for at det er nok økonomiske ressurser til 45 000 kvadratmeter med ombygging, og 92 000 kvadratmeter med nye universitetsbygg for å erstatte arealer ved campus Dragvoll.³ Campus Dragvoll ble bygget i 1978, og huser humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag fordelt på fakultetene; Det humanistiske fakultet (HF) og Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU) (ntnu.no, u.å.b).

³ <https://www.universitetsavisa.no/campus-politikk/han-kommer-med-116-milliarder/103380>



Figur 2: Vrimledag på Dragvoll (ntnu.no, u.å)



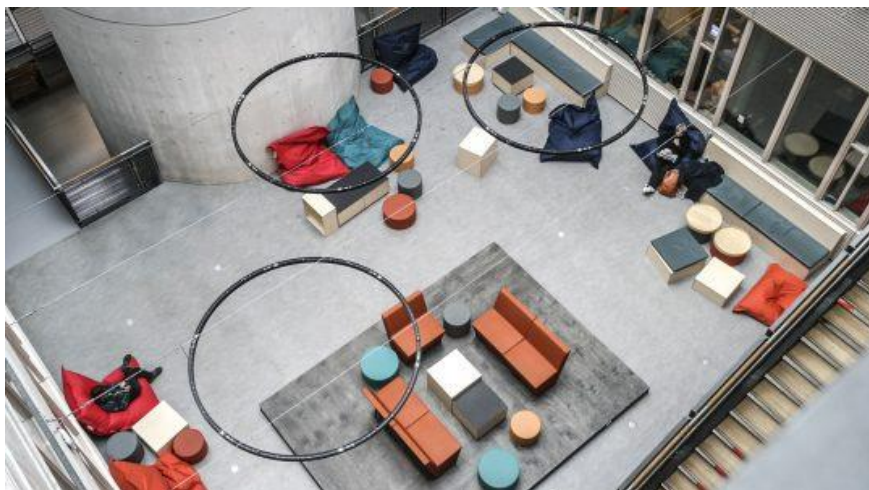
Figur 3: Inngang D på Dragvoll (Knutli, u.å.)

Det omfattende campusprosjektet vil føre til både store fysiske og strukturelle endringer, og krever at det fokuseres på hva de nye byggene kan muliggjøre. De fysiske rammene skal bidra til økt tverrfaglighet, bedre vilkår for internasjonalt fremragende undervisning, forskning, kunst og innovasjon (ntnu.no, 2021). Dette skal fremmes gjennom å skape gode møteplasser som fungerer som fremtidsrettede rom for læring og arbeid, og ved å realisere campus som et laboratorium og en utviklingsarena (ntnu.no, 2021). En del av dette omhandler at NTNU Eiendom etablerer *pilotprosjekter* med mål om å skape gode sosiale og faglige møteplasser som tilrettelegger for nye lærings- og undervisningsformer. Pilotene utvikles i samarbeid med eiendomsavdelingen, arkitekter, studenter, fagansatte og IT-ansatte (ntnu.no, u.å.c).

Eksempler på pilotprosjekter fra NTNU Trondheim er læringsareal som R2⁴ i Realfagsbygget på Gløshaugen, som er et stort auditorium med fleksible muligheter for gruppearbeid, og Sandkassa⁵ på Dragvoll, som har gruppearbeid som oppsett. Disse er hovedsakelig forbeholdt undervisning, men er også åpne for annen bruk når timeplanen er åpen. Et annet eksempel på et lignende studentareal er U1 i Realfagsbygget på Gløshaugen som ikke er forbeholdt undervisningsaktiviteter på samme måte som R2 og Sandkassa. U1 er et areal med åpne møtesteder, rolige studieområder og fleksible arbeidsområder for gruppesamarbeid (Eggen Arkitekter, 2015). I likhet med U1, er R2 og Sandkassa åpne for studenter uansett fagområde når de ikke brukes til undervisning.



Figur 4: Sandkassa på Dragvoll (ntnu, u.å.b)



Figur 5: U1 på Gløshaugen (Eggen Arkitekter, u.å)

Matteland i Sentralbygg 1 og Arkitektstudentenes Skiboli på Gløshaugen er eksempler på læringareal som motsetningsvis er knyttet til spesifikke fagområder. Disse blir også omtalt

⁴ <https://www.ntnu.no/laeringsarealer/r2>

⁵ <https://www.ntnu.no/laeringsarealer/sandkassa>

som "identitetsareal". Identitetsareal defineres i "Faglig lokalisering delrapport 1" som "fysiske lokaler (eller i noen sammenhenger arenaer) der studenter og ansatte innen samme fagområde møtes, og som definerer et geografisk 'hjem' for studieprogrammet" (NTNU, 2017, s. 9). Denne definisjonen legger vekt på sosiale møteplasser og faglig identitet innenfor en studieretning, fremfor tverrfaglighet. Fra studenters perspektiv, trekkes frem behovet for å inkludere tverrfaglighetsbegrepet i identitetsareal, og i studentrapporten NTNU 2025: Identitet og tilhørighet på campus, blir det foreslått en definisjon av identitetsareal som "ethvert fysisk areal der studenter med felles tilhørighet, enten fra felles fagområde eller basert på interesse eller verv, samles på campus" (Bjørnnes, Flaata, Rystad, Sandoval, Sildnes, 2018, s. 4).

I 2018 gjennomførte Gregersen-gruppen en mulighetsstudie som undersøkte muligheter for å forbedre læringsareal og tilby arbeidsplasser til studenter ved alle campuser ved NTNU (Gregersen et al., 2018). Undersøkelsen viser at det er mulig å tilrettelegge for tilknytning av bachelorstudentene ved NTNU i Trondheim til dedikerte programrelaterte arealer, mulig disponert på bakgrunn av arealnormer og dekningsgrad (Gregersen et al., 2018). Arealnormen for studentarbeidsplasser ved NTNU er tre kvadratmeter netto per plass. Dette inkluderer stille arbeidsplasser som lesesaler, dataarbeidsplasser og studentarbeidsplasser for masterstudenter. Rom som defineres som blant annet grupperom, tegnesaler, kantine og vrimelearealer er ikke inkludert i arealnormen.⁶ Sistnevnte gruppe med areal tilrettelegger i større grad for sosiale møteplasser og fleksibelt arbeid enn stille arbeidsplasser som er inkludert i arealnormen. Disse arealene begrenser likevel rom for fleksibilitet, da de ofte er forbeholdt spesifikke aktiviteter og studentgrupper. Nåsituasjonen med 1,6 kvadratmeter per student på campus Dragvoll er kritisk lav sammenlignet med kunnskapsdepartementets (KD) nøkkeltall (2,5) for fordeling av areal på ulike areal typer (Tegn_3, 2018).

Tabell 1: Oversikt over fordeling av kvadratmeter per student

	KDs nøkkel	Nåsituasjon campus Trondheim	Nåsituasjon Dragvoll
Knutepunkt	1,0	1,0	1,2
Læringsarenaer	2,5	3,1	1,6
Arbeidsplasser	1,5	3,8	2,1

Tabellen over viser først KDs nøkkel for kvadratmeter per student, nåsituasjonen for campus i Trondheim unntatt Dragvoll, og til slutt nåsituasjonen på campus Dragvoll. Andre campus i Trondheim ligger over KDs nøkkel, og har nesten dobbelt så mange kvadratmeter per student sammenlignet med campus Dragvoll. Dette viser at det er mangel på areal som tilrettelegger for læringsaktiviteter ved campus Dragvoll. Ifølge Eggen arkitekters (2015) prosjektrapport om pilot U1 vises det også at det er underskudd på arealer som tilrettelegger for økt tverrfaglig samarbeid og sosial læring på tvers av fagdisipliner. En mulig konsekvens av denne mangelen på studentarbeidsplasser er ifølge rapporten, frafall av studenter på campus.

⁶ <https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Tildelingsprinsipper+av+arbeidsplasser>

Fagland: et sted å høre til?

Et tydelig eksempel på et åpent areal som passer innenfor rammene for identitets- og læringsareal er Fagland. Arealet ble åpnet 21. oktober 2020 som en del av pilotprosjektene om læringsareal ved campus, og er et samarbeidsprosjekt mellom blant annet Eggen arkitekter, NTNU eiendomsavdelingen, BLINK læringshub⁷ og studentrådene ved HF & SU (studenttillitsvalgte). Fagland ble etablert der lesesal 8302, eller den ofte omtalte "muggsalen" eller "store mugg" befant seg. Muggsalen var den største lesesalen på campus Dragvoll med 212 lesesalsplasser. Den lå sentralt til ved inngang D, som regnes for å være studentenes hovedinngang på grunn av nærheten til bussholdeplassene. Lesesalen ble beskrevet som et sted med slitasje, dårlig luft og lys, men også et sjarmerende sted med en avslappende atmosfære med hvit støy. Selv om det både var negative og positive uttalelser om lesesalen, var det et tydelig behov for oppussing eller ombygging.



Figur 6: Lesesalplass i muggsalen (Sundsbo, u.å)



Figur 7: Samme sted som figur 6 etter oppussing av Fagland

⁷ <https://www.ntnu.no/blink>

Det er ingen tvil om at arealet Fagland har fått et helt annet uttrykk enn Muggsalen hadde, til både glede og misnøye. En ansatt har i Universitetsavisa uttalt seg med misnøye om at Fagland oppleves som jålete, gjennomsløst, og at man får et inntrykk av at studentene arbeider på utstilling.⁸ En annen ansatt har presisert at Fagland har vært populært siden åpningen, og at gjennomsløstheten kan skape en følelse av trygghet og synlighet.⁹ Det er tydelig at de ansatte har ulike opplevelser av Fagland, men hva mener studentene, altså de som Fagland er etablert for? Det finnes per nå ingen dokumentasjon om studentens opplevelser og erfaringer knyttet til Fagland. Hensikten med min studie er å fortelle Faglands historie fra studentenes perspektiv.

Campusprosjektet ved NTNU vil som nevnt føre til store strukturelle og fysiske endringer på de ulike campusene. Som vist tidligere kan arealnørmere skape utfordringer knyttet til å skape rom for studenter ved det nye campuset på Gløshaugen. Dermed ser man et paradoks, hvor økt bruk av varierte arbeidsformer og økt behov for steder som tilrettelegger for det ikke nødvendigvis stemmer overens med det man får plass til. Man ønsker å inkludere og skape rom for alle studenter, men hvordan får man til dette om man ikke får plass - både fysisk og symbolsk?

Som student har jeg en oppfatning av at tilhørighet som student dannes i et krysningspunkt mellom den faglige utdanningen, sosialisering med medstudenter og ansatte, men også gjennom å ha *et sted å være og å høre til* - både fysisk og symbolsk. Med bakgrunn i dette, ønsker jeg å belyse viktigheten av å etablere og videreutvikle attraktive og gode læringsareal som legger til rette for variert aktivitet, men som også skaper rom for tilhørighet på campus. Problemstillingen er derfor som følger:

Hvordan tar studenter i bruk det nye studentarealet Fagland, og hva betyr arealet for deres tilhørighet?

Problemstillingen blir undersøkt med utgangspunkt i Fagland som et case på et areal "in the making" fra slutten av oktober 2020 til starten av mai 2021. Studien tar utgangspunkt i Faglands seks første måneder etter det nye studentarealet ble etablert, og har som mål å belyse hvordan studenter opplever sin egen bruk av arealet. Dette blir gjort gjennom å analysere varierte kilder til studenters bruk og opplevelse av arealet gjennom intervjuer, observasjoner og bilder, samt brukerundersøkelse. Hensikten med studien er å bidra med kunnskap om hvordan studenter tar i bruk nye arealer i forhold til intensjonen om hva som var tiltenkt, og studien av Fagland vil kunne ha overføringsverdi til ombygging og nybygging av student- og læringsarealer både i Campusprosjektet ved NTNU og tilsvarende byggeprosjekter. Sammenhengen mellom bruk av studentareal og studenters tilhørighet er sentralt i studien.

I neste del av dette kapittelet vil jeg gi et innblikk i forskning knyttet til koblingen mellom areal, samarbeid og fellesskap, før jeg presenterer areal som sosiale prosesser gjennom det teoretiske rammeverket til oppgaven.

⁸ <https://www.universitetsavisa.no/gjesteskrubenten/a-studere-pa-utstilling-passer-definitivt-ikke-alle/101260>

⁹ <https://www.universitetsavisa.no/ytring/fagland-er-mye-brukt/101047>

Forskning på bruk av areal

Nyere forskning på læringsareal knytter seg til to områder; 1) forskning som fokuserer på fysisk rom, hvor noen beveger seg innenfor virtuelle rom, og 2) forskning som fokuserer på virtuelle rom og digitale artefakter, hvor noen beveger seg innenfor fysiske rom (Ellis & Goodyear, 2016). Ifølge Ellis & Goodyear (2016) er bruken av areal i høyere utdanning et tema som det finnes lite forskning på. Ellis & Goodyear (2016) har i review-artikkelen "*Models of learning space: integrating research on space, place and learning in higher education*" gått gjennom 76 artikler som bidrar til å gi en forståelse av sammenhengen mellom læringsareal på universiteter og læringsaktiviteter hos studentene. Forskningen de har belyst kommer fra forskjellige fagfelt som arkitektur, utdanningsforskning, miljøpsykologi, Human-computer interaction (HCI) og Computer-supported collaborative learning (CSCL). Forskningen er videre kategorisert i sju forskningstema; 1) formelle fysiske læringsrom, 2) uformelle fysiske læringsrom, 3) formelle virtuelle læringsrom, 4) uformelle virtuelle læringsrom, 5) hybride læringsrom, 6) digitale verktøy og artefakter, 7) betydningen av læringsomgivelsene. For å belyse mitt tema, kommer jeg til å først ta for meg et utvalg studier presentert av Ellis & Goodyear (2016) under forskningstemaene 2) uformelle fysiske læringsrom og 7) betydningen av læringsomgivelsene. Disse omhandler fysisk utforming og studenters oppfatninger av fysiske læringsomgivelser. Deretter vil jeg presentere forskning som knytter læringsareal sammen med temaer som betydning og fellesskap.

Uformelle fysiske læringsareal og studentsentrering

Uformelle fysiske rom defineres som rom hvor studenter møtes uten tilsyn fra forelesere, gjerne utenom oppsatt undervisningstid (Ellis & Goodyear, 2016). Noe av forskningen på uformelle læringsareal har fokusert på endringen i universitetsbibliotekets rolle og struktur. Forskningen presenterer et skifte i måter å tenke på universitetsbiblioteket på; fra å være et sted man oppbevarer bøker og dokumenter, til et møblert og utstyrt sted som tilrettelegger for ulike typer varierte læringsaktiviteter, både individuelt og i grupper (Jackson & Shernton, 2010).

Som nevnt innledningsvis er det en trend innen campusutvikling å skape *sticky campuses* gjennom å etablere varierte og uformelle steder for læring uten direkte tilknytning til læreplanmål. Sticky campus, som begrep, tolkes som steder som er både inviterende og attraktive nok til at studenter ønsker å oppholde seg på campus utenfor undervisningstid. Beagle, Bailey & Tierney (2006) foreslår derimot at uformelle læringsareal fungerer best om de er utviklet på en måte som har en mer direkte sammenheng med undervisningsaktiviteter. Dette introduserer en tanke om uformelle læringsareal som en forlengelse av formelle læringsareal, og er på flere måter med på å redusere uformelle lærings situasjoner til forlengelser av formelle lærings situasjoner. Dette viser til et syn hvor uformelle læringsareal fungerer som en slags mellomstasjon mellom undervisningsaktiviteter. Ifølge Riddle & Souter (2012) bør likevel elementer fra denne tankegangen implementeres i designprosesser for å gjøre det enklere å skille mellom og bevege seg mellom uformelle og formelle læringsaktiviteter.

Med tydeligere behov for å konstruere egne lærings situasjoner, blir viktigheten i å involvere studenter i prosesser for å utvikle læringsareal synliggjort. Når det kommer til studenters opplevelser av læringsareal, er det flere studier som styrker argumentet om å involvere studenters perspektiver i design og planlegging av areal. Et eksempel på dette

er bruk av studiofasiliteter innen kreative fagområder (Varnelis, 2007). Studiofasiliteter kan på en måte fungere som et skille mellom formelle og uformelle lærings situasjoner, men om de er for nært beslektet i utforming, kan konsekvensen bli at studentenes kreative egenarbeid blir kvalt på grunn av at studioet ligner for mye på andre læringsareal de benytter seg av i formelle lærings situasjoner (O'Neill, 2006). Dette synliggjør viktigheten av å fokusere på å utvikle studentsentrerte og uformelle læringsareal som tilrettelegger for kreativitet og utforskning på studenters premisser.

Lamb & Shraiky (2013) har utviklet et rammeverk for å undersøke hvilken betydning design av rom kan ha for samarbeidskompetanse. Studien viser til at rom som inneholder design temaene *fleksibilitet, oversikt, teknologi og miljøtilpasset infrastruktur*, fremmer samarbeid og interaksjon. *Fleksibilitet* omhandler at møbler kan flyttes rundt, og dermed også tilpasses til ulike typer aktiviteter, samt muligheter for informasjonsdeling i form av skjermer og skriveflater i nærheten av sitteplasser. *Oversikt* dreier seg om at man har tilgang på gruppebord, og at man enkelt kan få kontakt med undervisere og medstudenter. *Teknologi* handler om at teknologi er lett tilgjengelig og enkel å bruke i samarbeid og diskusjoner. *Miljøtilpasset infrastruktur* omhandler rommets akustikk, lys og temperatur og muligheter for å regulere dette. I følge Lamb og Shraiky (2013) er disse faktorene viktige å implementere i de fysiske omgivelsene for å øke nivået av studentsentrering.

Areal, betydning og fellesskap

Wilson & Cotgrave (2016) har undersøkt hvilke aspekter studenter vektlegger i det fysiske læringsmiljøet, og hvilken innvirkning de kan ha på personlighet og fellesskapsfølelse. Studien viser hvordan ulike personlighetstrekk blant studentene gir forskjellige preferanser for fysisk utforming av læringsmiljø. Eksempelvis hadde studenter med "åpne personligheter" preferanser for sosiale rom, og "samvittighetsfulle personligheter" preferanser knyttet til skilting. I studien var det ti faktorer som bidro til å skape en opplevelse av fellesskap blant studentene; 1) omgivelsene gjør at man føler seg velkommen, 2) nok plass til å studere og sosialisere, 3) grupperom, 4) føle seg som en del av det faget man tilhører, 5) rom inne for å sosialisere, 6) en "hub" der man kan jobbe og være sosial, 7) at man føler seg som en del av hele universitetet, 8) kort vei hjemmefra til undervisningslokalene, 9) mange forskjellige rom som er godt merket, 10) at skolen/fakultetet har en egen bygning (identitetsmarkør).

Castilla, Llinares, Bravo & Blanca (2017) har undersøkt studenters oppfatninger av lærings- og undervisningsrom gjennom hvilke begreper de bruker når de omtaler læringsomgivelsene sine. Syv faktorer hadde betydning for hvordan studentene oppfattet læringsrommene; 1) funksjonalitet og layout, 2) koselig og behagelig, 3) konsentrasjon og komfort, 4) moderne design, 5) godt dagslys og orientering mot uteområder, 6) god kunstig belysning, 7) fuktighet. Særlig funksjonalitet/layout og koselig/behagelig er to faktorer som ifølge Castilla et al. (2017) bør vektlegges i utvikling av læringsareal. Funksjonalitet og layout handler om organisering og design av rommet, og er sentralt for en helhetlig vurdering av rommet. Koselig og behagelig handler om følelsene studentene knytter til rommet, enten det handler om at man blir glad, eller at rommet skaper gode følelser. Dette vil være et relevant perspektiv for å undersøke studenters oppfatning av fagland.

Harrop & Turpin (2013) har undersøkt kjennetegn ved gode uformelle læringsareal og utviklet ni typologier for å evaluere eksisterende areal eller for å utforme nye uformelle

læringsareal: 1) læringsrommet er en destinasjon, 2) læringsrommet har en identitet, 3) læringsrommet innbyr til samtaler, 4) læringsrommet gir en følelse av fellesskap, 5) læringsrommet gjør det mulig å trekke seg tilbake, 6) det er enkel adgang til læringsrommet, lett å få plass, 7) læringsrommet er brukervennlig, 8) alle nødvendige ressurser er tilgjengelige, 9) det er lett å få tak i mat og drikke. Undersøkelsen hadde som mål å avdekke hvilke områder studentene trakk seg mot på campus, og hvilke holdninger og preferanser studenter har til uformelle læringsrom. Andre studier ser på hvordan miljøvariabler som luftkvalitet, lys, akustikk, temperatur og støy kan knyttes til akademiske prestasjoner og trivsel (Yang, Becerik-Gerber & Mino, 2013; Hoque & Weil, 2016; Kärnä & Julin, 2015). Disse viser blant annet til at ovennevnte variabler har betydning for studenters prestasjoner og at studenter foretrekker rom som er tørre, lyse, varme og godt ventilerte.

De ovennevnte studiene viser at det er viktig å skape attraktive og gode læringsarenaer som skiller mellom uformell og formell læring for å skape rom for kreativitet og utforskning. Utforming av det fysiske læringsmiljøet må fokusere på brukernes behov og tilfredshet for å skape læringsarenaer som både er produktive, men som også tilrettelegger for lang levetid. Studien viser blant annet at følelsen av fellesskap kan øke dersom studenter har mulighet til å både samarbeide med hverandre og å dele fra eget arbeid, og at følelsen av tilhørighet er mulig å integrere i romløsninger. Dette må gjøres gjennom å tilrettelegge for variasjon i bruksmuligheter, fordi det er variasjon blant personlighetstrekk hos studenter, og dermed også preferanser mellom ulike typer studenter. Studien viser også viktigheten av å blant annet ikke se på studenter tilknyttet spesifikke læringsareal som en homogen gruppe, men heller som en variert gruppe med mennesker med forskjellige behov. Disse perspektivene vil derfor være relevante å ta i bakgrunn for å forstå brukere av studentarealet Fagland, og hvordan deres preferanser kan si noe om opplevelse av tilhørighet og fellesskap.

Teoretisk perspektiv på bruk av areal

I Science and Technology studies (STS) studerer man kunnskap, teknologi og samfunn i sammenvevde gjensidige påvirkningsforhold, som *samproduksjonsprosesser* (Jasanoff, 2004). Et viktig element i STS er at teknologiutvikling blir forstått som en sosial prosess med flere aktører involvert. Tolkninger av virkeligheten i STS har basert seg på at den er kompleks og sammensatt, og at ulike aktører, både menneskelige og ikke-menneskelige, påvirker hverandre i sosio-tekniske nettverk (Hughes, 1986; Latour, 1991; Aune, 2007). Man ser ikke på sosiale dimensjoner og teknologiske prosesser som separerte deler, men som at de står i et gjensidig påvirkningsforhold til hverandre. En STS-tilnærming til studiens problemstilling tillater meg å studere studentareal i relasjon til sosiale dimensjoner, fremfor å studere dem separat. Dette gjør jeg ved å bruke de teoretiske perspektivene skript og domestisering, som jeg vil gjøre nærmere rede for under.

Bygningers relasjon til sosiale dimensjoner eksemplifiseres i Gieryns (2002) studie av et laboratoriebygg for bioteknisk forskning, hvor han blant annet hevder at man må forstå en bygning som en "levende og handlende ting". Bygninger er ifølge Gieryn (2002) både en konsekvens og en strukturell årsak til sosiale praksiser. Gieryn (2002) bruker tre konsepter for å forstå design, bruk og evaluering av bygninger: *black boxing*, *heterogent design* og *fortolkningsmessig fleksibilitet*.

I STS undersøker man både etablerte fenomener og prosesser som er "in the making", enten det er prosesser innen vitenskap, organisasjonsendring eller teknologiutvikling. Man er opptatt av hva som skjer inni "de svarte boksene," altså hva som skjer i prosessene mellom utgangspunktet og resultatet, og før de "lukkes", eller etableres som strukturer. For å undersøke Fagland som en prosess ønsker jeg å åpne den svarte boksen og undersøke Fagland som en prosess "in the making". Gieryn (2002) refererer til heterogent design i to aspekter; design er både planlegging av materielle ting og noen ganger motstridende sosiale interesser. For å drive prosessen videre må den teknologiske artefakten dekke visse behov og ønsker hos de involverte aktørene. Samtidig må designerne avgjøre hvilke institusjonelle og menneskelige mønstre de skal tilskrive artefakten, og avgjøre hvilke som er nok fleksible til at de kan forandres på (Gieryn, 2002). For å undersøke dette må man også se på hvilke forståelser som ligger til grunn i måten man "leser" teknologi på, altså gjennom teknologiens bruksanvisning eller *skript*.

En teknologisk skript viser blant annet til hvilke brukerforståelser designerne innehar og legger inn i teknologien, og hvordan de blant annet forstår de forestilte brukernes kompetanse, verdier, smak og politiske fordommer (Akrich, 1992; Fallan, 2008). I følge Fallan (2008), kan skript deles i to aspekter; det fysiske og det sosio-tekniske. Det fysiske skriptet viser til teknologiens fysiske egenskaper; funksjonalitet, utforming og design. Det fysiske skriptet legger føringer og begrensninger for praktisk bruk. Det sosio-tekniske skriptet viser problemene, eller behovene som teknologien skal løse eller dekke, men også de sosiale og kommunikative prosessene rundt teknologien. Dette kan være gjennom mediedekning, brukernes tilbakemeldinger eller teknologiens rykte (Fallan, 2008). Skript som et begrep for å forstå teknologibruk er relevant for denne studien fordi jeg undersøker møtet mellom et areal og mennesker. Skript kan i denne studien gi en forståelse av hva som var tenkt i designprosessen av Fagland, og hvordan det kommer til uttrykk i det fysiske, men også det sosio-tekniske gjennom arealets diskurs og omtale.

Flere studier har sett på relasjoner mellom intensjoner i designprosessen og brukeropplevelser knyttet til skript, og viser til hvordan brukere kan forme design uten å aktivt være en del av designprosessen. Eksempelvis så Grint & Woolgar (1997) på hvordan en spesifikt skriptet mikro-datamaskin ble testet gjennom å identifisere brukergrupper i designprosessen, og hvordan det resulterte i at brukerne enten aksepterte eller avviste teknologien ved lansering. Abi-Ghanem & Hagggett (2013) undersøkte distribusjonen av en ny skriptet fornybar energiteknologi, hvor distribusjonen så ut til å variere mellom ulike brukere. Eksempelvis varierte den mellom brukere som ønsket å øke eller redusere bruken av teknologien, brukere som ikke ble tiltenkt som brukere, og andre som tok avstand fra teknologien. Studien viste at brukernes behov og opplevelser av teknologien påvirket den faktiske bruken tydelig.

Disse studiene knyttet til skript viser hvordan designere legger inn sine brukerforståelser i teknologien i seg selv, men også hvordan faktisk bruk kan avvike fra forestilt bruk. Selv om teknologi utvikles med et utgangspunkt, er det som vist ikke gitt at skriptet blir fulgt eller oppfattet slik som det opprinnelig var tenkt, heller ikke at blir fulgt i det hele tatt. Skriptet som følger med en teknologi omtales som program, mens antiprogram er det som oppstår når teknologien blir brukt på en måte som ikke var tiltenkt når teknologien ble skriptet (Akrich & Latour, 1992). Hvordan antiprogram oppstår kan handle om hvordan man designer teknologiske artefakter med utgangspunkt i forståelser av brukergrupper og brukeropplevelser som homogene. Det samme fenomenet kan dog representere ulike ting for ulike brukere, og en teknologisk artefakt innehar *fortolkningsmessig fleksibilitet*.

Dermed kan ikke designere av en teknologisk artefakt forutse hvordan den blir oppfattet eller fortolket av alle, fordi brukere ikke er en homogen gruppe av passive mottakere, men aktive aktører som former teknologiens rolle og betydning i sin hverdag (Gieryn, 2002; Oudshoorn & Pinch, 2003).

Som vi har sett, forklarer skriptet hvilke visjoner som ligger til grunn i teknologi og hvordan man velger å lese disse visjonene. Hvordan man deretter velger å ta til seg informasjonen fra skriptet og skaper plass til det i hverdagen, handler om hvordan man domestiserer teknologien. Domestisering har tradisjonelt sett handlet om hvordan man temmer ville dyr til husdyr. Satt i en teknologisk kontekst handler domestisering om hvordan vi former teknologien, men også om hvordan teknologien former oss. Teknologien og brukerne gjennomgår en endringsprosess sammen (Skjølsvold, 2015, s. 160). Det foregår en samproduksjon hvor flere aktører spiller en sentral rolle i hvordan teknologien utvikles, brukes og inkorporeres i hverdagen. For at teknologien skal bli domestisert må den gå fra å være noe nytt og fremmed til å bli opplevd som en naturlig del av hverdagen og miljøet (Berker, Hartmann, Punie & Ward, 2005).

Domestiseringsperspektivet ble blant annet brukt til å beskrive den kulturelle betydningen teknologier fikk i "husholdningens moralske økonomi" (Silverstone & Haddon, 1996). Perspektivet har også blitt brukt for å beskrive medieteknologiens vei inn i husholdninger, dette gjennom fire dimensjoner for domestisering; *appropriering* (anskaffing av teknologi), *objektifisering* (teknologien får fysisk plass i husholdningen), *inkorporering* (teknologien blir en del av hverdagen) og *konversjon* (hvordan brukeren viser til andre at man tar en del i teknologien) (Silverstone & Haddon, 1996, s. 64-65). Teknologien domestiseres i disse fire dimensjonene fra å være spennende og kompleks til å bli en del av hverdagslige rutiner og praksiser.

Domestiseringsbegrepet har hatt en sentral rolle i å studere forhold mellom mennesker og medier i medievitenskapen, og har blitt videreutviklet i andre fagtradisjoner. I STS har domestisering blitt videreutviklet gjennom det som omtales som "Trondheimsmodellen", som foreslår at man studerer møtet mellom ny teknologi og brukere gjennom å se på tre dimensjoner av domestisering; *praktisk, symbolsk og kognitiv* (Sørensen, 2005). Det er disse dimensjonene denne studien tar utgangspunkt i for å undersøke hvordan studenter tar i bruk det nye studentarealet.

Den praktiske dimensjonen handler om å studere hvordan teknologien tas i bruk, og hvilke rutiner og bruksmønstre som dannes. Den symbolske dimensjonen viser til hvordan man konstruerer og danner mening knyttet til teknologien gjennom hvordan man forstår og tolker teknologien. Her er det også viktig å se på hvordan teknologien kan spille en rolle i hvordan man forstår egen identitet og selvrepresentasjon (Skjølsvold, 2015, s. 162). I den kognitive dimensjonen ser man på hvilke læringsprosesser som oppstår i møte med teknologien. Man ser på hva man lærer av å bruke en teknologi, og hvordan man lærer av andre brukere av teknologien (Sørensen, 2005). Selv om domestisering av teknologi, som begrep, ofte er brukt for å studere mer konkrete teknologier man finner i husholdninger, kan det også overføres til bygninger eller areal. De tre dimensjonene for domestisering i "Trondheimsmodellen" kan dermed bidra til å forstå det gjensidige påvirkningsforholdet mellom fagland og brukerne, og hvordan brukerne gjør fagland til en del av studiehverdagen både praktisk, kognitivt og symbolsk.

Oppsummering

I det første kapittelet av oppgaven har vi fått et innblikk i hvordan campusprosjektet arbeider med etablering av pilotprosjekter, og hvordan studentarealet Fagland på Dragvoll er et godt eksempel på et åpent studentareal. Som et studentareal "in the making" er Fagland et velegnet case for å studere sammenhengen mellom studentareal og studenters tilhørighet i lys av STS-teori. Jeg har presentert tidligere forskning på arealbruk på campus knyttet til temaer som omhandler blant annet læringsareal, studentsentrering og fellesskap. Disse bidrar til å belyse problemstillingen, samt gi et innblikk i hvilke fokusområder som kjennetegner tidligere forskning. Oppgavens problemstilling er *hvordan tar studenter i bruk det nye studentarealet Fagland, og hva betyr arealet for deres tilhørighet?*, og vil besvares med utgangspunkt i skript og domestisering som teoretisk rammeverk. Gjennom å bruke skript og domestisering kan man se på areal som sosiale prosesser, noe som er relevant i å undersøke studenters praktiske bruk av areal knyttet til tilhørighet.

I det neste kapittelet vil jeg gjøre rede for hvordan jeg har arbeidet metodisk med denne studien. Jeg beskriver hvordan jeg har brukt intervjuer, observasjoner og bilder, samt brukerundersøkelse for å utvikle det empiriske materialet som bidrar til å besvare problemstillingen, og hvordan jeg har gått fram for å analysere materialet. Videre vil jeg presentere selve analysen av studiens empiriske materiale gjennom tre analysekapittel. Det første analysekapittelet handler om hvordan Fagland ble designet med studentinvolvering, og hvem brukerne av Fagland er. Det neste kapittelet tar utgangspunkt i resultater fra brukerundersøkelsen som sier noe om praktisk bruk av Fagland. Det siste analysekapittelet tar for seg temaer knyttet til sosialisering, samarbeid og psykisk helse, og tar utgangspunkt i whiteboard-tavlers symbolske verdi som kommunikasjonsplattform. Til slutt trekker jeg sammen funn fra analysekapitlene og diskuterer studiens bidrag.

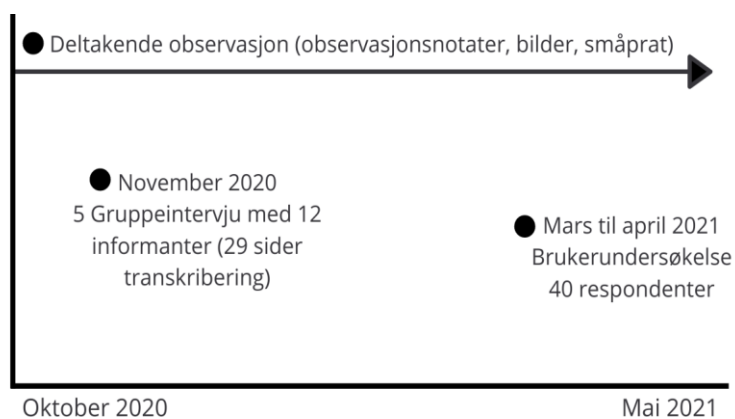
Kapittel 2. Metode

I det forrige kapittelet har vi blant annet sett hvordan læringsarealet Fagland ble åpnet, og at det er lite forskning på bruk av læringsareal i høyere utdanning. Problemstillingen *hvordan tar studenter i bruk det nye studentarealet Fagland, og hva betyr arealet for deres tilhørighet?*, kan undersøkes med ulike tilnærminger. Siden Fagland kan anses som et pilotprosjekt "in the making", har både min rolle og tilnærming til prosjektet og problemstillingen også vært "in the making" gjennom hele undersøkelsesperioden. I det følgende skal jeg gjøre rede for hva jeg har gjort for å undersøke problemstillingen, redegjøre for de metodiske valg jeg har tatt underveis for å konstruere og analysere data. Til slutt vil jeg reflektere over etikk og min rolle i prosjektet.

Forskningsdesign og konstruksjon av data

Kvalitativ metode gir et grunnlag for å forstå sosiale fenomen på bakgrunn av data om situasjoner og personer som studeres, og anses som den mest hensiktsmessige tilnærmingen til denne studien (Thagaard, 2018, s. 12) Kvalitativ metode åpner også opp for fleksibilitet, og styrker rollen min som forsker som det viktigste instrumentet for forskningsarbeidet (Kvale & Brinkmann, 2009; Postholm, 2010). I kvalitativ forskning har jeg som forsker en sentral rolle i beskrivelser og fortolkning av datamaterialet. Dette vises spesielt i narrativ metode, hvor jeg som forsker utforsker fortellinger og fortolker fortellernes fortellinger. Narrativ metode blir brukt for å forstå menneskelige erfaringer og sosiale fenomener gjennom å fremstille datamaterialet med utgangspunkt i en fortellende form (Thagaard, 2018, s. 126).

De tre hovedtypene med praktiske tilnærminger til et forskningsdesign er eksplorerende (utforskende), deskriptivt (beskrivende) og kausalt (årsak-virkning) (Gripsrud, Olsson & Silkoset, 2004). Siden denne studiens hensikt er å bidra innen forskingsfeltet læringsareal gjennom å *utforske* og *beskrive* studenters bruk og opplevelser av et studentareal, er et eksplorerende og deskriptivt forskningsdesign mest hensiktsmessig. For meg innebærer dette å ha en undrende innfallsvinkel, og hele tiden stille spørsmål til det jeg forsker på. Siden dette prosjektet har vært basert på fleksibilitet og åpne rammer, har jeg vært åpen for nye måter å konstruere data på gjennom hele prosjektet. Derfor har jeg brukt ulike teknikker for å konstruere data gjennom intervjuer, observasjoner og bilder, samt en brukerundersøkelse. I det følgende skal jeg gå gjennom hvordan dette har foregått, og begrunne de valg jeg har tatt.



Figur 8: Tidslinje for datakonstruksjon oktober 2020 til mai 2021

Å studere hva folk gjør

Siden før Fagland åpnet i oktober 2020 har jeg både vært en observatør og en deltaker i Fagland. Jeg har selv oppholdt meg i arealet i snitt to til tre dager per uke fra oktober 2020 til mai 2021, med unntak av de periodene hvor campus har vært stengt, eller det har blitt frarådet å bruke campus (med unntak fra lesesaler og grupperom). Når hjemmekontor har vært normen, har jeg som regel holdt meg hjemme. Jeg har brukt forskjellige teknikker for å konstruere data om hva studenter har gjort i Fagland; observasjoner, tatt notater, bilder av både inventar og tavler på ulike tidspunkt, men også småpratet med brukere av arealet.

Å bruke observasjon som en metode for å konstruere data har vært hensiktsmessig både fordi det har tillatt meg å undersøke hva folk gjør i sosiale situasjoner, samtidig som muligheter for å observere har vært lett tilgjengelige (Tjora, 2017, s. 53). I begynnelsen av undersøkelsesperioden satt jeg for det meste i arealet med formål om å skrive ned det jeg observerte, og jeg brukte et observasjonsskjema for å få oversikt. Jeg skrev ned flere beskrivende notat, som vist i eksempelet under:

Når	Mandag 26/10 klokken 12.08
Hvem/ hva	To mennesker kommer inn og retter seg mot de retro godstolene. Det ene mennesket sier "åh, for en luksus", setter seg ned og tar av skoene.

Figur 9: Utsnitt fra observasjonsskjema

Etter hvert i undersøkelsesperioden satt jeg mer og mer i arealet for å arbeide med denne masteroppgaven. Jeg ønsket å undersøke bruk av arealet over lengre økter enn tidligere, og valgte å sitte i arealet for å også kjenne på bruk av arealet selv. Fokuset mitt skiftet dermed fra at observasjon var formålet med min tilstedeværelse til at jeg selv ble en bruker og en del av det jeg observerte. Jeg gikk dermed mer og mer bort fra å bruke observasjonsskjemaet, og skrev heller notater og beskrivelser på post-it-lapper, i en notatbok eller direkte inn i andre dokumenter om det skjedde noe jeg fant relevant å notere ned. Ulike aspekter knyttet til hvordan min rolle som bruker og forsker forandret seg gjennom prosjektet kommer jeg nærmere inn på i slutten av kapittelet.

Observasjonene jeg har gjort inneholder både beskrivelser av spesifikke situasjoner, men også bilder av situasjoner eller artefakter som gitar eller tavler. Kort tid etter åpningen la jeg for eksempel merke til at whiteboard-tavlene i den ene delen av rommet ble brukt mye, og valgte derfor å dokumentere dette gjennom å ta bilder. Flere av disse bildene er brukt i denne oppgaven, enten som støtte til annen empiri, eller for å analysere dem i seg selv. Siden whiteboard-tavlene har en midlertidighet i form av at tekst kan viskes ut, og ny tekst kan skrives når som helst, har jeg tatt mange bilder på forskjellige tidspunkt i undersøkelsesperioden, og sortert disse i et dokument. Andre bilder av inventar og møblement har jeg tatt på åpningsdagen av Fagland. Jeg har tatt alle bildene selv, med mindre noe annet er skrevet under bildene som brukes i analysekapitlene. For å utvikle data på en mer systematisk måte for å få innsikt i studenters opplevelse av bruk av arealet, valgte jeg å både gjennomføre kvalitative intervjuer og en brukerundersøkelse.

Å studere hva folk sier (at de gjør)

Siden denne studiens hensikt er å undersøke hvordan studenter har tatt i bruk Fagland og hva det kan si om tilhørighet, fant jeg det hensiktsmessig å undersøke dette i dybden gjennom kvalitative semi-strukturerte intervjuer for å få fram brukernes opplevelser (Thagaard, 2018, s. 91). Gjennom intervjuer fikk jeg muligheten til å studere hva informantene sier at de gjør, og undersøke hvordan de selv beskriver opplevelser og historier knyttet til Fagland med konkrete eksempler og temaer. Intervjuene bidro med en større forståelse for hvordan brukerne opplevde Fagland i sin helhet, og bidro til å støtte observasjoner og vice versa. I tidligere prosjekter har jeg gjennomført semi-strukturerte intervjuer i grupper, og opplevde at dette åpnet opp mer mer diskusjon. Derfor valgte jeg å gjennomføre intervjuene i grupper med mennesker som kjente hverandre fra før av.

For å komme i kontakt med potensielle informanter gikk jeg inn i Fagland og spurte tilfeldige studenter som jeg ikke kjente fra før av om de kunne tenke seg å delta i en studie om Fagland. Jeg informerte om at intervjuet kom til å ta ca. 15-30 minutter. Noen ønsket å bli intervjuet der og da, mens andre ønsket å avtale et tidspunkt for intervju til senere. Alle jeg spurte sa ja, og jeg opplevde informantene som utelukkende positive til å bidra. Informantene jeg til slutt endte opp med var fordelt på både humanistiske og samfunnsvitenskapelige studier, og gikk enten årsstudium, bachelor og master. Jeg hadde ikke bestemt meg for et antall informanter på forhånd, og stoppet å rekruttere flere informanter etter jeg hadde endt opp med 12 informanter:

Tabell 2: Oversikt over informanter fra intervjuene.

Adrian	Bachelor i europastudier	Guro	Bachelor i pedagogikk
Bendik	Bachelor i europastudier	Hanna	Bachelor i pedagogikk
Cecilie	Bachelor i europastudier	Johanne	Bachelor i pedagogikk
Daniel	Bachelor i europastudier	Kristin	Årsstudium i pedagogikk
Erika	Master i statsvitenskap	Lise	Bachelor i europastudier
Fredrik	Master i statsvitenskap	Mathias	Bachelor i europastudier

Tabellen over er fargekodet basert på hvem som deltok i gruppeintervjuene sammen. Alle intervjuene ble gjennomført i november 2020, og alle skulle egentlig gjennomføres på campus Dragvoll. Tre av gruppeintervjuene ble gjennomført fysisk, mens to ble gjennomført digitalt på Zoom. På grunn av innstramminger i forbindelse med koronapandemien ble jeg og to av informantgruppene enige om å gjennomføre intervjuene på Zoom i stedet. De fysiske intervjuene ble gjennomført i Fagland, bortsett fra det første som ble gjennomført i et grupperom i nærheten av Fagland. Jeg opplevde det som viktig å ha mulighet til å gjennomføre de fysiske intervjuene i Fagland for å ha mulighet til å kunne visualisere, peke på, eller fortelle om ting man så "her og nå" om det var relevant. Dette gjorde eksempelvis at informantene kunne peke på de områdene de snakket om, noe som også gjorde det enklere å forstå eksemplene de brukte. På Zoom fungerte visualiseringen gjennom å illustrere eksempler gjennom beskrivelser.

I intervjuene ønsket jeg å stille åpne spørsmål som stimulerte til diskusjon og refleksjoner, men som også lot informantenes opplevelser styre intervjuenes retning. Jeg utarbeidet derfor en intervjuguide (vedlegg 2) som la føringer for samtalen fremfor en guide som fungerte som en utspørring. Intervjuguiden ble derfor i hovedsak brukt som en veileder i samtalene, med tre deler som omhandlet 1) praktisk bruk av Fagland, 2) Faglands betydning for studenter og 3) Faglands betydning for campus og NTNU. Førstnevnte fungerte som en innledning til hoveddelen som omhandlet betydningen for studenter, og sistnevnte fungerte som en avslutning, som også kunne åpne opp for nye refleksjoner. Jeg fant raskt ut at flere av spørsmålene ikke var nødvendig å stille, fordi samtalene beveget seg innom temaer som dekket de fleste spørsmålene uansett. Derfor valgte jeg å fokusere på å stille de spørsmålene som jeg opplevde fungerte som innledere til ulike tema, eksempelvis:

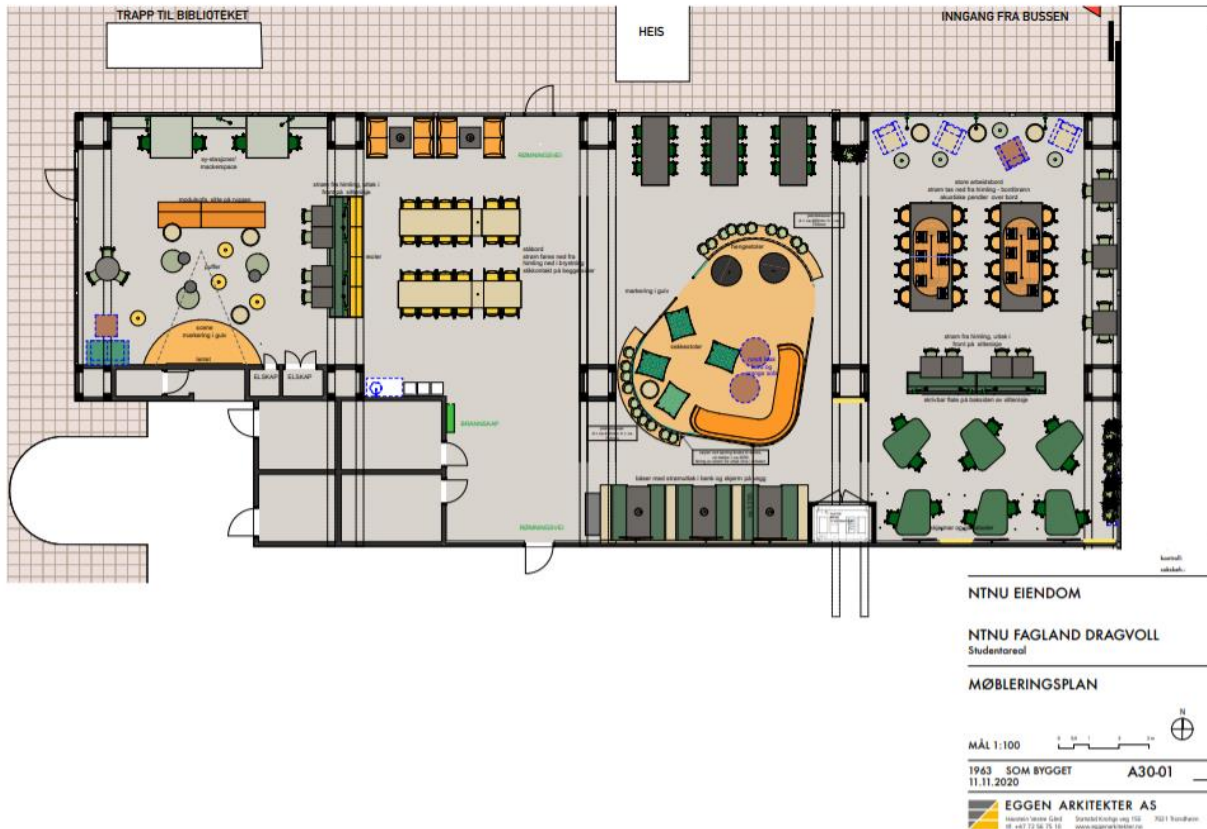
- *Hvorfor velger du å bruke arealet?*
- *Hvordan tror du arealet var tenkt til å brukes?*
- *Hvordan vil du beskrive arealet?*
- *Hvilken betydning har arealet for deg? (for din læring og for det sosiale)*

Gjennom å skape fleksible rammer for intervjuene med både planlagte spørsmål og en viss åpen struktur, kunne jeg og informantene gjennomføre intervjuene som en samtale og sammen konstruere kunnskap (Thagaard, 2018, s. 95-96.)

Det ble tatt lydopptak av alle intervjuene, noe som jeg informerte om på forhånd, både muntlig og skriftlig i informasjonsskrivet og i samtykkeskjemaet (vedlegg 1). Jeg brukte Nettskjema sin diktafon-app som sørget for sikker lagring av intervjuene. Før intervjuene ble satt i gang, viste jeg informantene hvordan den fungerte og så ut, og ingen av informantene hadde innvendinger på at den ble brukt. Bruken av lydopptak gjorde at jeg kunne konsentrere meg om å lytte på informantene (Thagaard, 2018, s. 111-112). Jeg skrev notater etter hvert intervju som inneholdt poeng som informantene hadde kommet med, eller tanker jeg satt igjen med i etterkant av intervjuene. Deretter transkriberte jeg intervjuene, og valgte å legge vekt på hva som ble sagt fremfor hvordan det ble sagt gjennom uttrykksmåter eller uttalelse. Jeg skrev derfor intervjuene på bokmål, og valgte å utelukke småord eller støtteord. Til slutt hørte jeg gjennom lydopptakene flere ganger for å forsikre meg om at jeg hadde fått med meg alt, og endte til slutt opp med 29 sider med transkripsjoner.

Å studere faktisk bruk - brukerundersøkelse

Jeg startet undersøkelsesperioden eksplorerende, før jeg gikk mer over til beskrivende. Selv om intervjuene bidro til å konstruere data om både bruk og betydning av Fagland, ønsket jeg å utvikle mer data om ulike aspekter knyttet til bruk. Derfor lagde jeg en kvalitativ brukerundersøkelse (vedlegg 4) for å kartlegge hvilke områder av Fagland som ble brukt mest og hvorfor. Jeg tok utgangspunkt i Faglands møbleringsplan (vedlegg 3), og konstruerte spørsmål knyttet til bruk av de ulike delene av arealet. I den første delen ba jeg folk sette en ring rundt og markere de tre delene av Fagland som de bruker mest med 1, 2 og 3, rangert etter hvilken del de bruker mest (1 er mest, 3 er minst). Deretter spurte jeg "hvordan og hvorfor bruker du disse tre delene av rommet, og hva syns du om de tre delene du har valgt?". Til slutt spurte jeg om innspill, tanker eller kommentarer om Fagland.



Figur 10: Møbleringsplan Fagland (Eggen Arkitekter, 2020)

For å distribuere brukerundersøkelsen lagde jeg meg et oppsett i den gule hylla i Fagland med en boks for blanke skjema og en boks for ferdig utfylte skjema. Jeg delte også ut skjemaet til folk som satt i Fagland på forskjellige tidspunkt i mars og april 2021. Det lå som regel nye svar i boksen hver gang jeg kom inn i Fagland, og jeg valgte å stoppe innhenting da jeg hadde fått 40 svar. Dette var i hovedsak fordi hensikten var å få et nyansert blikk på praktisk bruk og opplevelser, siden både observasjonene og intervjuene allerede bidro til å konstruere data for å undersøke symbolske og kognitive aspekter ved bruk av Fagland (jf. domestisering). Samtidig ville det ikke ha vært hensiktsmessig å samle inn flere svar knyttet til de tidsmessige rammene. De aller fleste hadde fylt ut alle deler av skjemaet, og jeg fant svarene som nyttige og relevante for problemstillingen. Derfor har jeg valgt å bruke store deler av dataene i analysen. I analysen har jeg også valgt å bruke utsnitt av møbleringsplanen i de delene hvor jeg analyserer data knyttet til de spesifikke delene av arealet.

Dataanalyse

Denne studien beveger seg mellom å være stegvis teori- og empiridrevet, og beveger seg mellom begge tilnærmingene på forskjellige stadier i prosessen (Tjora, 2017, s. 18-23). Eksempelvis hadde jeg på forhånd av studiens start en forståelse av hvilke teoretiske perspektiver innen STS som kunne passe til oppgavens tema, men konkretiserte heller relasjonen til de teoretiske perspektivene etter datainnsamlingen var ferdig. Jeg har satt teoretiske perspektiver og empiri i et forhold til hverandre, og ettersom jeg har utviklet data på forskjellige punkter i prosessen, har noe av dataanalysen vært henholdsvis mer

empiri- eller teoridrevet enn andre deler av analysen. Eksempelvis gjorde jeg observasjonene i starten og intervjuene uten en tydelig teoretisk retning da de var mer eksplorerende, mens brukerundersøkelsen hadde et konkret utgangspunkt i de teoretiske perspektivene skript og domestisering.

Jeg har valgt å bruke en narrativ tilnærming til å fremstille analysen med elementer innen kodearbeid hentet fra Grounded Theory (GT) for å tolke og beskrive historier fra både observasjoner, bilder og intervjuer, og for å klassifisere dataene tematisk (Polkinghorne, 1995). GT som analysemetode har som formål å skape teori fra empiri gjennom systematiske og induktive strategier for innsamling av data (Charmaz, 2006) og jeg har brukt empirisk-analytiske referansepunkt for å være åpen for ideer underveis (Tjora, 2017, s. 257). Siden de ulike datakildene har blitt utviklet på forskjellige tidspunkt i undersøkelsesperioden, har jeg også analysert samtidig som jeg har utviklet data. Ettersom datamaterialet har vært voksende og i utvikling gjennom studien, har jeg forsøkt å kategorisere dataene så systematisk som mulig underveis i prosessen. Eksempelvis har jeg sortert og kategorisert data fra hver kilde; intervjuer, brukerundersøkelse, observasjoner og bildemateriale i egne dokumenter, og sortert materialet etter mønstre og sammenheng. Jeg har videre sammenstilt dataene i relasjon til hverandre for å fremstille fortellingen om Faglands seks første måneder i en narrativ form. I det følgende skal jeg beskrive hvordan jeg har analysert datamaterialet.

Rent praktisk skrev jeg ut dataene med "tykke og flate fortellinger" (Geertz, 1973, s. 26) som både beskriver, men også inneholder fortolkninger av det jeg har studert. Jeg har arbeidet eksplorativt og sirkulært, og delte inn beskrivelser, utsagn eller stikkord fra disse i koder og kategorier, samtidig som jeg gikk tilbake til materialet for å finne flere beskrivelser, utsagn eller stikkord som passet inn i kategoriene jeg utarbeidet. Kategoriene ble endret og redefinert underveis, og til slutt sorterte jeg det meste av materialet i tematiske kategorier. Denne tilnærmingen gjorde at jeg fikk utarbeidet tematiske kategorier, som ble et viktig verktøy som la grunnlaget for strukturen i analysekapitlene. Jeg endte opp med tre tematiske hovedkategorier som omhandler: *samarbeid, sosialisering og psykisk helse*. Disse kategoriene i møte med STS-teori la også et grunnlag for konseptualisering av forskjellige brukergrupper vist i det siste kapittelet.

Når det kom til brukerundersøkelsen, arbeidet jeg mer beskrivende enn eksplorerende. Data fra brukerundersøkelsen er ført opp i en tabell (vedlegg 5), med en kolonne hver for hvilket område som er rangert som første-, andre-, og tredjeplass, som vist i eksempelet under:

Nummer	Rangert 1.	Rangert 2	Rangert 3
1	Svarte samarbeidsbord Dette er et sosialt og faglig møtested der jeg sitter med medstudenter fast	Båsene bak tavlen Her sitter jeg ofte hvis resten av gjengen ikke er på skolen eller det faste bordet er opptatt	Hengestolene Her kan man sitte hvis man bare ønsker å lese uten å notere

Figur 11: Utsnitt fra tabell med oversikt over rangerte soner

Siden de fleste respondentene ikke ga områdene de markerte noen navn, laget jeg egne navn på de ulike sonene i Fagland; *store svarte arbeidsbord, båsene ved skjermene, de grå-grønne bordene, de oransje små sofaene, den oransje sirkelen, plekterbordene, gule høybord, båsene bak hylla, bordene ved gata, grønn retro sofa, båsene bak tavla og retro godstoler*. Jeg valgte å utelukke svarene som inkluderte toaletter, vask eller utganger da jeg ikke fant det relevant for problemstillingen. Jeg slo også sammen svarene som handlet om ulike deler av "den oransje sirkelen", slik at både "hengestolene" og "den store oransje sofaen" ble til "den oransje sirkelen".

Som vist i eksempelet over, samlet jeg begrunnelsene til hvorfor respondentene brukte de ulike områdene i samme tabell. Dette gjorde at jeg også kunne sortere basert på lignende begrunnelser. Disse er brukt som eksempler i analysen for å vise årsaker til hvorfor de ulike områdene brukes eller ikke brukes. Jeg telte deretter over alle svarene og sorterte svar etter antall rangeringer. Eksempelvis sorterte jeg først etter det området som var rangert på førsteplass, og deretter hvilket område som fikk andreplassen av de som hadde rangert samme område på førsteplass. Jeg tok flere slike runder for å finne ut om det var noen sammenheng mellom svarene som var på førsteplass, andreplass og tredjeplass. Jeg endte opp med å lage et poengsystem (tabell 6) for de ulike områdene og ga dem poeng basert på hvor de var rangert. Førsteplass fikk tre poeng, andreplass fikk to poeng og tredjeplass fikk ett poeng som vist i eksempelet under:

Område	1.plass (3p)	2.plass (2p)	3.plass (1p)	Totalt
Store svarte arbeidsbord	12 (36p)	4 (8p)	0 (0p)	16 (44p)

Figur 12: Utsnitt fra tabell med poengsystem

Denne måten å redusere dataene på gjorde at jeg kunne ta utgangspunkt i et utdrag av datamaterialet, og heller ha mer fokus på færre områder i analysen (Gentikow, 2005, s. 119). Jeg valgte derfor å kun inkludere de områdene som fikk over 10 poeng (seks områder) og det området som fikk færrest poeng.

Oppsummert er dataen analysert hver for seg, samtidig som jeg har analysert samlet og sett dataen i forhold til hverandre på ulike tidspunkt i analyseprosessen. Jeg har dermed arbeidet i en sirkulær prosess med en stegvis induktiv og deduktiv analyse, som er en kontinuerlig fortolkning av data i lys av min forforståelse, teori og forskning.

Studiens kvalitet

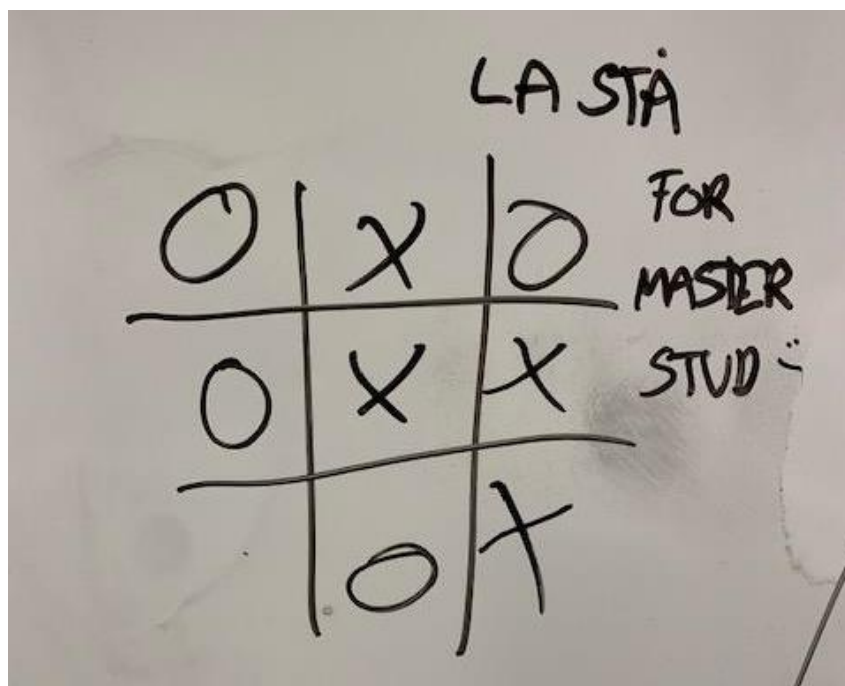
I både kvantitative og kvalitative studier er begreper som validitet og reliabilitet brukt for å vurdere kvalitet i forskning (Thagaard, 2018, s. 187-190). Siden jeg har valgt en tilnærming til dataanalysen med utgangspunkt i elementer fra blant annet GT, tar jeg heller utgangspunkt i Charmaz' (2020) kvalitetsprinsipper for studier som baseres på GT. Disse viser til studiens; *troverdighet, originalitet, resonans og overførbarhet*.

Jeg baserer min forskning på en forståelse av at datamaterialet er konstruert av meg som forsker og de jeg har forsket på. Dermed er det ikke nødvendigvis et mål å være nøytral,

men refleksjon av egen rolle og subjektivitet i denne studien er sentral (Charmaz og Thornburg, 2020).

For å styrke studiens *troverdighet* har jeg forsøkt å være så refleksiv som mulig om hvordan min rolle forandret seg under prosjektet, og hvordan min rolle kan ha påvirket prosjektet. Før jeg startet med masterprosjektet høsten 2020 var jeg involvert i arbeid med å lage en spørreundersøkelse og arrangere en workshop i regi av BLINK læringshub (hvor jeg har arbeidet som læringsassistent siden høsten 2019) som en del av forarbeidet til Fagland. Både informasjon om spørreundersøkelsen og workshopen i seg selv, men også resultatene fra dette arbeidet blir presentert i det første analysekapittelet. Min rolle i forarbeidet som læringsassistent gjorde at jeg hadde tilgang på informasjon som kan ha farget mine holdninger til Fagland allerede før Fagland ble åpnet. Gjennom dette arbeidet fikk jeg blant annet antakelser om at Fagland kom til å bli et populært sted som kom til å bli brukt mye. Jeg hadde også antakelser om at ulike typer studenter kom til å bruke arealet, og at det i stor grad ville bli oppfattet som et positivt tilskudd til campus Dragvoll. Disse antakelsene kan ha påvirket hvordan jeg har valgt å innsamle, analysere og beskrive datamaterialet. Samtidig har jeg hatt god innsikt i konteksten for studien, noe som har vært en styrke for å få et innblikk i hele prosessen, både før og etter åpning av Fagland.

Jeg har selv sittet mye og arbeidet med masteroppgaven i Fagland etter åpning. Dette gjør blant annet at jeg på lik linje med informantene kan regnes som en bruker av arealet, og at jeg også føler en viss tilhørighet og et fellesskap med de andre som bruker Fagland. Som en deltaker har jeg på flere måter vært i en konstant dialog med Fagland gjennom hele undersøkelsesperioden, noe som både har påvirket meg, men kan også ha påvirket brukerne av Fagland. Eksempelvis kom jeg i prat med en gruppe studenter om whiteboard-tavlene en dag, og så at de dagen etter hadde lagt igjen en beskjed som jeg antok var til meg, hvor de hadde spilt "tre på rad" og skrevet "la stå for masterstud[enten]".



Figur 13: La stå for masterstud[enten]

Samtalene og diskusjonene med andre studenter kan med stor sannsynlighet ha påvirket meg og mine meninger, men jeg kan også gjennom samtalene ha farget andre studenters syn på ting knyttet til Fagland. Min rolle i masterprosjektet kan dermed sies å ha endret seg fra at jeg har hatt forventninger om prosjektet til at jeg selv har blitt en bruker og en del av prosjektet. På flere måter var jeg allerede en del av miljøet, og jeg har reflektert rundt det at jeg mest sannsynlig ville selv ha blitt en bruker av Fagland uavhengig av prosjektet mitt. Jeg har altså blitt påvirket av de menneskene jeg har møtt, og feltet har påvirket meg i stor grad.

Jeg har nærmet meg datamaterialet med en forståelse av at jeg ikke kan være en objektiv forsker, men at min tilknytning til subjektet er det som gjør at jeg kan nærme meg temaet og forstå hva som skjer. Jeg opplever at min nærhet til studieobjektet mitt er en styrke i denne studien, fordi om jeg ikke hadde hatt den nærheten til temaet, er det ikke sikkert jeg hadde hatt muligheten til å gjennomføre de undersøkelsene jeg har gjort. Studiens troverdighet kan også styrkes gjennom å ha nok relevante data for å kunne sammenligne dataene systematisk og utvikling gjennom nøye analyse. Et valg jeg har gjort for å styrke studiens troverdighet og gjøre analyseprosessen transparent (Thagaard, 2018, s. 188-189), er variert utvikling av data og bruk av analyse gjennom koding og kategorisering (Charmaz og Thornburg, 2020).

Hos Charmaz og Thornburg (2020) handler studiens *originalitet* om at analysen baseres på originale kategorier og gir nye konseptuelle tolkninger av data. I denne studien har jeg tatt utgangspunkt i tidligere forskning og identifisert et kunnskapshull og problem knyttet til bruk av læringsareal. Ettersom Fagland er nytt, har jeg satt problemet i en ny og original kontekst. Basert på dette kan studien gi nye innblikk i forskning rettet mot læringsareal, noe jeg bygger opp under i analysen.

Når det kommer til *resonans* i studien har jeg forsøkt å være så tydelig som mulig når det kommer til å skille mellom dataene som er utviklet gjennom de ulike kildene som intervjuer, brukerundersøkelsen og observasjoner, og mine tanker og egne tolkninger (Charmaz og Thornburg, 2020). Samtidig har jeg hatt fokus på å gjengi informantenes historier så nøyaktig som mulig gjennom bruk av direkte sitat. Noe som også kan gi et godt grunnlag for vurdering av resonans, er blant annet bruk av lydopptak. Dette kan gi grunnlag for datakonstruksjon uavhengig av min rolle (Charmaz og Thornburg, 2020).

For å legge et godt grunnlag for å styrke studiens *overførbarhet*, har jeg blant annet fokusert på å være transparent i beskrivelser av det teoretiske grunnlaget i studien. Jeg har også hatt et kritisk blikk på analyseprosessen og gjennomgående reflektert rundt hvordan jeg presenterer funn (Charmaz og Thornburg, 2020). I tillegg styrker variasjon i datamaterialet og metoder for utvikling av data denne studiens grunnlag for overførbarhet, hvor flere aspekter i denne studien kan overføres til eksempelvis studier av andre pilotprosjekter som student- eller læringsareal i campusprosjektet ved NTNU eller tilsvarende prosjekter. Overførbarheten vises dermed i antakelser om at noe lignende kan finne sted i andre student- og læringsareal, og her snakker vi mer om en naturalistisk og analytisk form for overførbarhet. I tillegg kan eksempelvis verktøy som brukerundersøkelsen, samt konseptualisering av forskjellige brukere, antas å ha overføringsverdi for å studere bruk av andre areal.

Etiske vurderinger

Siden dette er en studie hvor jeg som forsker har vært i kontakt med mange forskjellige mennesker, har jeg måttet ta noen etiske vurderinger knyttet til blant annet personvern. Prosjektet er godkjent av Norsk senter for forskningsdata (NSD), og jeg har fulgt deres retningslinjer knyttet til behandling av personopplysninger. Alle informantene mottok både skriftlig og muntlig informasjon om sine rettigheter og at deltakelsen var frivillig. Informantene samtykket til deltakelse, og ble informert om muligheter til å trekke seg når som helst gjennom å signere et samtykkeskjema med NSD sine retningslinjer (vedlegg 1). Samtykkeskjemaene har jeg oppbevart separat fra både lydopptakene, kodeskjema og transkripsjonene. Før intervjuene ble satt i gang informerte jeg om at personopplysninger som eksempelvis kjønnsidentitet, legning, religion og personnavn ikke var relevant for studien for å unngå at noen av disse faktorene ble tema for diskusjon under intervjuene. Alle transkripsjonene ble kodet, og informantene er pseudonymisert. Siden jeg brukte Nettskjema sin diktafon-app fulgte jeg deres rutiner og retningslinjer for håndtering av lydopptak, og slettet opptakene ved studiens slutt i mai 2021.

Jeg har som nevnt vært en deltakende observatør, men likevel har ikke rollen min vært synlig for alle. De jeg har observert har ikke nødvendigvis vært klar over at jeg har observert, med mindre jeg har fortalt dem det. Likevel er dette en studie av offentlig rom, og jeg har vurdert det som ikke nødvendig å informere om eventuelle observasjoner, siden de også har vært av en art som tar hensyn til og ikke krenker personvern. Dette har jeg spesielt tatt hensyn til når det kommer til å offentliggjøre både sitater, men også bilder og konkrete situasjoner. Som nevnt har jeg hatt fokus på å respektere personvern, samtidig som jeg har fulgt retningslinjer knyttet til undersøkelser i offentlige rom. Jeg har også valgt å beskrive observasjoner mer generelt uten gjenkjennbare elementer, og bilder jeg har tatt av mennesker er gjort med samtykke og sensurering av ansikt. Når det kom til brukerundersøkelsen valgte jeg som nevnt å legge frem en boks for utfylte skjema i den gule hylla i Fagland. Dette gjorde at utfylte skjema kunne legges oppi noenlunde anonymt, og uten at jeg kunne koble respondent med svar.

Oppsummering

I dette kapittelet har vi sett hvordan jeg har arbeidet med konstruksjon av datamateriale med utgangspunkt i intervjuer, observasjoner, brukerundersøkelse og bilder. Dataen er analysert med utgangspunkt i de tematiske kategoriene samarbeid, sosialisering og psykisk helse. Oppsummert presenterer jeg empirien i en narrativ form hvor mine observasjoner flettes sammen med data fra intervjuer, bilder, observasjoner, brukerundersøkelse og dokumenter. I de tre neste kapitlene vil datagrunnlaget bli presentert og analysert.

Kapittel 3. Design av et nytt Fagland

I innledningskapittelet har vi sett at oppussingen av den gamle "muggsalen" til et nytt læringsareal førte med seg både positive og negative opplevelser av det nye arealet. Fagland ble utarbeidet av en prosjektgruppe i et samarbeid mellom blant annet NTNU Eiendom og Eggen arkitekter, og med lokal forankring i BLINK læringshub og Studentrådene HF/SU. På åpningsdagen av Fagland i oktober 2020 fikk prosjektgruppen blant annet spørsmål om hva Fagland skulle brukes til. En representant fra gruppen svarte at de ønsket å la Faglands funksjon bli skapt av de menneskene som velger å ta Fagland i bruk. Med utgangspunkt i dette svaret, kan man anta at designerne hadde sine tanker og ideer om både bruk og brukere, men at de ønsket å la Fagland være fleksibelt nok til å bli formet av brukerne selv.

Før Fagland ble åpnet, ble det blant annet holdt en workshop i regi av designerne, hvor studenter ble involvert og kunne komme med tanker, ideer og innspill. Før denne workshopen ble det også gjennomført en spørreundersøkelse og en annen workshop hvor studenter ble involvert. Disse var knyttet til ombygging av den gamle lesesalen, og resultater fra disse ble brukt i arbeidet med søknaden til pilotprosjektet Fagland til NTNU Eiendom. Resultatene fra disse kan ha noe å si for hvilke tanker som ligger til grunn for både design av arealet, men også hvordan man forstår potensielle brukere i en slik designprosess.

I dette kapittelet skal jeg forklare et utsnitt av prosessene i forkant av åpningen, med hovedvekt på hvordan studenter har blitt involvert. I første del av dette kapittelet skal jeg dermed gå gjennom resultater fra både spørreundersøkelsen og de to workshopene, før jeg trekker inn studenters tanker om oppussingen i ettertid, eksemplifisert gjennom data fra intervju. Til slutt identifiseres og konkretiseres brukere av Fagland, gjennom å vise studenters representasjon i både visuelle og språklige aktiviteter og det materielle i arealet.

Brukerinvolvering

I begynnelsen av september i 2019 ble det so nevnt gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot studenter om fysisk læringsmiljø ved campus Dragvoll i regi av BLINK læringshub. Det kom inn 109 svar, og spørsmålene omhandlet både eksisterende fysisk læringsmiljø på campus, men også muligheter for forbedringer. Svarene fra undersøkelsen kan både bidra til å gi en forståelse for studenters behov knyttet til fysisk læringsmiljø, men også hvilke utgangspunkt som kan ha ligget til grunn for hvordan Fagland ble skriptet (jf. Akrich, 1992; Fallan, 2008) av designerne. 60% av studentene i undersøkelsen svarte at de pleide å benytte seg av lesesalene ved Dragvoll, og 44% hadde benyttet seg av læringsarealene på Læringstorget som Huskestua og Sandkassa. Her var det mulig å velge flere svaralternativer. Et av spørsmålene i undersøkelsen var "Hvis man skulle bygd om et av rommene langs Gata [området som binder sammen byggene på Dragvoll] hva ønsker du at rommet kunne inneholdt?". Her var det også mulig å velge flere svaralternativer:

Tabell 3: Resultater fra spørreundersøkelse

29,4%	Sosialt areal
26,5%	Samarbeidsbord for gruppearbeid
24,7%	Hvileområde
16,5%	Lesesal
2,9%	Undervisningsrom

Her ser man at flere valgte seg sosialt areal, hvileområde og samarbeidsbord for gruppearbeid enn undervisningsrom og lesesal. Dette kan vise til ønsker om areal som dekker behov for sosialisering, avslapning og samarbeid. Av konkrete ønsker for både det hypotetiske arealet, men også generelt for campus, ble det trukket frem ulike faktorer som bekreftet de ovennevnte behovene. Eksempelvis ble det nevnt sakkosekker, rom for avslapning, samlingspunkt og muligheter for å arbeide både i grupper og individuelt. For noen var det stor misnøye for det eksisterende fysiske læringsmiljøet ved campus Dragvoll, her eksemplifisert med synspunkter fra en student:

Det trengs mer plass, albuerom og en langt hyggeligere atmosfære. Akkurat nå er Dragvoll et drivhus - det har dere hørt mange ganger - men i tillegg er det som å sitte i en blikkboks for de øvrige sansene.

Den 25. september 2019 var jeg med på å arrangere en workshop i regi av BLINK læringshub, hvor formålet var å samle ideer fra studenter om tiltak for å styrke læringsmiljøet ved campus Dragvoll. Dette var en forlengelse av den ovennevnte spørreundersøkelsen om fysisk læringsmiljø, hvor svar fra undersøkelsen ble brukt som et utgangspunkt for kategorisering av workshop-tema. Workshopen var delt inn i tre faser; første fase omhandlet hypotetiske diskusjoner om Dragvolls fremtid, samt diskusjoner om hva som ligger i begrepet godt fysisk læringsmiljø og et fremtidsrettet campus. Diskusjoner ble sammenfattet til ni faktorer som ble brukt for å beskrive godt fysisk læringsmiljø og fremtidsrettet campus:

Tabell 4: Faktorer for godt fysisk læringsmiljø og fremtidsrettet campus

1	Åpent	6	Identitetsareal
2	Tverrfaglig	7	Sosiale rom
3	Aktivt	8	Lavterskel sosialt tilbud
4	Synlighet	9	Mer samling av studenter og ansatte
5	Attraktivt		

Fase to i workshopen ble utført som et tankeeksperiment hvor deltakerne hadde ubegrenset budsjett, og hadde som mål å komme opp med tiltak som kunne styrke

læringsmiljøet. Noen av ideene handlet om å etablere kino, arrangere diverse faglige og sosiale arrangementer, skaffe sofa i gangene, drop-in psykolog, sakkosekker, kunstverk, terapi-hunder, gode sosiale "chille" rom, konserter, speakers-corner og prosjektområder. Den siste fasen trakk fase to ned på et mer realistisk plan, og tok utgangspunkt i de realistiske tiltakene som kom frem i fase to. Det som kom ut av fase tre ble dermed videreutviklet til tolv mer konkrete ideer og tiltak for å styrke det fysiske læringsmiljøet:

Tabell 5: Tiltak for å styrke det fysiske læringsmiljøet utarbeidet fra fase 3 i workshop.

1	Rullestolvennlig	7	Freshe opp gata
2	Stuerom	8	Sakkosekker
3	Gode stoler	9	Planter
4	Åpne interaktive rom	10	Tverrfaglig aktivitetsrom uten tung undervisningsstruktur
5	Et sted å koble helt av	11	Tverrfaglig rom med egen identitet
6	Gode sosiale arenaer	12	Fleksible rom på studentenes premisser

Et konkret eksempel på sammenheng mellom studenters opplevelse av godt fysisk læringsmiljø og egne behov og ønsker er hvordan resultatene fra fase tre henger sammen med svarene om hva et godt fysisk læringsmiljø og fremtidsrettet campus er. Flere av disse faktorene har også likheter med noen av kategoriene presentert i kapittelet om tidligere forskning (jf. Wilson & Cotgrave, 2016; Castilla m fl, 2017; Harrop & Turpin), og viser til varierte behov knyttet til læringsareal. Det er en tydelig bredde i svarene, hvor noen av tiltakene kan tolkes som relativt urealistiske, mens noen av tiltakene er realistiske og kan oppleves som relativt "enkle" å etablere. Dette kan tyde på at Dragvollstudenter ikke nødvendigvis er særlig kravstore, og at de store drømmene egentlig handler om små og gjennomførbare ting.

Den 5. februar 2020 ble det gjennomført en ny workshop med mål om å komme med konkrete forslag og ideer til det nye studentarealet som skulle bygges om på lesesal 8302. Både den tidligere spørreundersøkelsen og workshopen hadde som nevnt ikke en direkte tilknytning til lesesal 8302, mens nå var planen for utvikling av et nytt areal blitt konkretisert. Maiken Larsbråten Hosen skrev masteroppgave om tema, hvor hun beskriver workshopen slik:

I korte trekk begynte workshopen med en presentasjon av arrangører, samt plan for dagen. Etter presentasjon av arrangørene ble det vist en powerpoint-serie med en rekke bilder og figurer av ideer og allerede eksisterende studentareal. Deretter gikk deltakerne over til rom 8302, hvor lesesalen ble vist fram og deltakerne fikk se og observere rommet slik det ser ut per dags dato. Etter omvisningen gikk deltakerne tilbake og ble delt inn i tre mindre grupper, hvor det ble utdelt forskjellige arbeidsoppgaver. Gruppen jeg var deltaker på fikk utdelt en realistisk miniatyrmodell av lesesalen. Gruppens oppgave var å designe og innrede modellen ved hjelp av en rekke materialprøver, med alt fra tekstiler, whiteboardprøver i glass, trefigurer og ørepropper. Disse ble brukt til å skape ulike soner, fra sittegrupper, mindre grupperom og et eget avslappingsområde med sakkosekker (Hosen, 2020, s. 26-27).



Figur 14: Modell laget i forbindelse med workshop 5. februar 2020 (Hosen, 2020)

Spørreundersøkelsen og workshopene fungerer som bakgrunnsmateriale som kan bidra til å gi et innblikk i konkrete ønsker og behov blant Dragvollstudenter for fysisk læringsmiljø. Samtidig bidrar det til å vise ulike faktorer som kan ha noe å si for hvordan designerne av Fagland har forestilt seg både bruken av rommet og hvem som skulle ta det i bruk. Den siste workshopen er et mer konkret tiltak for studentinvolvering etter pilotprosjektet om Fagland ble startet, og viser at studenter har bidratt med sine tanker, ønsker og behov tidlig i designprosessen. Man kan dermed anta at designernes tanker om forestilt bruk og brukere kan være basert på lignende forståelser om studenters behov og ønsker som det som er blitt presentert i både spørreundersøkelsen og begge workshopene.

I neste del av dette kapittelet skal jeg gå nærmere inn på hvordan oppussingen av Fagland ble opplevd av noen av informantene mine, før jeg til slutt identifiserer hvem brukerne av Fagland er. Dette blir gjort gjennom data fra både intervju, observasjoner og bildemateriale.

Symbolisk oppussing

I den forrige delen har vi sett hvilke tanker om studenters behov som kan ha ligget til grunn for oppussingen av muggsalen. I denne delen ser vi nærmere på hva studentene selv tenkte i ettertid av oppussingen, og hvilken betydning oppussingen har for både studentene og universitetet. Lise opplevde det som positivt å se at universitetet brukte ressurser på å endre noe som ikke opplevdes bra. Hun påpekte spesielt at dog at den gamle lesesalen som var der før Fagland, opplevdes som en "last resort". Hanna mimret tilbake til da hun la merke til at oppussingen av Fagland hadde begynt:

Jeg husker at det var en gammel lesesal her før, også husker jeg at de begynte å bære inn freshe sofaer og sånn, så sa alle sånn "endelig får Dragvoll noe nytt" for Kalvskinnet og Gløshaugen er jo kjempefine campus, så jeg tror det bare er bra.

Brukere av Fagland har den samme opplevelsen av at campus Dragvoll "endelig" få noe nytt, nesten som en gave fra NTNU. Erika opplevde det som fint at rommet ble pusset opp

i stedet for å la det falle sakte, men sikkert sammen før flytting. Fredrik hadde også merket at campusbyggene er gamle, men at oppussing kunne ha en positiv effekt for å vise at campus Dragvoll ikke var blitt glemt. I tillegg hadde han en opplevelse av at noen av NTNUs fakulteter hadde blitt litt glemt, og at oppussing på Dragvoll kunne vise at det er blitt mer fokus på samfunnsvitenskap og humaniora. Dragvoll er et campus med en form for midlertidighet på grunn av campusflytting i nær fremtid, og er derfor et campus hvor nye prosjekter og oppussing ikke nødvendigvis er høyt på prioriteringslista fra NTNU. Likevel er det flere år til flytting, og det er mange studenter som skal gå inn og ut av campusdørene før den tid. Bendik opplevde blant annet at Fagland kan symbolisere hvordan det er å være Dragvollstudent, og at en oppussing kan føre til at man får et nytt inntrykk av læringsmiljøet ved Dragvoll:

Jeg tror at det viser at det på Dragvoll er et miljø for læring, og at hvis du ikke har begynt på universitetet og er på besøk her, så vil det på en måte vises som et symbol på hvordan det er å studere, hvordan samholdet er og læringen er og sånn.

Mathias opplevde også at Fagland kunne bidra til å gi et godt inntrykk til nye studenter, spesielt hvis det første man ser når man kommer på campus er Fagland. Han hadde også lagt merke til at ved de andre inngangene finner man koselige steder som for eksempel kafeen og kantina, og at det å synliggjøre studenter på campus kan være avskrekkende for nye studenter som kanskje gruer seg til å starte på studiene:

Det gjør campus litt mer innbydende, når du kommer inn den hoveddøra - jeg tror det skal være hoveddøra. Den som er ut der nå, i hvert fall en av dem. Det gjør at du får en mer sånn innbydende følelse når du går inn. At her er det koselig, her er det rom for studentene, her liker vi å sitte på campus. Du får den følelsen. For alle andre inngangene så ser du, på den ene inngangen ser du kafeen, så du ser med en gang ett eller annet koselig hvor studentene sitter. I stedet for at alt hadde vært vegger og grupperom, og du aldri hadde sett folk.

Både Mathias og Lise hadde også tenkt på den tekniske profilen til NTNU gjennom navnet "Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet", og at det kan gi et inntrykk av at NTNU er preget av hard konkurranse og at man sitter mye alene og fokuserer på seg selv. Ifølge dem kan Fagland gi et bedre inntrykk av NTNU som en helhet, og at det kan gi en bedre faglig utveksling og samarbeid mellom studenter. Cecilie tror at studenter i fremtiden ikke kommer til å sitte like mye alene på lesesal for å arbeide alene, men at man heller baserer mye utdanningen på tverrfaglighet og gruppearbeid. Adrian opplevde at Fagland gjenspeiler det miljøet mange studenter, spesielt Dragvollstudenter vil ha i jobben sin i fremtiden, og at det å ha erfaringer fra et slikt miljø vil være relevant for arbeidslivet.

De positive erfaringene knyttet til oppussingen kan vise til at Fagland kan bidra til å løfte helhetsinntrykket av campus Dragvoll. Som vist tidligere i dette kapittelet har det vært fokus på brukerinvolvering i designprosessen i Fagland. I det følgende identifiserer jeg hvem disse brukerne er.

Brukere av Fagland

I et skript ligger det ulike forståelser knyttet til forestilte brukeres behov, og i designet skriptes det alltid inn forventninger om brukerens ferdigheter, kompetanse og interesser som kobles sammen med hvordan teknologien er tenkt å brukes (Akrich, 1992; Fallan,

2008). I det følgende skal jeg identifisere brukerne av Fagland som synliggjøres gjennom blant annet observasjoner, tekst og læringsartefakter i arealet. Først og fremst er Fagland kommunisert som et studentareal fra eiendomsavdelingen (vedlegg 3), og en kan derfor også anta at det er et areal for studenter. Derfor kan man identifisere studenter som den forestilte brukergruppen. Det er dog ikke definert hvilke typer studenter arealet er for, noe jeg skal undersøke i det følgende.

Hvis vi først ser på hvor Fagland er lokalisert, altså campus Dragvoll, ser vi at campus har en variert faglig profil med både samfunnsvitenskapelige og humanistiske studieprogrammer, med studenter på årsstudium-, bachelor-, master-, og ph.d.-nivå. Ph.d.-stipendiater har gjerne egne kontor eller arbeidsplasser i felles kontorer, og flere masterstudenter har egne adgangsbegrensede studieprogram-dedikerte lesesalsplasser. Derfor kan man først anta at det i hovedsak er studenter på lavere grads nivå (årsstudium og bachelor) og masterstudenter som ikke har egne masterlesesalsplasser som bruker Fagland. Basert på egne observasjoner og erfaringer fra informantene, kan man videre få en pekepinn på hvilke typer studenter som bruker Fagland.

Fredrik er masterstudent på førsteåret og hadde ikke studert ved Dragvoll tidligere. Han hadde ikke fått seg egen masterlesesalplass, og hadde derfor brukt Fagland mye for å arbeide. Han opplevde at Fagland er åpent for at hvem som helst kan bruke arealet, men at det ser ut som at det er mange yngre studenter som benytter seg av Fagland. Både Fredrik og Kristin tror grunnen til at det er flest yngre studenter i Fagland er at mange masterstudenter har egne lesesalsplasser. Flere av de andre informantene var enige i at det gjerne er studenter på lavere grads studier som bruker Fagland. Erika og Cecilie opplevde at det ikke er noen begrensninger på hvem som kan bruke Fagland. Erika følte at Fagland fungerer som et fellesareal for alle studenter hvor man kan ta plass der det er plass, og Cecilie opplevde at om man har lyst til å bruke arealet, så kan man gjøre det.

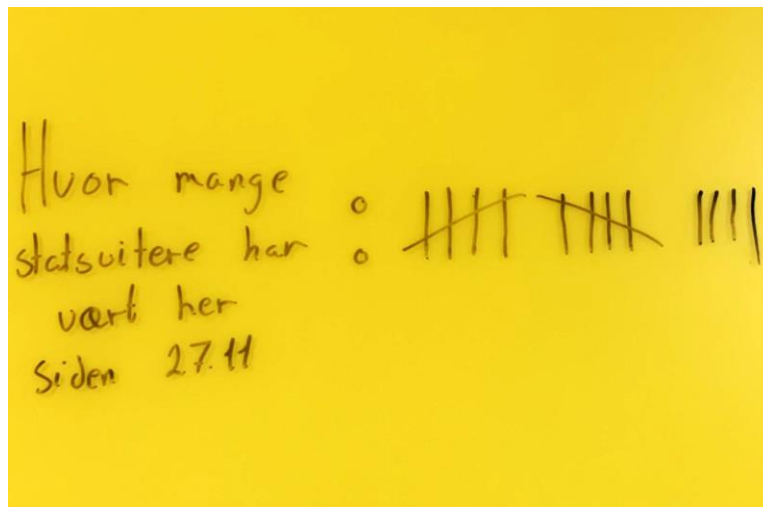
Basert på flere av informantenes beskrivelser og egne erfaringer inne i Fagland, oppleves det som at Fagland er i hovedsak for studenter, men studenter fra alle årskull og studieretninger fra hovedsakelig campus Dragvoll. Jeg kom derimot i prat med en utvekslingsstudent fra Gløshaugen inne i Fagland en ettermiddag, som viser at det også kan være at studenter med tilhørighet til andre campus enn Dragvoll også benytter seg av arealet. Basert på informantenes og mine observasjoner ser man få mennesker som er tydelig ansatt ved NTNU fremfor student. Jeg observerte likevel en litt eldre mann som så ut til å sitte med retting av oppgaver i den ene sofaen en fredags morgen.

Flere av informantene fortalte at de som regel sitter og arbeider sammen med medstudenter fra samme studieprogram, men at de også observerer folk de kjenner fra andre studieprogram. Når det kommer til studieretninger og fagområder er det vanskelig å si noe konkret om representasjon inne i Fagland. Likevel kan man plukke opp inntrykk av studieretninger og fagområder i ulike læringsartefakter som bøker, tavleskrift, delinger på skjermene, diskusjonstema og språk. Mathias og Lise har bakgrunn fra europastudier, og hadde overhørt diskusjoner mens de satt i Fagland:

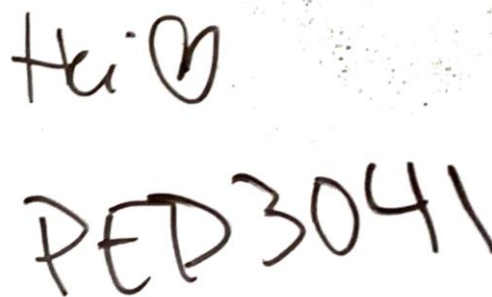
Mathias: Du hører litt av og til hva folk diskuterer, og det har for det meste vært ting du hører innenfor sosiologi eller statsvitenskap eller exphil, og litt den typen. Det er litt mer i den retningen som vi studerer, som er litt ...

Lise: ... de samfunnsvitenskapelige fagene.

Statsvitenskaps representasjon vises blant annet i oversikten som er blitt laget som viser hvor mange statsvitere som hadde vært inne i Fagland siden den 27. november (bildet ble tatt 2. desember 2020). På det andre bildet ser man noen som har lagt igjen en hilsen til PED3041, som er et emne i det første semesteret i master i pedagogikk, studieretning spesialpedagogikk.



Figur 15: "Hvor mange statsvitere har vært her siden 27.11"



Figur 16: "Hei ♥ PED3041"

Både Mathias og Lise som hadde overhørt ulike diskusjonstema oppfattet at samfunnsvitenskapelige fag er godt representert i Fagland. Mathias fortalte at han ikke hadde sett "så mange som sitter og tegner eller sitter med noe musikkopplegg", og at det kan være fordi de har egne programdedikerte områder. Flere av studieprogrammene ved HF-fakultetet har egne programdedikerte områder til studenter innenfor musikk, film og drama. Dette kan være fordi flere av studentene er avhengige av spesifikke fasiliteter og utstyr for å studere, og at de ikke nødvendigvis bruker arealet fordi det kunne ha blitt oppfattet som forstyrrende om man hadde spilt inn en actionfilm eller lest en sonett med publikum inne i Fagland mens andre arbeider.

Bendik syntes det var gøy å sitte og arbeide med en oppgave i Fagland, for å plutselig observere noen som holder på med noe helt annet, eventuelt som også snakket et annet språk. Campus Dragvoll huser flere språkstudenter; tysk, fransk, engelsk, spansk, og tegnspråk. Både spansk og tegnspråk er observert i Fagland av informantene og observasjoner av tavler og studenter. Bendik og Adrian hadde særlig lagt merke til tegnspråkstudenter, som de ikke hadde sett noe særlig til tidligere på campus:

Bendik: Jeg så for eksempel et helt bord med seks-sju stykker som satt og snakket tegnspråk til hverandre.

Adrian: Ja, tegnspråk ser man ofte inne der. Jeg har aldri sett de før, før Fagland.

Jeg observerte blant annet studenter som fulgte en digital forelesning på spansk, og diskuterte både på spansk, norsk og engelsk. Jeg la også merke til at det var tegnet opp en tabell for spansk verbbygging på den store hvite whiteboard-tavlen:

The table is hand-drawn on a whiteboard and is organized as follows:

- Top Row (Time):**
 - Left: *Ayer, semana pasada etc.*
 - Right: *"HOY"*
- Second Row (Tenses):**
 - Column 1: PLUSQUAMP.
 - Column 2: PRET. IND.
 - Column 3: PRET. PERF. COMP.
 - Column 4: PRESENTE
- Third Row (Examples - Certainty):**
 - Column 1: Cuando llegó Eva, Juan había ido al cine.
 - Column 2: Juan fue al cine.
 - Column 3: Juan ha ido al cine.
 - Column 4: Juan va al cine.
- Fourth Row (Certainty Labels):**
 - Centered: S I K K E R H E T
 - Centered: U S I K K E R H E T
- Fifth Row (Examples - Uncertainty):**
 - Column 1: Cuando llegó Eva, Juan habría ido al cine.
 - Column 2: Juan iría al cine.
 - Column 3: Juan habría ido al cine.
 - Column 4: Irá al cine.
- Sixth Row (Tenses):**
 - Column 1: COND. COMP.
 - Column 2: CONDIC.
 - Column 3: FUT. COMP.
 - Column 4: FUT. SIMPL.

Figur 17: Spansk verbbygging på whiteboard-tavle

Oppsummering

I dette kapittelet har vi sett hvordan studenter ble involvert i prosesser opp mot oppussingen, og hvordan noen studenter konkret har stilt seg til oppussingen av muggsalen. Det er også identifisert brukergrupper basert på visuelle og språklige representasjoner, hvor den generelle brukergruppen er definert som studenter innen samfunnsvitenskap på lavere grads nivå. Hvem disse studentene er og hvordan de kan kategoriseres som ulike typer brukere av arealet kommer jeg nærmere inn på i de neste kapitlene. I neste kapittel identifiserer jeg bruken av selve arealet.

Kapittel 4. Et sted å være

Som sett i kapittelet over, er det både forskjellige typer brukere og forskjellige behov. Det ble også vist tydelige behov for et læringsareal som Fagland før Fagland ble åpnet, hvor både temaer som tverrfaglighet, fleksibilitet, interaktivitet og identitet ble trukket frem av studentene selv i spørreundersøkelse og workshop. Konkrete ønsker var blant annet gode stoler, sakkosekker og planter. Flere av behovene og ønskene som ble trukket frem i forarbeidet til Fagland vises i Fagland etter åpning, gjennom et inventar som er en kombinasjon av splitter nye bord og stoler og gjenbruk av sofa, godstoler og lamper. Den oransje store sofaen og de retro stolene er kjøpt brukt, mens de grønne lampene er de som befant seg på hver pult i den gamle muggsalen. Materialene er både harde og myke, men felles er at de er slitesterke. Både gjenbruksmøbler og slitesterkt materiale tyder på et ønske om at inventaret skal være bærekraftig og potensielt kunne bli gjenbrukt når campus Dragvoll skal flyttes til Gløshaugen.

I konseptoversikten er inventaret gitt navn eller beskrivelser som viser hvordan designerne tolker de ulike møblene. Eksempelvis er stolene som henger i et ståloppheng kalt "hengestoler", den oransje sofaen uten armstøtte er kalt "modulsofa", og ved siden av dem finner man "småbord i kork". Her har altså designerne på sin måte lagt inn sine visjoner for bruk av de ulike møblene i hvordan de har skriptet Fagland. Men hvordan blir de ulike delene av arealet brukt i praksis? Skriptet sier som nevnt noe om hvordan designerne har sett for seg bruken av Fagland, mens hvordan brukerne deretter velger å ta i bruk Fagland viser til domestisering. Som vist i kapittel 1 kan domestisering vises ved tre aspekter for bruk; praktiske, symbolsk og kognitivt (Sørensen, 2005). I forrige kapittel identifiserte jeg brukere og tanker som kan ligge til grunn for forestilt bruk av arealet. I dette kapittelet går jeg i dybden på hvordan Fagland domestiseres (jf. Sørensen, 2005), med utgangspunkt i resultater fra brukerundersøkelsen jeg gjennomførte samt data fra observasjoner, intervju og bilder. Svarene fra brukerundersøkelsen kan si noe om hvilke områder av arealet som fungerer, og hvilke som ikke fungerer, samtidig som det kan si noe om hvordan brukerne har skapt rutiner for bruk av arealet.

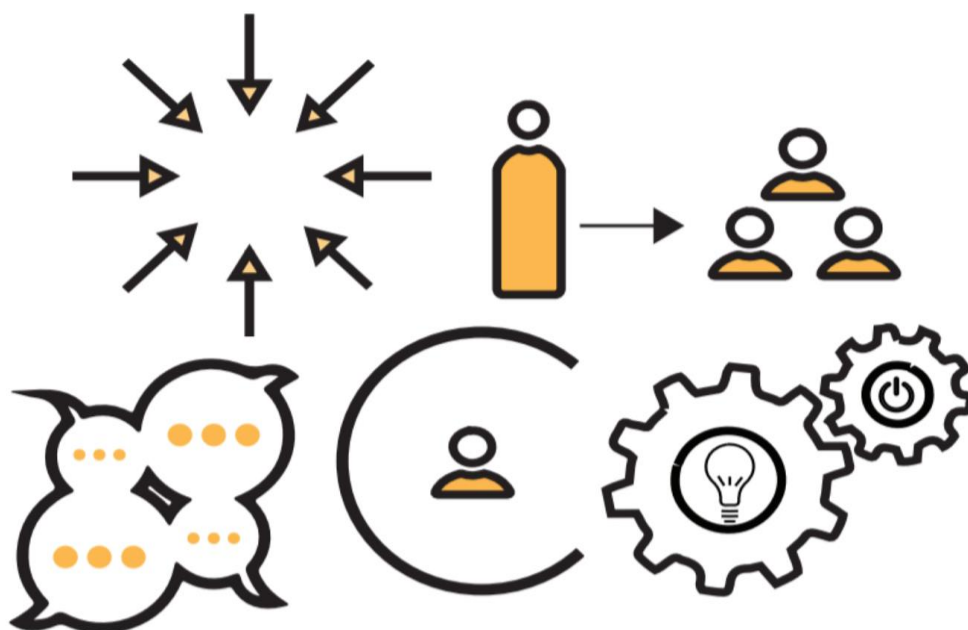
Byggekluser for læring

Først og fremst har arealet fått navnet Fagland. I Tegn_3 (2018) sin Arealkonsept for Campus NTNU er et fagland definert som "aktivitetsbaserte arbeidsplasser for studentene" (s.92). Ifølge rapporten kan et fagland tilby variasjon og øke opplevelse av tilhørighet og læring. Det er fire grep som skaper gode fagland; *god sonering, variasjon, mulighet for etablering av identitet og valgfrihet*. Ifølge rapporten bør et fagland eller et læringsareal være bygd opp av 5 byggeklosser eller læringssituasjoner; *scene, leirbål, vannpost, hule og verksted*. Ifølge rapporten bør det minimum inkluderes leirbål, vannpost og hule i utvikling av læringsareal. Disse er videreutviklet basert på David Thornburgs "Campfires in cyberspace, primordial metaphors for learning"; *campfire, cave, waterhole og life*. Disse byggeklossene viser både til de fysiske rammene rundt læringssituasjoner, men også viktige interaksjonsmåter blant studenter. De bidrar til å skape en sammenheng mellom rom og fysiske verktøy og ønsket praksis, og byggeklossene kan dermed si noe om hvordan Fagland er skriptet i henhold til forestilt bruk.

Leirbålet symboliserer gjensidig kunnskapsdeling og diskusjon. Her har man behov for å sammen dele historier og kunnskap, og forhandle om hva som er det rette eller det beste.

Byggekløssen leirbål kommer til syne i samarbeid mellom studenter, og den har som formål å skape rom for å eksperimentere og fremme studentaktiv læring. Leirbål bør ha ulike soner for variert aktivitet, og Sandkassa på Dragvoll er et eksempel på et slikt leirbål (Tegn_3, 2018, s. 83). *Scene* er i arealkonseptet en variant av leirbålet. Dette er monolog-baserte situasjoner hvor kunnskapsformidling foregår, eksempelvis gjennom en forelesning. Dette 34 kan også være situasjoner hvor studenter formidler noe foran et publikum. Scenesituasjoner ser man i typiske flate rom som konferanserom, auditorier eller saler. I læringsareal med fleksibel utforming kan dette oppnås ved å for eksempel bruke stoler som kan snus eller å bruke whiteboard-tavler eller digitale tavler eller skjermer (Tegn_3, 2018, s. 88).

Vannposten symboliserer den uformelle læringen som oppstår i sosiale interaksjoner. Dette kan være det samme som uformell prat ved kaffemaskinen på kontoret, og representerer uplanlagt og uformell interaksjon. I en universitets-setting kan dette for eksempel være sosial interaksjon i kantina eller på trening, hvor det både er rom for deling av sladder og drømmer. Vannposten kan ligne på leirbålet, men er mye mer uformell, og alle ved vannposten både lærer og lærer bort. Ifølge Thornburg er kulturell opplevelse, endring og videreføring like avhengig av vannposten som liv er av vann (Tegn_3, 2018, s. 83). *Hulen* symboliserer rom for å komme i kontakt med seg selv gjennom bearbeiding av inntrykk, egen refleksjon og individuell konsentrasjon. Ulike studenter har ulike behov, og noen kan ha behov for en hule, mens andre kan ha behov for en fjelltopp eller en café med bakgrunnsstøy. En typisk løsning på hule-utforming er den tradisjonelle lesesalen, men i et læringsareal kan dette løses ved å ha inndelte og skjermede arbeidsplasser (Tegn_3, 2018, s. 84). *Verksted* symboliserer eksperimentering og praktisk læring. Dette kan være arenaer som forbereder studenter på praktisk problemløsning og innovasjon i arbeidslivet, og kan eksempelvis være tegnesaler, lab'er eller studioer (Tegn_3, 2018, s. 84).



Figur 18: Leirbål, scene, vannpost, hule, verksted (Tegn_3, 2018, s. 83- 84).

Favorittplassene

For å si noe om ulike aspekter ved bruk og domestisering av Fagland har jeg identifisert favorittplasser gjennom en brukerundersøkelse hvor respondenter ble spurt om å plukke ut de tre områdene de brukte mest og hva årsaker til dette var. Det er totalt 14 områder av arealet som er plukket ut og rangert etter bruk i brukerundersøkelsen, men jeg har valgt å kun analysere de områdene som totalt har fått mer enn 10 svar. For å finne ut hvilke områder som ifølge respondentene blir brukt mest, har jeg gitt hvert svar poeng etter hvordan de er rangert; områder rangert til førsteplass har fått tre poeng, områder rangert til andreplass har fått to poeng og områder rangert til tredjeplass har fått ett poeng:

Tabell 6: De seks høyest rangerte plassene

Område	1.plass (3p)	2.plass (2p)	3.plass (1p)	Totalt
Store svarte arbeidsbord	12 (36p)	4 (8p)	0 (0p)	16 (44p)
Båsene ved skjermene	8 (24p)	4 (8p)	9 (9p)	21 (41p)
De grå-grønne bordene	7 (21p)	4 (8p)	4 (4p)	12 (33p)
De oransje små sofaene	0 (0p)	7 (14p)	7 (7p)	14 (21p)
Den oransje sirkelen	2 (6p)	5 (10p)	4 (4p)	11 (20p)
Plekterbordene	1 (3p)	7 (14p)	2 (2p)	10 (19p)

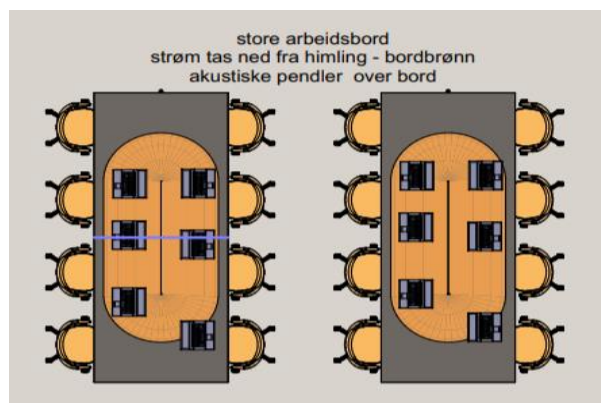
I det følgende går jeg gjennom resultatene fra brukerundersøkelsen og knytter dette opp mot byggeklossene for læring vist i delkapittelet over. Jeg presenterer de seks områdene som er rangert høyest og trekker inn kommentarer fra både brukerundersøkelsen, samt intervjuer og observasjoner. Til slutt trekker jeg frem det minst brukte området og diskuterer hva årsaker til det at det er minst brukt kan være.

De store svarte arbeidsbordene

Området med de store svarte arbeidsbordene er tydelig det mest populære området i Fagland basert på brukerundersøkelsen (44 poeng). Dette området ligger i sonen som ligger innerst i arealet mot "hovedinngangen" til studentene. Her finner man to store svarte arbeidsbord med tilhørende svarte, hvite og oransje stoler med hjul og sittepute. Det er plass til rundt åtte personer per bord, og det er lademuligheter fra bordbrønner på midten av bordene, og akustiske pendler med lys over bordene.



Figur 19: De store svarte arbeidsbordene



Figur 20: Utsnitt fra møbleringsplan

Ifølge respondentene er det stor plass i dette området, med store bord, behagelige stoler, godt med lysinnslipp og gode lademuligheter. Aktiviteten her baseres på individuelt arbeid i grupper, gruppearbeid, og sosialisering. Flere av respondentene skrev at de som regel sitter her om de er en større gjeng, og at en fra gjengen bruker å dra til campus tidlig for å holde av plass:

Har blitt fellesbordet for gjengen. Vi er ganske mange, så det er nyttig med et stort bord. Noen av oss er tidlig oppe, så vi kan velge hvilket bord vi vil. Er et godt bord med gode stoler, men litt mye bråk til tider.

Flere av respondentene som har rangert dette området på andre- eller tredjeplass skrev at de ikke har brukt de store svare arbeidsbordene så mye som de ønsker fordi det som regel er opptatt. Både når jeg har vært på campus tidlig om morgenen og sent på ettermiddagen sitter det som regel folk i dette området - også i helger. Det er ofte to grupperinger som bruker hvert bord, og i vårsemesteret har jeg sett de samme folkene sitte der hver dag jeg har vært på campus. Dette tyder også på at dette har blitt det faste tilholdsstedet til enkelte grupper med studenter, og at dette området kanskje er blitt ekskludert fra andres foretrukne områder rett og slett fordi det sjeldent er plass. Som regel sitter det færre der tidligere på dagen, og etter lunsjtider er bordene som regel helt fulle, før det blir færre igjen på kvelden.

Selv om dette området ikke befinner seg i midten av arealet, fungerer dette området som et naturlig midtpunkt, som man eksempelvis kan assosiere til hvordan et kateter i et klasserom har en autoritær plassering. Jeg assosierer eksempelvis dette området til da jeg gikk i første klasse på videregående og alle elevene hadde respekt for russens faste bord innerst i kantina. På samme måte som et kateter og russens bord i kantina er disse bordene såpass synlige at man har både oversikt over store deler av resten av arealet samtidig som man er synlig for andre studenter som sitter andre steder. Området ligger også synlig til fordi det er det første området man ser når man går inn studentenes hovedinngang.

Bordene er store nok til flere grupperinger samtidig som man kan holde god avstand til hverandre. Jeg spurte om det var greit at jeg satte meg ned ved siden av et par andre som satt ved disse bordene i 10-tiden en dag, men opplevde utover dagen at det ble mindre og mindre plass til meg. Jeg endte derfor opp med å flytte meg til et bord der det var helt ledig, og plassen "min" ved det store arbeidsbordet ble raskt fylt opp av noen andre som tydelig kjente de andre som satt der. Både det at de har plukket ut en i gjengen som "tar en for laget" og reiser tidlig til campus for å holde av bordet, men også at det er faste gjenger som sitter der, viser til en tydelig etablering av praksiser og rutiner. Dette viser til at flere studenter har domestisert denne delen av arealet på et praktisk nivå (Sørensen, 2005), og har gjort denne delen til sitt faste tilholdssted.

Området har en tydelig vannpoststruktur (jf. Tegn_3, 2018) både i utforming og situasjoner som observeres. Det er preget av både individuelt arbeid, kollokviegrupper og "lunsjing". Aktiviteten ved disse bordene holder et gjennomgående høyt støynivå, og det oppleves som at støynivået fra resten av arealet styres av støynivået som kommer fra disse bordene. Eksempelvis er det blitt klimpret rolig på en gitar ved flere anledninger ved disse bordene.



Figur 21: Gitar



Figur 22: Gitarspillende student

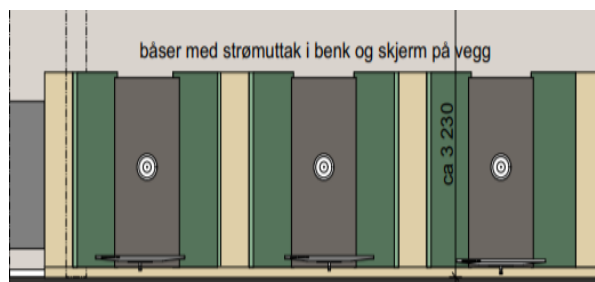
Reaksjonene på gitarspillingen har vært varierte, hvor noen tok på seg headset for å stenge gitarspillingen ute, mens noen tok av headset for å høre på. Jeg tror også at de som har satt seg ned med gitaren har en god forståelse for eget musikalske nivå, og reaksjonene fra de andre hadde nok vært helt annerledes om en mindre begavet gitarist hadde forstyrret lunsjfreden. Man kan også tenke seg at gitarspilling i andre deler av arealet hadde blitt opplevd som mer forstyrrende, men siden det er den "faste" gjengen som sitter der, aksepterer man det meste av støy derfra. Denne sonen kan på flere måter tolkes å ha blitt domestisert på et praktisk nivå (Sørensen, 2005) i henhold til hvordan den er skriptet, og fungerer som et samlingspunkt for større grupper hvor man både kan arbeide og være sosial. Samtidig er det over tid etablert et tydelig eierskap til og et fellesskap i dette området som gjenspeiles i hvordan bordene blir brukt av de samme gruppene. De store svarte arbeidsbordene finnes dermed i krysningspunktet mellom arbeid og avslapning, og er et godt eksempel på variert og fleksibel bruk av samme møblement.

Båsene ved skjermene

Området som fikk nest flest poeng fra brukerundersøkelsen er området med de grønne båsene med skjermer på veggen (41 poeng). Disse har strømuttak på veggen under og det er plass til rundt fire personer. Alle tre båsene er som regel alltid opptatt fra tidlig om morgenen og utover ettermiddagen, og det sitter som regel to til fire personer der.



Figur 23: Båsene ved skjermene



Figur 24: Utsnitt fra møbleringsplan

Flere opplever det som trangt, og en av respondentene opplever det som "plagsomt trangt", men at det er positivt med gode lademuligheter og med høy ryggstøtte som

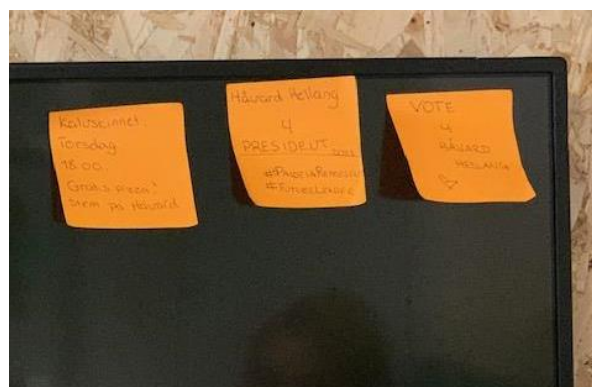
fungerer som skjerming mellom båsene. Med både utformingen og aktiviteten som foregår i båsene ser man en tydelig hule-struktur. Det er tydelig at flere av respondentene foretrekker denne plassen fordi det er rom for å arbeide mer fokusert og alene, men ved siden av et par studievenner. Flere av respondentene som har rangert denne plassen som nummer to og tre rapporterer også om ønsker om å bruke denne plassen mer, men at det ikke er mulig fordi det ofte er opptatt. Aktiviteten i båsene baseres på mer individuelt arbeid sammenlignet med de store svarte arbeidsbordene, og støynivået er også vesentlig lavere. På grunn av at denne sonen er noe mer isolert og støynivået er lavere, kan denne sonen passe for folk som trenger mer fokus og konsentrasjon, og har på flere måter en hule-struktur (jf. Tegn_3, 2018). Muligheter til å trekke seg tilbake som et kjennetegn ved et godt utformet læringsareal er også synliggjort i tidligere forskning (jf. Harrop & Turpin, 2013). Mine informanter Erika og Fredrik synes dette området var det beste i Fagland fordi det var minst støy, intimt og koselig og det var muligheter for å bruke skjermene. En av respondentene fra brukerundersøkelsen opplevde også dette området som en fin avskjerming fra resten av Fagland:

Bruker denne plassen når jeg skal konsentrere meg om eget prosjekt eller jobbe i gruppe/diskutere faglig. Fin avskjerming fra resten av Fagland, men litt vel trangt å komme seg inn mellom bord og benk.

Ved hver bås er det én skjerm, men jeg har ikke observert at skjermene er i bruk noe særlig, bortsett fra et par ganger hvor det ble koblet opp peis og til kahoot. Et annet tilfelle hvor skjermene ble observert i bruk var da det var hengt opp post-it-lapper over en av skjermene. Teksten på post-it-lappene ser ut til å være informasjon om valg av ny leder for en linjeforening.



Figur 25: Skjerm som peis



Figur 26: Post-it-lapper på skjerm

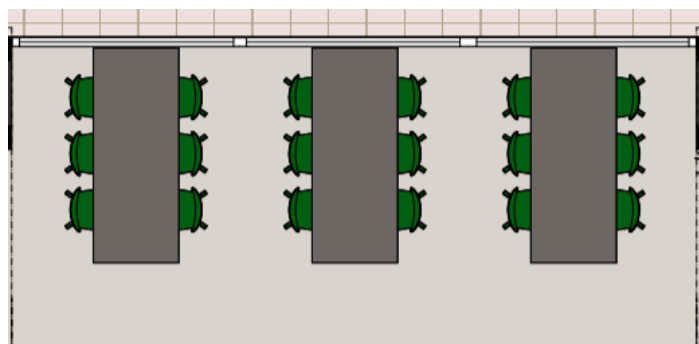
Man kan anta at forventet bruk av skjermene er den bruken som foregår mens de er påskrudd. Både det at skjermene er blitt brukt til å henge post-it-lapper på, men også at bruken av skjermene som regel ikke er faglig viser at de ikke er blitt tatt i bruk slik som de ble skriptet. Dette viser til at det har foregått et antiprogram (Akrich & Latour, 1992), hvor brukerne har tatt i bruk skjermene som en oppslagstavle fremfor et digitalt verktøy. Samtidig viser det til at dette området innehar en fortolkningsmessig fleksibilitet (Gieryn, 2002), og kan oppleves ulikt for ulike brukere. En årsak til dette kan for eksempel være at atmosfæren i Fagland er noe annerledes enn andre lignende læringsareal som eksempelvis Sandkassa, og det ikke oppleves som like "innafor" å koble opp pc til skjermen og holde en presentasjon. Selv om båsene er plassert noe skjermet er de nemlig relativt åpne til andre brukere og folk som går forbi. Det tolkes dermed som at skjermene oppleves noe overflødig, men at det likevel er positivt å ha muligheten til å bruke dem om det skulle være relevant. Båsene er dermed domestisert på et praktisk nivå (jf. Sørensen, 2005) som soner for arbeid både individuelt, men også i mindre grupper.

De grå-grønne bordene

Ved veggen ut mot gata har man tre bord med plass til rundt seks personer per bord. Her ser jeg ofte folk sitte på formiddagen i grupper og diskutere, mens utover dagen sitter det gjerne folk alene eller to og to og arbeider intensivt.



Figur 27: De grå-grønne bordene



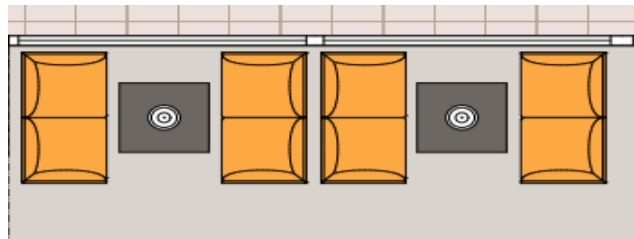
Figur 28: Utsnitt fra møbleringsplan

Dette området oppleves som lyst ved at man har godt med lysinnslipp fra vinduene ut mot gata. En av respondentene forteller at vedkommende bruker denne delen av arealet til skole, og at vedkommende "liker at det er store bord og behagelig belysning. Også greit at man kan se ut". De fleste respondentene rapporterer at de sitter her for å arbeide og diskutere med studievenner. En av respondentene opplever båsene som en hyggelig og koselig plass for å jobbe med oppgaver og en annen skriver at vedkommende bruker denne plassen til å lese. Aktiviteten i dette området kan dermed tolkes som å for det meste være studierelatert, noe som også kan vise til at dette området har en leirbålstruktur (jf. Tegn_3, 2018). Her har man mulighet til å sitte overfor hverandre og diskutere samtidig som man arbeider individuelt. I leirbålsituasjoner preges aktivitet av gjensidig kunnskapsutveksling, noe man blant annet ser og hører i diskusjoner i dette området (jf. Tegn_3, 2018). Det oppleves som at aktiviteten for det meste er faglig strukturert, men med mindre pauser gjennom dagen. Dette kan derfor tyde på at området er domestisert på et praktisk nivå (jf. Sørensen, 2005) som et typisk ikke-stille arbeidsområde man også kjenner igjen i eksempelvis Sandkassa og Huskestua (læringsareal på campus Dragvoll).

De oransje små sofaene

Ved vinduet ut mot gata og ved den ene inngangen finner man to oransje sofagrupper. Her ser man ofte folk sitte alene eller i grupper på to. Det er også observert at folk kommer inn i arealet og tar lunsjpauser ved de oransje sofagruppene. Dette området er det ingen som har rangert som nummer en i brukerundersøkelsen, noe som være fordi dette fungerer som et andrevalg om favorittplassene ikke er ledig:

Velges som regel kun når de andre plassene er opptatt, altså en plan B. Kommer man til Fagland etter kl. 10 er det som regel fullt overalt.



Figur 29: Utsnitt fra møbleringsplan

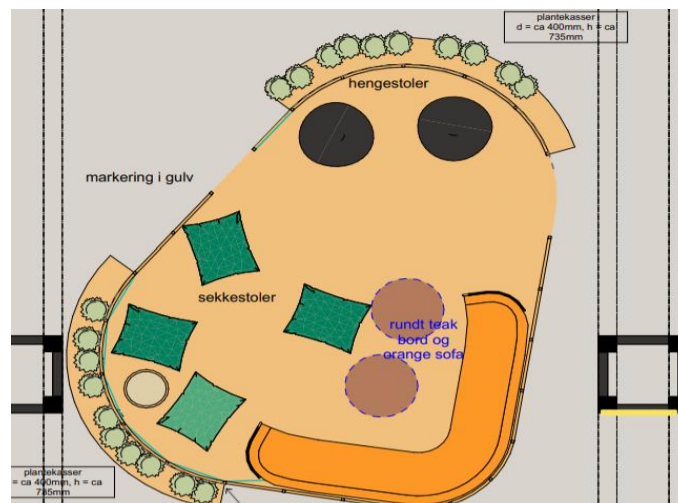


Figur 30: De små oransje sofaene

En av respondentene brukte de oransje sofaene mer rekreasjonelt, gjennom kaffedrikking med venner uten at situasjonen involverer skolearbeid. Dette området kan dermed også ha en slags hule-struktur (jf. Tegn_3, 2018) gjennom at det tilrettelegges for rekreasjonelle situasjoner, men også individuelt arbeid slik som i båsene ved skjermene. Her ser man at terskelen for å ta av seg sko og sette seg sidelengs i sofaen er lav. Pcen sitter gjerne i fanget og man prater løst med sidemannen. Denne sonen kan dermed tolkes som å ha blitt domestisert på et praktisk nivå (jf. Sørensen, 2005) som en rekreasjonell sone for pausetaking og rolig individuelt arbeid hvor headsettet er på.

Den oransje sirkelen

I midten av Fagland finner man en stor oransje "sirkel" som fungerer som en egen soneinndeling. Den ene informanten fra intervjuene kaller denne sonen for "lesesirkelen" og en respondent fra brukerundersøkelsen kaller denne for "the chill zone". Her har man den store buformede oransje sofaen, sakkosekker og hengestoler. Denne delen karakteriseres av komfort og avslapning, og kan legge til rette for uformelle samtaler og spisepauser. I dette området ser man gjerne folk ta pauser og hører samtalen uten forankring i fag.



Figur 31: "Den oransje sirkelen" – utsnitt fra møbleringsplan



Figur 32: Hengestolene

Den oransje sirkelen fungerer som en egen sone for sosial interaksjon og som et uformelt sted som knyttes til sosiale soner, altså en vannpost (jf. Tegn_3, 2018). Både i buesofaen og i sakkosekkene ser jeg folk sitte og arbeide, men også ta pauser. Aktiviteten i hengestolene er variert basert på hvor mange som sitter i dem. Om det sitter en i hver som virker å kjenne hverandre, virker det som om at aktiviteten i hovedsak er sosial. Om det sitter en person alene eller to som ikke virker som at de kjenner hverandre, er det headset på hodet og pc eller en bok i fanget.



Figur 33: Bueformet oransje sofa



Figur 34: "Sakkosekker"

Respondentene bruker dette området til varierte aktiviteter. De fleste som trekker frem arbeid som aktivitet i denne sonen ser på digitale forelesninger uten å notere, leser bok, og jobber intensivt med skriving på pc i sakkosekkene. De fleste som har rangert dette området fra brukerundersøkelsen opplever likevel at området fungerer mer for avslapning fremfor intensivt arbeid i lengre perioder. En av respondentene skrev at:

Denne plassen bruker jeg mest til pauser, eller for å få miljøforandring når jeg har sittet lenge ved båsene ved skjermene.

Denne sonen har som nevnt en tydelig vannpoststruktur som tilrettelegger for avslapning, spontane møter og pausetaking. Basert på dette kan det tolkes som at denne delen er

domestisert på et praktisk nivå (jf. Sørensen, 2005) i hovedsak som et pausested hvor terskelen for å arbeide kan være lav.

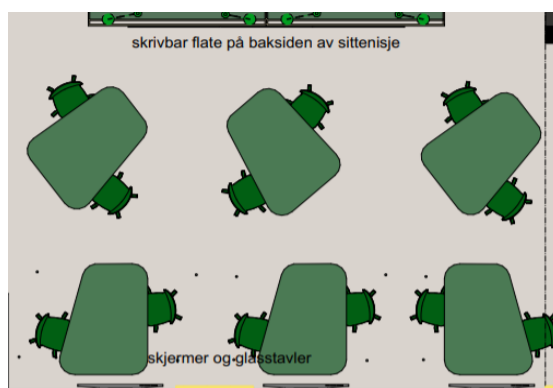
Plekterbordene

I en mer skjermet del innerst i arealet finner man blant annet bord som er formet som plekter, grønne stoler med hjul, et par skjermer og et par whiteboard-tavler. Basert på mine observasjoner av dette området, ser man folk sitte i mindre grupper og arbeide sammen. De fleste bruker bærbar datamaskin til å arbeide på, men både tavler og skjermer brukes som et supplement til eget utstyr. Tavlene er alltid full av tekst, noe jeg kommer mer tilbake til i neste kapittel.

I brukerundersøkelsen var det bare én person som hadde rangert denne plassen som favoritten, og vedkommende svarte: "Liker å sitte ved vinduet. Et pluss at man kan justere høyden på stolen + stikkontakt. God plass på bordene". Det var imidlertid 7 som hadde rangert den som nummer to. En av respondentene fra brukerundersøkelsen skrev at vedkommende likte plekterbordene best, men at det ofte var opptatt. Andre opplevde dette området som et godt alternativ om favorittplassen ikke var ledig. Årsaker til det var at det var godt med plass, deilig med mye naturlig lys, og at det fungerer fint til gruppearbeid. Både fleksibilitet i utforming og godt med lys som viktige aspekter i utforming av læringsareal er synliggjort i delen hvor tidligere forskning om uformelle læringsareal er presentert (Lamb & Shraiky, 2003; Yang, Becerik-Gerber & Mino, 2013; Hoque & Weil, 2016; Kärnä & Julin, 2015).



Figur 35: "Plekterbord og whiteboard-tavle"



Figur 36: Utsnitt fra møbleringsplan

En av informantgruppene mine tok jeg først kontakt med da de satt i dette området. Adrian, Bendik, Cecilie og Daniel hadde gode erfaringer med Sandkassa og Huskestua fra tidligere, og trakk likheter mellom de tre læringsarealene og kjente igjen flere elementer fra Sandkassa i dette området. Sandkassa på Dragvoll er et areal som gir rom for å veksle mellom tradisjonell undervisning og gruppearbeid. Selv om Fagland i hovedsak er regnet som et studentareal, og ikke undervisningsareal, ser man noe av de samme elementene fra sandkassa i dette området. Eksempler på dette er whiteboard-tavlene og skjermene som tilrettelegger for å holde presentasjoner eller strukturerte diskusjoner med hverandre. Både plekterbordene og stolene er de samme som man ser i Sandkassa, og de har hjul som skaper rom for fleksibilitet og forflytning. Hjulene gjør det også enklere å kunne slå sammen flere bord til å sette seg i større grupper.

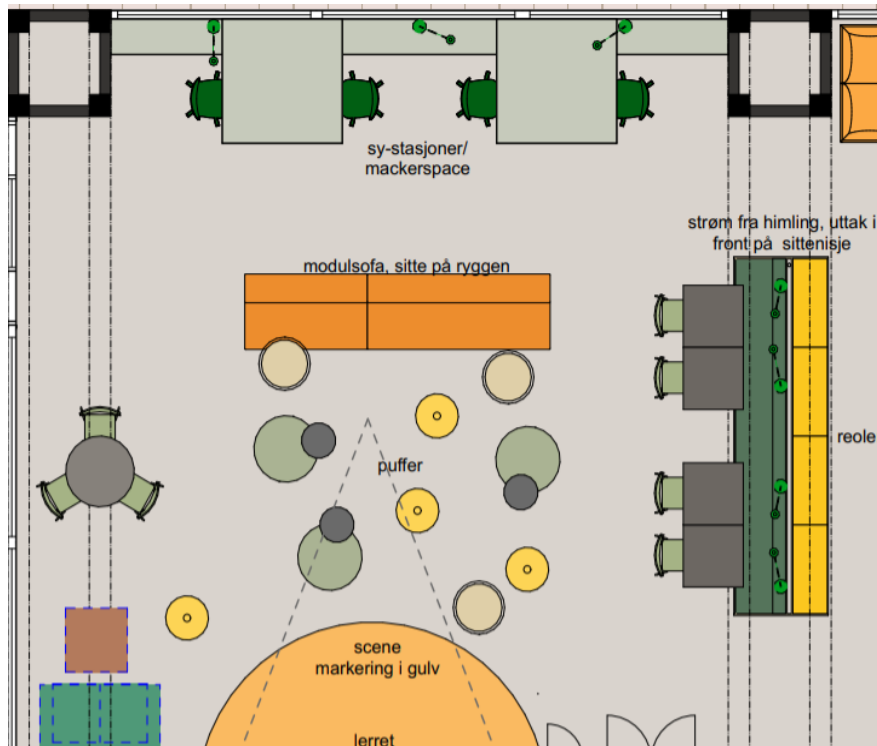
Flere opplevde også at dette området er mer isolert og adskilt fra resten av rommet. Disse faktorene kan tyde på at dette området er domestisert på et praktisk nivå (jf. Sørensen, 2005) som et mer stille arbeidsområde for intensivt arbeid og roligere gruppearbeid, og fungerer på flere måter som et litt mindre leirbål (jf. Tegn_3, 2018). Det er dog interessant at flere ikke har rangert dette området høyere siden mange av elementene er gjenkjennbare fra andre læringsareal som Sandkassa. En årsak kan dog være nettopp det at det ikke er like "nytt" som resten av arealet, og at det kanskje ikke er nødvendig med en miniatyrversjon av Sandkassa inne i Fagland. Dette aspektet understrekes også i tidligere forskning om likheter mellom studentareal og læringsareal (jf. Varnelis, 2007; O'Neill, 2006).

Venterommet

Rett ved inngangene til Fagland som vender ut mot det som kan regnes som "hovedgata" finner man sonen som fikk færrest poeng i brukerundersøkelse. Det var kun et par stykker som plukket ut dette området som førstevalg av plass i Fagland, og årsaker til at de helst ville sitte der handlet blant annet om nærhet til vindu og utgang. De opplevde også at det var "normal" høyde på bordene, og at dette området var litt mer tilbaketrukket og skjermet fra bråk og forstyrrelser fra resten av arealet. Denne sonen er noe mindre enn de andre sonene, og inneholder litt færre elementer enn de andre sonene. Man finner blant annet en retro sofa plassert i et hjørne, puffer både med og uten bord og modulsofaen hvor man ifølge NTNU eiendom og Eggen arkitekter kan sitte på ryggen (vedlegg 3). Modulsofaen står midt i sonen og er rettet mot en stor skjerm som henger på veggen ved den oransje halvsirkelen. Jeg har derimot observert lite bruk av modulsofaen, bortsett fra et par ganger. Når jeg har observert den oransje sofaen i bruk, har det vært folk som tar pauser, eller at sofaen fungerer som en "mellomstasjon" for folk som venter på andre eller venter på bussen med jakken på. Et interessant aspekt ved dette, kan være at sofaen kanskje kunne ha fungert bedre i henhold til skriptet om den hadde blitt plassert ute i Gata utenfor Fagland i stedet.

Under intervjuet med Mathias og Lise kom denne sonen opp som tema, og Mathias opplevde ikke at det var så mange folk som brukte området:

Jeg føler at det er veldig få som sitter der på et vis, at det hadde kunne ha vært utformet på en annen måte så det hadde vært plass til litt mer folk, utnyttet plassen på et vis. Jeg har ikke sett helt ordentlig, men jeg har alltid tenkt over det.



Figur 37: Utsnitt fra møbleringsplan

Bak modulsofaen har man en bordinstallasjon med hjulstoler, og til høyre finner man en bås med tilhørende bord og stoler. I dette området sitter det som regel folk, men det er sjeldent fullt. Ved båsene ser jeg som regel to og to eller små grupper sitte sammen og arbeide, mens bordene med hjulstolene brukes ofte alene. I denne sonen er det observert variert aktivitet, og man ser ofte folk sitte i den grønne sofaen alene med headset på, og intensiv jobbing i både båsene og ved bordene med hjulstolene. Denne sonen er naturlig avdelt fra resten av arealet med båsene, og kan gi en følelse av at man er adskilt fra resten, nesten som at man sitter i et eget rom inne i Fagland. Selv om det er mye gjennomgang på grunn av inngangsdøren, oppleves støynivået som noe lavere i denne sonen enn sammenlignet med resten av arealet. Dette kan ha noe å gjøre med at det er færre sitteplasser og færre folk her sammenlignet med de andre sonene.

Denne delen har med både skjermen, sofaen og den oransje halvsirkelen en tydelig scenestruktur (jf. Tegn_3, 2018) i utformingen, men dette vises ikke i aktiviteten eller i læringssituasjonene som foregår i denne sonen. Dette kan ha noe å gjøre med at på grunn av restriksjonene under korona-pandemien gjør at det blant annet har vært begrensede muligheter for å drive med annen type aktivitet som foregår utenom det studierelaterte, og at det ikke har vært tillatt å samles i større grupper. Under korona-pandemien har derfor denne sonen kanskje heller blitt opplevd som en slags ventesone, eller et venterom, og kanskje ikke blitt brukt slik som den ble skriptet.

Bordene med hjulstolene er skriptet som "makerspace"-bord eller "sy-bord". Hittil er det ikke observert noen aktivitet som kan tyde på at bordene blir brukt til det de er skriptet til. Det kan tolkes som at byggeklossen for verksted er blitt benyttet her, men ikke aktivisert. Dette viser dermed at denne sonens aktiviteter og bruksmønstre ikke nødvendigvis er aktivert i henhold til skriptet på nåværende tidspunkt. På grunn av korona-pandemiens restriksjoner, kan det hende at denne sonen har periodiske begrensninger,

og at bruken av denne sonen kan tolkes som å ikke helt ha "funnet plass" enda sammenlignet med resten av rommet.

Oppsummering

Som sett i dette kapittelet er det variert bruk i de ulike sonene i arealet, og sonene er domestisert på forskjellige måter. Noen av områdene skiller seg ut som tydelige favoritter blant studentene, og er såpass populære at man strukturerer hverdagen basert på å få plass i Fagland. Alle byggeklossene for læring vises i ulike deler av arealet, men to av dem (scene og verksted) er per nå ikke like synlig som eksempelvis vannpost, leirbål og hule. I tabellen under oppsummerer jeg dette:

Tabell 7: Favorittplassene og venterommet oppsummert med aktivitet og struktur

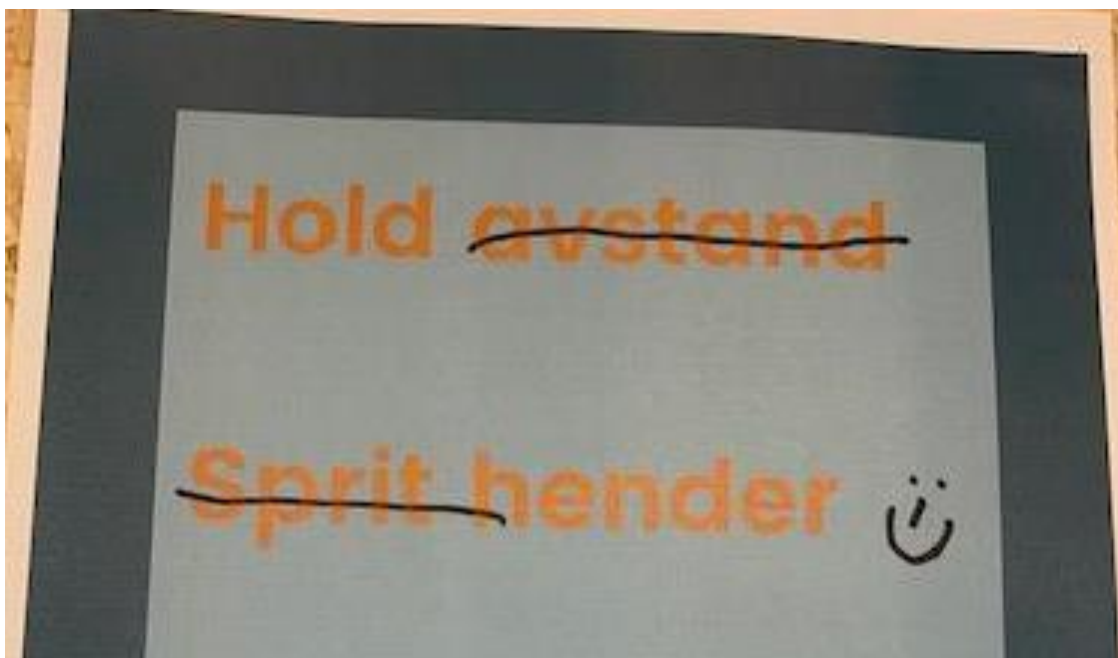
Sted	Aktivitet	Struktur
Store svarte arbeidsbord	Samlingssted for arbeid og avslapning i grupper	Vannpost og leirbål
Båsene ved skjermene	Individuelt arbeid sammen	Hule
De grå-grønne bordene	Sone for ikke-stille arbeid	Leirbål
De små oransje sofaene	Rekreasjonelt sted for pause og rolig arbeid	Hule
Den oransje sirkelen	Pausetaking, avslapning og rolig arbeid	Vannpost
Plekterbordene	Stillere arbeidsområde	Leirbål
Venterommet	Individuelt arbeid sammen i båsene	Scene og verksted

I dette kapittelet har vi sett hvordan byggeklossene for læring er integrert i Faglands design, gjennom det materielle i møblelementet og det abstrakte i læringssituasjoner. I neste del går vi nærmere inn på hvilken betydning Fagland har for studenter, og hvordan dette vises både i det materielle, visuelle og det abstrakte.

Kapittel 5. Et sted å dele

I det forrige kapittelet har vi sett at Fagland er bygd opp av ulike elementer som tilrettelegger for forskjellig type bruk. Vi har også tidligere sett at forskjellige brukere opplever arealet forskjellig, og at brukere har tatt det i bruk på bakgrunn av forskjellige ønsker og behov. Under korona-pandemien har temaer knyttet til studenters hverdag vært et hyppig diskusjonstema, hvor det har vært gjennomgående misnøye knyttet til hvordan studenter ikke har blitt prioritert under pandemien. Eksempler på temaer som studenter har vært opptatt av under pandemien er digital undervisning, permitteringer, manglende økonomisk støtte, lange køer til psykologisk hjelp, stengte campus, dårligere psykisk helse og ensomhet.

I perioden hvor denne masteroppgaven ble skrevet, hadde campus Dragvoll vært stengt ved flere anledninger som følge av korona-pandemien. Dette kan dermed ha vært en sentral faktor for hvordan studentene har brukt Fagland og opplevd hverdagen i Fagland, spesielt siden man ikke har et sammenligningsgrunnlag for hvordan det var før pandemien. Flere korona-relaterte temaer vises i det visuelle og materielle i Fagland, som vist i eksempelet under, hvor retningslinjer for bruk knyttet til smittevern har fått en ny betydning:



Figur 38: "Hold ~~avstand~~-sprit hender"

I denne delen skal vi dermed se nærmere på hvilken betydning arealet har for brukerne av det, og hvordan dette kan vises i uttrykte opplevelser og andre inntrykk fra Fagland. Denne delen vil derfor i hovedsak legge vekt på hvordan brukerne gjør Fagland til en del av sin hverdag, og gjør sin hverdag en del av Fagland. Jeg kommer også i denne delen til å legge vekt på tekst på whiteboard-tavlene og undersøke hvilken symbolikk som kan ligge i de ulike tekstene. Jeg kommer også til å bruke data fra intervjuer for å eksemplifisere domestisering av Fagland.

Samarbeid og sosialisering under sosial distansering

Mathias og Lise er tredjeårsstudenter, og hadde variert erfaring fra andre lignende areal som Fagland. De fortalte at de hadde benyttet seg av både Sandkassa og Huskestua tidligere, men hadde også sittet litt på lesesal hvis de trengte å arbeide mer intensivt for å levere en oppgave eller en eksamen. De fortalte at de likte å sitte på Fagland for å arbeide med oppgaver og lettere ting som ikke krevde full konsentrasjon, men at det viktigste var muligheten til å samarbeide med andre. Lise fortalte at hun brukte Fagland mest til å sitte sammen med flere andre som holder på med de samme oppgavene for å kunne diskutere oppgavene sammen. Hun opplevde også at det var lavere terskel for å møte folk man kjenner og positivt å ikke måtte stresse med å booke grupperom, og hun opplevde at det å ha mulighet til å møtes i Fagland hadde en betydning for samarbeidet med andre studenter:

For oss tror jeg det har vært veldig lurt at man kan sitte der litt sammen med de som driver med det samme. At det er mye lettere med idéutveksling, tips til eksamen og litt sånn "ja, hva har du lest på", "hva syns du om den her teksten, skjønner du det her?". At det er litt sånt tenker jeg.

Lise opplevde at det å kunne sitte sammen med andre som gjør det samme kan gjøre det enklere å hjelpe hverandre, og kanskje komme i gang med oppgaver. Hun opplevde at "det er mange som syns det er ålright å sitte sammen med flere for å få en bedre forståelse av faget, og å sitte å sparre litt med noen som har sett de samme forelesningene og lest det samme, og komme frem til litt svar og løsninger på ting sammen." Bendik opplevde at det i Fagland er plass for å slappe av, og at det er lav terskel på hvor faglig det trenger å være. Han opplevde også at man bare kan sette seg ned sammen med noen for å prate sammen. Lise fortalte at hun tror at mange møtes i Fagland rundt lunsjtider for å spise lunsj og snakke sammen, og Hanna opplevde at "man møter folk man kanskje ikke hadde møtt ellers."

Adrian, Bendik, Cecilie og Daniel var en av informantgruppene som særlig la vekt på betydningen av gruppearbeid i deres studiehverdag. De hadde flere ulike måter å arbeide på, men deres innramming av eget gruppearbeid handlet i hovedsakelig om å sitte sammen. De fortalte at de satt pris på å arbeide individuelt i grupper, men med rom for å diskutere eget og hverandres arbeid og stille spørsmål til hverandre. Gjennom nesten hele studieløpet hadde de arbeidet på denne måten, og de mente at de hadde vært flink til å jobbe sammen, stille hverandre spørsmål og hjelpe hverandre:

Selv om vi skriver hver våre individuelle oppgaver så er vi flinke til å spørre om råd eller hjelp, og for å høre om det høres greit ut.

Informantgruppen anså studiemetodene de brukte i Fagland som en videreføring av allerede etablerte studiemetoder de hadde i fellesskap som en gruppe og vennegjeng. Da jeg intervjuet dem var vi midt i eksamensperioden i høstsemesteret og jeg opplevde at mye av det vi diskuterte i intervjuet var preget av at det var eksamensperiode. De fortalte om lange dager i eksamensperioden rundt innleveringsfrister, og at de gjerne har dratt til campus som en samlet gruppe, og ikke reist derfra før alle har levert det de skal. De opplevde dette som en ekstra motivasjonsfaktor, og noe som bidro til å effektivisere arbeidet deres. De fortalte også at de hadde både hatt den morsomste og verste tiden dette semesteret inne på Fagland. De var midt oppe i en tung eksamensperiode, men

hadde mulighet til å komme seg gjennom den sammen med gode venner. De fortalte også om at de håpet på at Fagland kunne bidra til at flere studenter ble motivert til å komme seg på campus for å arbeide, spesielt under korona-pandemien hvor man har behov for å møtes fysisk. De opplevde at dette var viktig for den psykiske helsen:

I Fagland burde det faktisk være akseptabelt å møtes på skolen. At det blir veldig positivt for både studenters psyke - å kunne få møtt andre, og komme seg opp og ha et sted å dra til - å få den strukturen i hverdagen.

Informantene ble intervjuet i en periode da korona-pandemien hadde ført til usikkerheter om det både var trygt og i det hele tatt lov å møtes på campus. Flere hadde hatt mesteparten av undervisningen digital i flere måneder og hadde kun samarbeidet med andre medstudenter på digitale plattformer. Under korona-pandemien har studenter hatt minimal med tilgang til fysisk tilstedeværelse på campus. Studiebarometeret for året 2020 rapporterte at 72% av studentene som ble spurt var enige i at de ville ha lært mer om de hadde vært fysisk tilstede på lærestedet.¹⁰ Flere av informantene mine fortalte at de savnet å være på campus både på grunn av det sosiale, men også fordi det ikke har vært like lett å arbeide med skole på samme måte hjemme.

Lise opplevde det som fint å ha muligheten til å møtes i Fagland for å arbeide fordi på grunn av korona-pandemien var det vanskelig å invitere medstudenter hjem for å arbeide sammen. Hanna opplevde at det er enklere å møtes på campus og at man får arbeidet på en litt annen måte enn hjemme. Erika opplevde at det å sitte inne i Fagland ga henne en slags moral-boost, spesielt etter å ha sittet alene på hybelen sin i så mange måneder. Hun opplevde at bare det å se andre mennesker drive med helt andre ting enn seg selv bidro til å styrke motivasjonen. Hun opplevde at hun arbeider mye dårligere hjemmefra, og at når hun er på campus får hun en følelse av at hun er på jobb og må være produktiv:

Jeg har for såvidt blitt flinkere til å reise til skolen etter Fagland åpnet, men det har kanskje litt med å gjøre at det er enklere å jobbe her enn å jobbe hjemmefra.

Det at studenter valgte å reise til campus fremfor å arbeide hjemme under korona-pandemien kan tyde på at mange studenter føler seg trygg på campus og har tillit til at institusjonen har iverksatt tiltak for deres trygghet og sikkerhet. Mathias opplevde "at det åpner opp for at folk ikke føler seg så alene på et vis, du får et område hvor du kan treffe folk, men du trenger ikke å sitte tett og føle at du bryter smittevernregler og ikke holder avstand." Cecilie opplevde at Fagland hadde en viktig betydning for studenter under korona, og at bare det å ha mulighet til å dra på campus for å sitte sammen med andre for å jobbe var viktig. Hun fortalte også at:

Du får litt mer struktur i hverdagen samtidig som du kan sitte der hvis du bare trenger å være sosial på en måte. Du kan både sitte der og ta en lunsjpause mens du jobber.

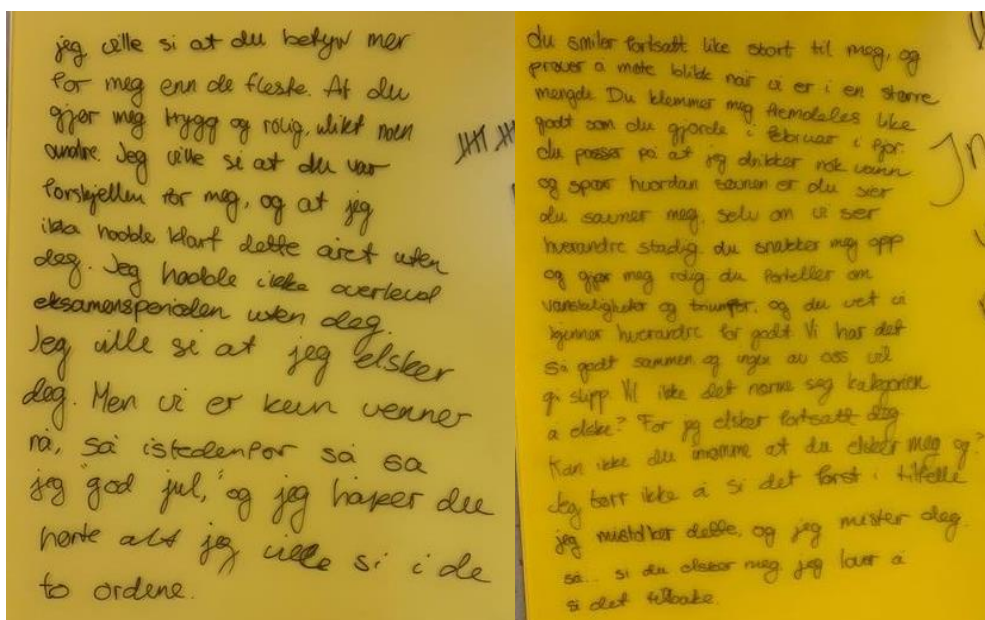
Faglands symbolske betydning for studenter kommer også til syne i individuelt arbeid, eller situasjoner hvor man er alene med tanker og refleksjoner. Dette kan eksempelvis vises i det at man sitter alene med headset og arbeider, eller at man har behov for å koble av. I den oransje sirkelen observerte jeg eksempelvis en student som satt i en av hengestolene i en slags lotusstilling uten sko, hadde PC i fanget og smilte. Jeg observerte

¹⁰https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2021/hoyere-utdanning/studiebarometeret-2020_hovedtendenser_1-2021.pdf

også en person sitte i en av sakkosekkene og lese boken "sapiens - en kort historie om menneskeheten". En fredag formiddag observerte jeg en som satt i en av hengestolene, hadde dratt capsen ned over ansiktet og lukket øynene. En annen person kom bort, dyttet litt på stolen, lo, og personen med capsen løftet capsen. Denne dagen var det sol ute og en fin og rolig stillhet inne i Fagland. Dette kan tolkes som aktivitet man også gjør hjemme, og kan vise til at vedkommende har domestisert spesielt hengestolen som en naturlig del av rutine sine. For noen kan tid alene være en viktig del av hverdagen, mens for noen kan det knyttes til noe vondt og det å føle seg ensom. Dette kommer vi nærmere inn på i de neste delene av dette kapittelet.

Å dele sorgen

Den symbolske verdien ved å på en måte være alene i et fellesskap, kan både handle om at man har behov for å være litt alene og "avkoblet" slik som observasjonene i forrige avsnitt kan vise til, men det kan også handle om behov for å se eller bli sett av andre. Det kan også handle om behov for å lette litt på hjertet eller forsøke å komme med oppløftende beskjeder til andre som kanskje trenger å lese det. Et konkret eksempel på dette med å lette på hjertet, ser man gjennom tanker, beskjeder eller ord som dukker opp på tavlene. Et tydelig eksempel på en innramming av tavlene som noe sårt, personlig, og kanskje noe helt annet enn designerne hadde sett for seg, er hvordan en historie om kjærlighetssorg har utspilt seg over flere måneder. Det første bildet er tatt i februar 2021, og det andre bildet er tatt i begynnelsen av april 2021.



Figur 39: Kjærlighetssorg 1

Figur 40: Kjærlighetssorg 2

På det første bildet (figur 38) står det:

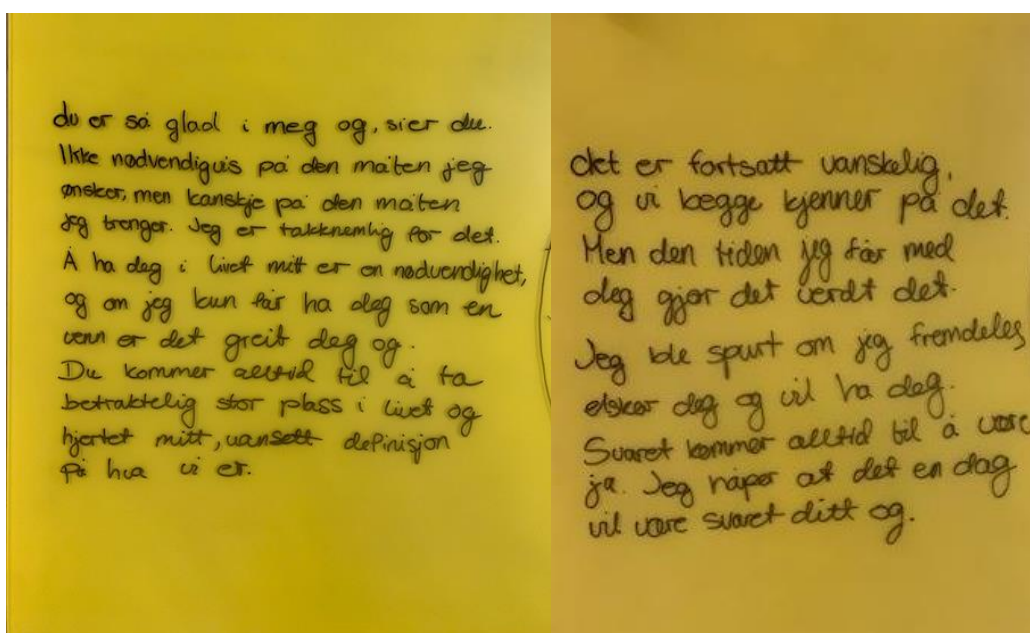
"Jeg ville si at du betyr mer for meg enn de fleste. At du gjør meg trygg og rolig, ulikt noen andre. Jeg ville si at du var forskjellen for meg, og at jeg ikke hadde klart dette året uten deg. Jeg hadde ikke overlevd eksamensperioden uten deg. Jeg ville si at jeg elsker deg. Men

vi er kun venner nå, så istedenfor så sa jeg "god jul" og håper du hørte alt jeg ville si i de to ordene."

På det andre bildet (figur 39) står det:

"Du smiler fortsatt like stort til meg, og prøver å møte blick når vi er i en større mengde. Du klemmer meg fremdeles like godt som du gjorde i februar i fjor. Du passer på at jeg drikker nok vann og spør hvordan søvnen er. Du sier du savner meg selv om vi ser hverandre stadig. Du snakker meg opp og gjør meg rolig. Du forteller om vanskeligheter og triumfer, og du vet at vi kjenner hverandre for godt. Vi har det så godt sammen og ingen av oss vil gi slipp. Vil ikke det nærme seg kategorien å elske? For jeg elsker fortsatt deg. Kan ikke du innrømme at du elsker meg og? Jeg tør ikke å si det først i tilfelle jeg mistolker dette, og jeg mister deg. Så... si du elsker meg og jeg lover å si det tilbake."

Senere i april 2021 (figur 40) og i mai 2021 (figur 41) har det utviklet seg til:



Figur 41: Kjærlighetssorg 3

Figur 42: Kjærlighetssorg 4

På det første bildet (figur 40) står det:

"Du er så glad i meg og, sier du. Ikke nødvendigvis på den måten jeg ønsker, men kanskje på den måten jeg trenger. Jeg er takknemlig for det. Å ha deg i livet mitt er en nødvendighet, og om jeg kun får ha deg som en venn er det greit det og. Du kommer alltid til å ta en betraktelig stor plass i livet og hjertet mitt, uansett definisjon på hva vi er."

På det andre bildet (figur 41) står det:

"Det er fortsatt vanskelig, og vi begge kjenner på det. Men den tiden jeg får med deg gjør det verdt det. Jeg ble spurt om jeg fremdeles elsker deg og vil ha deg. Svaret kommer alltid til å være ja. Jeg håper at det en dag vil være svaret ditt og."

Denne fortellingen som tilsynelatende er fulgt opp av samme person forteller en historie om sorg, lengsel og savn. Det er noe poetisk ved det, samtidig som tekstene representerer noe sårt, personlig og trist. I dette tilfellet har tavlene blitt domestisert som en slags offentlig dagbok. Tavlene fungerer som en plattform for deling av tanker og følelser man kanskje ikke føler man kan dele med andre. Det å ha mulighet til å uttrykke seg anonymt på disse tavlene, kan åpne opp for deling av tekst og beskjeder på en helt annen måte enn man ser andre steder. Dette kan vise til at det foregår en kontekstualisering av tavlene i Fagland som ikke nødvendigvis var tiltenkt. Normen med faglige tavler i rom som er brukt til undervisning kan oppleves å være annerledes enn for tavlene i Fagland, og en kan stille spørsmål om det i det hele tatt finnes tavler som ikke er ment for faglig bruk andre steder på campus. Dette kan bidra til å vise at det er mulig å skape rom for å bruke tavler på andre måter enn man kanskje ser andre plasser på campus, og kan på flere måter sammenlignes med tekst som blir skrevet på toalett-dører eller baksiden av stoler i auditorium.

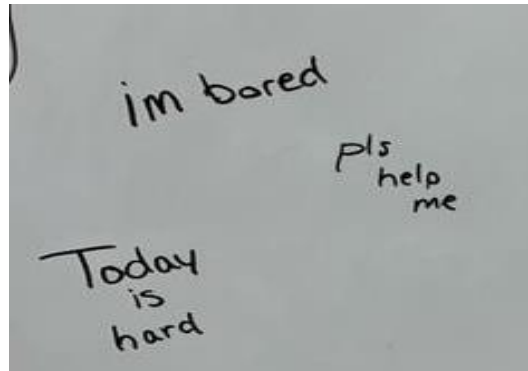
Ensomhet og psykisk helse

Denne kontekstualiseringen av tavlene i Fagland som vi har sett over gjør også at det ikke oppleves som overraskende når nye temaer dukker opp, som for eksempel psykisk helse. Studenters psykiske helse har som nevnt vært et viktig tema under korona-pandemien, og som vist i Studiebarometerets rapport har flere studenter opplevd at korona-pandemien har vært tung (NOKUT, 2021). I Studiebarometerets rapport for året 2020 rapporteres det blant annet om at rundt 77% er enige i at de savner det sosiale studiemiljøet de hadde før 12. mars 2020 (dato for første lock-down). Rundt halvparten av studentene har i samme rapport også oppgitt at de har følt seg mer ensomme etter landet ble stengt. Resultater fra studenters helse og trivsels-undersøkelse (SHOT) for 2020 ble lagt frem i april 2021, og viser blant annet en betydelig økning på studenter som har eller har hatt alvorlige psykiske plager (økning på 13 prosentpoeng sammenlignet med året før) (Bazaz, Killingberg, Tjørholm & Misje, 2021).

Studenters opplevelse av egen og andres psykiske helse under korona-pandemien har også ved jevne mellomrom vært tema på whiteboard-tavlene inne i Fagland. På det første bildet står det "dette semesteret er hardt #sliten", og på det andre bildet står det "I'm bored", "pls help me" og "today is hard". Disse tekstene gir uttrykk for kjedsomhet, tretthet og opplevelser av at studenthverdagen er tung.

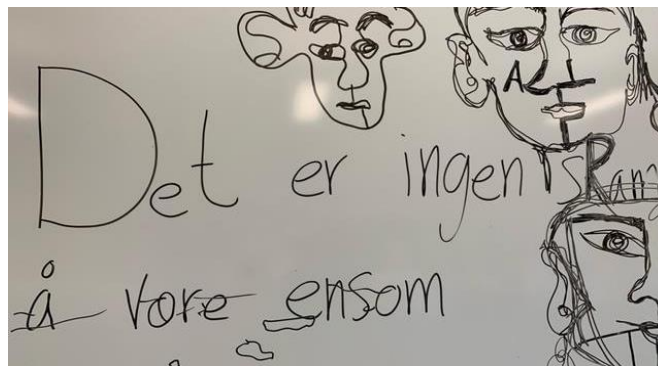


Figur 43: "Dette semesteret er hardt #sliten"

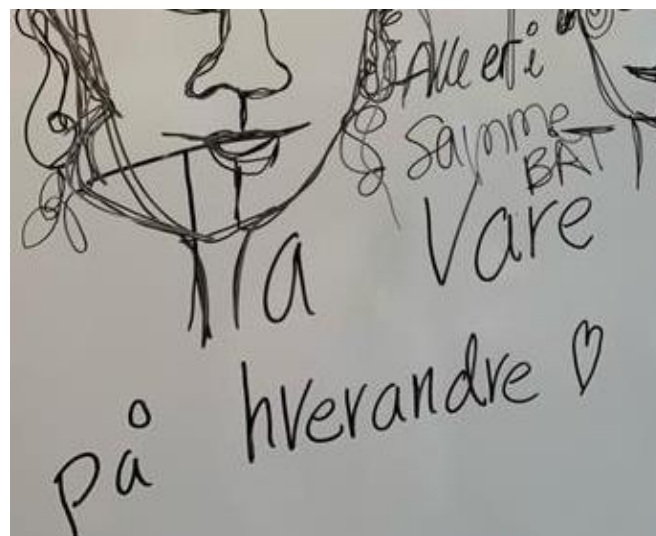


Figur 44: "I'm bored, today is hard, pls help me"

Den 18. februar 2021 hadde campus vært åpent igjen i to dager etter en ny runde med stenging av universitets- og høyskolelokaler. Jeg tok turen til Fagland i 10-tiden og det var nesten helt fullt (med avstand og smittevernstiltak). Jeg la merke til at det hadde kommet ny tekst på tavlene siden sist jeg hadde vært der, som var rett før campus stengte igjen. Den ene tavlen hadde fått masse ny skrift og tegninger, men jeg bet meg spesielt merke i et par setninger:

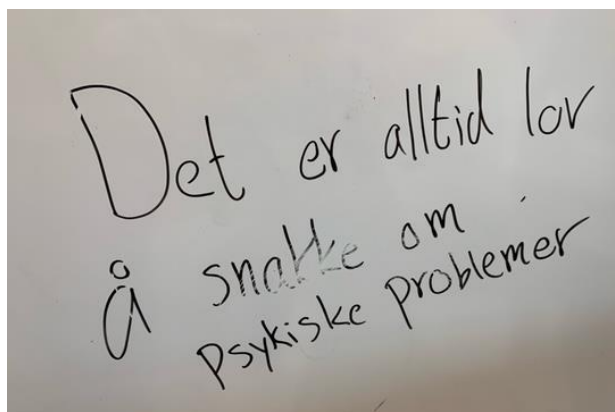


Figur 45: "Det er ingen skam å være ensom"

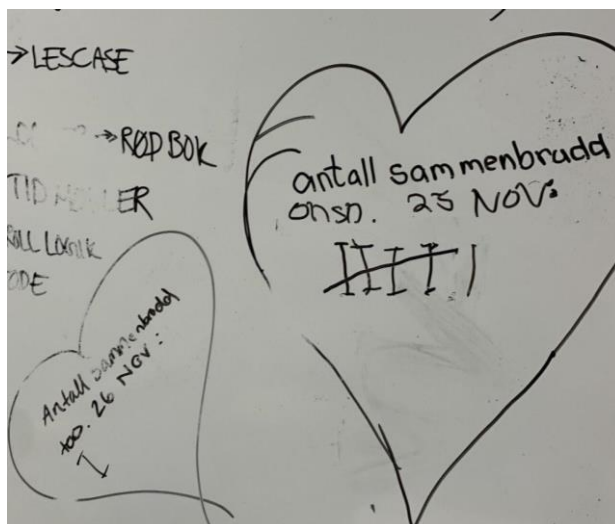


Figur 46: "Alle er i samme båt, ta vare på hverandre"

På det første bildet står det "det er ingen skam å være ensom". Dette kan tolkes som en påminnelse om at det er greit å føle på ensomhet og at man ikke er alene med å oppleve det slik. På samme måte kan "alle er i samme båt. Ta vare på hverandre" være en påminnelse om at flere studenter er i samme situasjon under korona-pandemien, og at man har et fellesskap i sine medstudenter.



Figur 47: "Det er alltid lov å snakke om psykiske problemer"

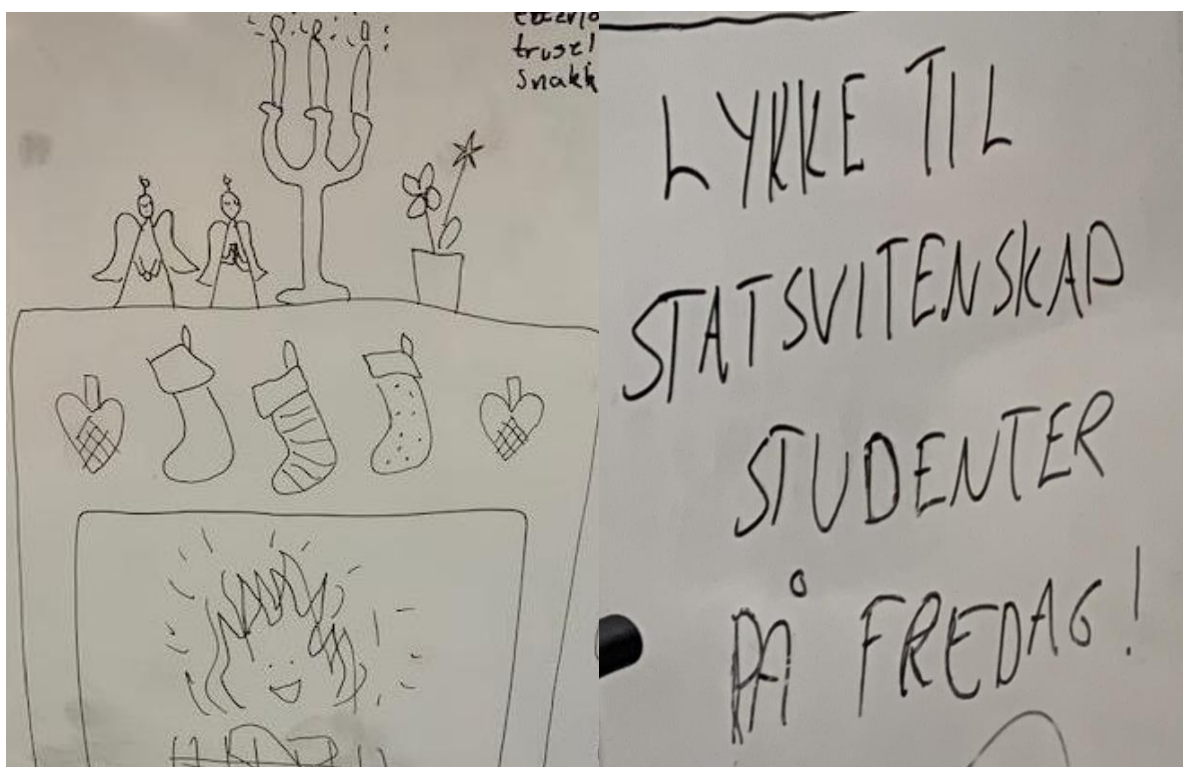


Figur 48: Antall sammenbrudd

"Det er alltid lov å snakke om psykiske problemer" kan også anses som en påminnelse til medstudenter om å normalisere det å snakke om psykiske problemer. På det andre bildet har noen registrert antall sammenbrudd for to dager; onsdag 25. november og torsdag 26. november. Det kan antas at dette er gjort med en ironisk distanse, men man kan i hvert fall se en slags utvikling fra den første til den andre dagen, hvor det er registrert fem færre sammenbrudd dagen etterpå. Dette kan tyde på at den som har skrevet det hadde en bedre dag på torsdag, eller at den som har skrevet har glemt å fylle ut.

Make fagis great again

I forrige del har vi sett at tavlene på en måte blir brukerne av Faglands egen måte å kommunisere med hverandre på i en tid hvor det ikke oppleves som like greit å initiere fysiske samtaler med nye mennesker på samme måte som før. Vi har sett at det skrives flere ting som oppleves som sårt på tavlene, men det er ikke bare tunge temaer på tavlene. I denne delen skal jeg trekke frem de mer morsomme og lettere temaene som kommer frem på tavlene, og blant annet vise til hvordan brukerne bruker tavlene til å uttrykke identitet, kreativitet og ønsker. Basert på det som både tegnes og skrives, har jeg ikke sett noen tydelige normer eller regler, og jeg tolker det som relativt fritt. En del av skriften er faglig relatert, men mye bærer preg av å være humoristisk og/eller tidsriktig tekst som representerer det folk er opptatt av i den perioden det skrives i. Eksempelvis bar tavlene preg av jul rundt juletider, og var fylt med julestemning. I eksamensperioden var tavlene fylt med motiverende ord til medstudenter:



Figur 49: Julestemning

Figur 50: "Lykke til statsvitenskap studenter på fredag!"

Andre ting som går igjen på tavlene er dikt, sitater og sangtekster. Det første bildet under hvor det står "Æ våkna her en morrest ... med sandpapir i moinj" er en referanse til sangen "Det går likar no" av D.D.E. Basert på dato for bildetaking er dette skrevet under koronapandemien, og mest sannsynlig skrevet i eksamensperioden - to situasjoner hvor man gjerne trenger å minne seg på at ting går bedre. Jeg tolker det derimot som om at personen som har skrevet sitatet hadde sangen på hjernen og hadde behov for å få det ned, eller at vedkommende hadde vært i et "hiva lag" dagen før og er fyllesyk, som sangen også handler om. På det andre bildet er filosofen Aristoteles sitert med "helvete", som jeg med stor sannsynlighet kan anta ikke kommer fra Aristoteles selv. Det kan dermed tolkes

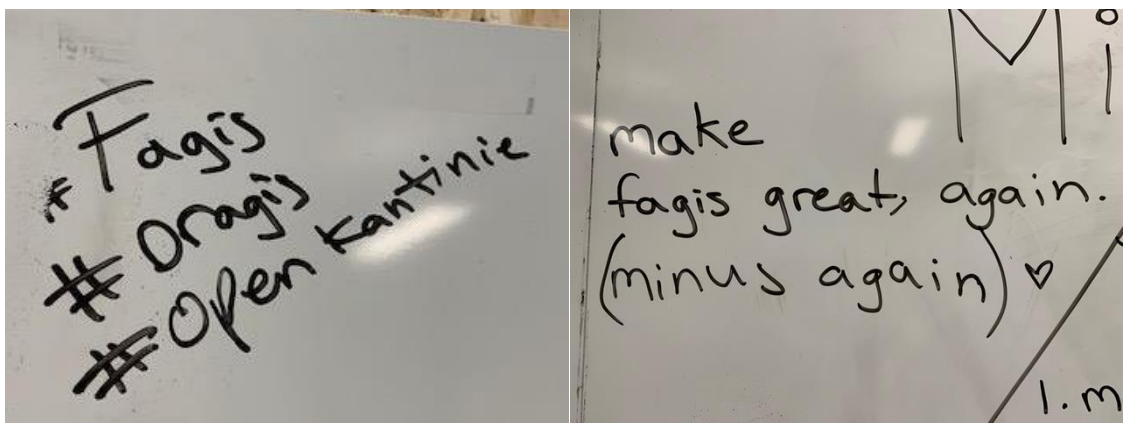
som en filosofistudents tanker i eksamensperioden, og kanskje en følelse av at Aristoteles også tror at eksamen "kommer til å gå til helvete".



Figur 51: "Æ våkna her en morrest ... med sandpapir i moinj"

Figur 52: "helvete" - Aristoteles

I en periode hvor deler av campus Dragvoll hadde vært stengt over lengre tid på grunn av korona-pandemien, dukket det opp en hel del tekst og bilder som minnet litt om en slags kampanje. Nesten hele den hvite tavlen var dekket av tekst og bilder, hvor det blant annet sto "#Fagis #Dragis #Open kantinie" og "make fagis great, again. (Minus again)"

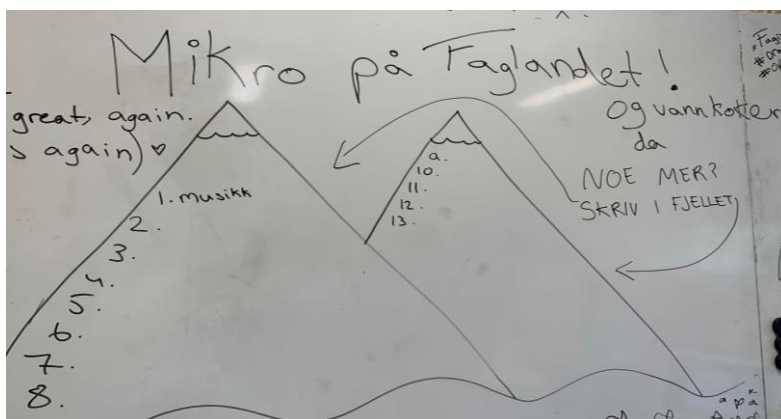


Figur 53: "#Fagis #Dragis #Open kanitine"

Figur 54: "make fagis great, again. (minus again) ♡"

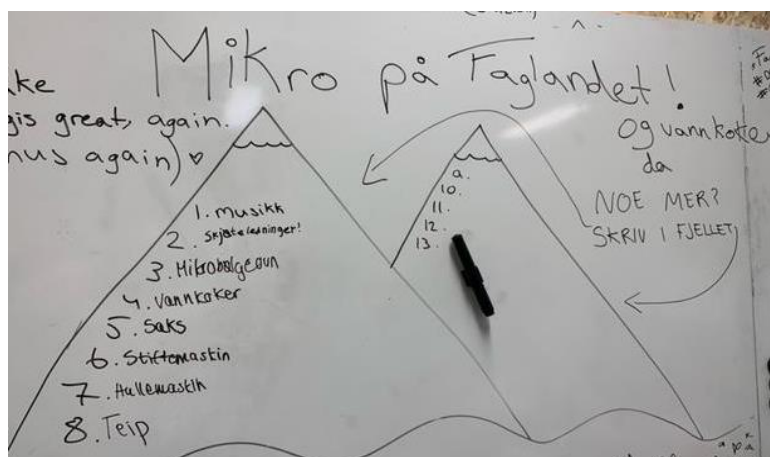
Aller først ser det ut som at Fagland har fått kallenavnet "Fagis". Navnet "Dragis" er et kjent kallenavn for campus Dragvoll, og det antas at "Fagis" ble til på grunn av likheter til "Dragis". I perioden hvor denne teksten dukket opp var også kantinen stengt på grunn av korona-pandemien. Det ser ut som at "#Open kantinie" er skrevet med en ekstra "i" og derfor tolkes det som at det er å åpne kantinen det egentlig handler om. Det andre bildet kan være et stikk til den tidligere amerikanske presidenten Donald Trump sin valgkampanje med slagordet "make America great again", og tekstens kampanjepreg understrekes med dette. I midten av disse to tekstbitene finner man en stor tegning med tekst som også viser til et kampanjepreg. Her virker det som at en del av "Make Fagis great, again"-kampanjen har som hjertesak om at det skal komme en mikrobølgeovn på

Fagland. Det ser ut som at det i ettetid et tilføyd "og vannkoker da". Det står også "noe mer? Skriv i fjellet" med pil ned til en tegning av to fjell som oppfordrer til interaksjon.



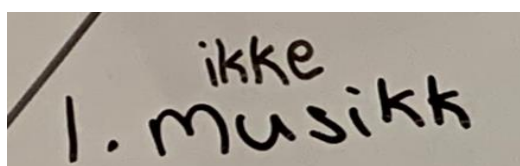
Figur 55: "Mikro på Faglandet!"

"Fjellet" er oppbygd av punkt 1-13, hvor kun det første punktet var fylt ut med "musikk" da jeg først la merke til det. Et par dager etter jeg observerte fjellet for første gang, hadde sju punkt til også blitt fylt ut med; skjøteledninger, mikrobølgeovn, vannkoker, saks, stiftemaskin, hullemaskin og teip:



Figur 56: "Mikro på Faglandet!" 2

De fleste punktene er utfylt med typiske ting man finner på en kontorbasert arbeidsplass, med både kjøkken- og kontorrekvisita. "Fjellet" kan tolkes som å være et ironisk stikk til Maslows behovspyramide, og kan vise til hvilke behov som oppleves som essensielle å være dekket for at Fagland skal oppleves som bra. Et par dager etter at de nye punktene hadde blitt utfylt, la jeg merke til at punkt 1 hadde fått en ny og helt annen betydning:



Figur 57: "ikke musikk"

Denne endringen kan vise til at brukerne av Fagland har ulike behov, og poengterer hvordan noen rammer inn Fagland som en sosial arbeidsplass hvor det bør være tillatt med støy, mens noen ønsker å arbeide uten noe særlig støy rundt seg, slik som vi har sett tidligere. Ønsker om blant annet vannkoker og mikrobølgeovn viste seg blant informantene mine også. Jeg spurte nemlig informantene om de opplevde at det var noe som manglet i Fagland, og flere trakk frem vannkoker og mikrobølgeovn. Cecilie fortalte at hun har hørt folk si at de gjerne kunne ha tenkt seg å ha en vannkoker i Fagland, og Fredrik og Erika er enige i at en mikrobølgeovn hadde vært fint å ha for å ha muligheten til å varme middagsrester:

Har blitt mye flinkere til å ta med mat på skolen og spise middag her, så da må jeg eventuelt opp i kantina og varme den da hvis jeg skal sitte her hele dagen. Så hadde vært mye finere å ha en mikrobølgeovn her så man kan varme maten og gå rett tilbake til bordet.

På spørsmålene om mangler i Fagland var det for det meste vannkoker og mikrobølgeovn det handlet om. Av andre ting hadde Lise snakket med en studievenn om at det hadde vært fint med flere hele vegger for å skille av rommet. De fleste andre fra intervjuene opplevde ikke at de manglet noe. Dette kan være fordi Fagland ikke hadde vært åpent særlig lenge på intervjutidspunktene og de ikke hadde rukket å "savne" noe enda. En av respondentene uttrykte dog et tydelig ønske om vannkoker med "EG VIL HA VASSKOKAR" på spørsmål om tilbakemeldinger eller tanker om Fagland.



Figur 58: ... og vasskokar blei det

Jeg viderefremidlet en beskjed til BLINK læringshub om dette økende behovet for vannkoker, og i mars 2021 fikk Fagland en vannkoker av BLINK. Jeg fungerte her som et bindeledd mellom studentene og BLINK, noe som også synliggjør min interaksjon med andre i arealet som jeg reflekterte over i metodekapittelet.

Oppsummering

I dette kapitlet har vi blant annet sett hvor viktig det har vært for studenter å ha mulighet til å møtes på campus under korona-pandemien, og at muligheter for både fysisk sosialisering og samarbeid har vært sentralt for mange studenter i studiehverdagen under unntakstilstand. Vi har også sett tegn på praksisendringer hos noen av brukerne ved at de har måttet omstrukturere hverdagen sin for å få plass i Fagland. Denne populariteten opplevdes av flere som noe positivt, og noe som kunne bidra til å øke motivasjonen for studenter til å reise til campus. Her kan man se at studentene domestiserer arealet på et symbolsk nivå (jf. Sørensen, 2005) ved at deres rutiner for bruk av campus forandres av at Fagland er populært. Flere opplevde også at terskelen for å reise til campus er lavere fordi man har et naturlig samlingspunkt og at det er viktig at studenter har mulighet til å dra til campus under korona. Dette fordi det å være mye alene kan gå på bekostning av studenters psykiske helse.

Vi har også sett hvordan whiteboard-tavler har fått en viktig betydning for å uttrykke seg og kommunisere, enten det er snakk om temaer som er såre og personlige eller humoristiske og hverdagslige. En tydelig bruksmåte av whiteboard-tavlene ser vi i hvordan en kampanje ble satt igang for å skaffe blant annet mikrobølgeovn og vannkoker, og hvordan Fagland har fått kallenavnet og blitt domestisert på et symbolsk nivå (jf. Sørensen, 2005) som "fagis". Tavlene representerer et tydelig uttrykk for dagens ungdomskultur, hvor man går lett ut og inn av tunge følelser og angriper spesielt psykisk helse og mellommenneskelige tema med en ironisk distanse. Tavlene har også en form for midlertidighet, vet at hvem som helst kan viske ut hva som helst og skrive hva som helst. Tavlene representerer også flere elementer fra sosiale medier gjennom at det blant annet skrives ting det forventes interaksjon med, men også bruk av hashtags.

Kapittel 6. Et sted å høre til

Fagland hadde kun eksistert i seks måneder da denne teksten ble skrevet, og dermed kan man på flere måter anse arealet som et prosjekt "in the making". Likevel ser man allerede etablerte praksiser, rutiner og brukergrupper. Problemstillingen er *hvordan tar studenter i bruk det nye studentarealet Fagland, og hva betyr arealet for deres tilhørighet?* I de forrige kapitlene har vi sett at praksiser og rutiner omhandler innramming av arbeidshverdagen som student. Det kan dreie seg om å ha et sted å være sosial, slappe av, et sted å arbeide eller alle tre. Det kan også "bare" være det å ha et sted å være. Brukerne av Fagland er ikke en homogen gruppe, og dermed brukes og omtales arealet på forskjellige måter. Rommet endrer seg fra dag til dag basert på hvem som bruker det; noen dager er aktiviteten i rommet basert på en blanding av diskusjoner om Knut Hamsuns verker og gitarspilling, mens andre dager er det en blanding av tydelig politiske diskusjoner og individuelt arbeid med headset på. Det er studentene selv som aktiviserer arealets muligheter når de bestemmer seg for å gå inn i arealet.

Fagland brukes ikke kun på én måte, men mange. Det er ikke kun én gruppe studenter som bruker Fagland, men mange. Konkrete eksempler på dette kan være den gitarspillende studenten som er en av de første i Fagland om morgenen, venninnegjengen som drar fra lesesalen til Fagland for å spise lunsj og snakke om helga, og utvekslingsstudenten fra Gløshaugen som setter seg der det er ledig. I de forrige kapitlene har vi sett at ulike studenter er representert gjennom det visuelle i Fagland, og gjennom observasjoner av både meg og andre brukere. I denne delen oppsummerer jeg gjennom å identifisere disse brukergruppene basert på bruksmønstre og praksiser og trekker dette mer tydelig opp mot teori.

Forskjellige brukere, forskjellige behov

Basert på mønstre og visse likheter mellom rutiner og praksiser hos brukerne av Fagland har jeg identifisert de mest synlige brukergruppene som; innbyggeren, turisten og gjestearbeideren. I tabellen under viser jeg hvordan de tre brukergruppene har domestisert Fagland på et praktisk, symbolsk og et kognitivt nivå (Sørensen, 2005).

Tabell 8: Oversikt over domestisering på et praktisk, symbolsk og kognitivt nivå.

Typer	Praktisk	Symbolsk	Kognitivt
Innbyggeren Individualisten og lagspilleren <i>Sitter ved de store svarte arbeidsbordene eller båsene ved skjermene</i>	Hverdagsrytmen synkroniseres med rytmen i Fagland. Innbyggeren står opp tidlig for å holde av plass, og sitter i rommet hele dagen. Legger planer med studievenner om å sitte i arealet i god tid i forveien.	Fagland er sentralt for det sosiale. Flere av minnene med studievennene fra studietiden skapes i Fagland.	Behov knyttet til komfort er tydeliggjort gjennom å ha blitt kjent med de ulike sonene, eller behov for utstyr.

<p>Turisten Den sosiale og den søkende</p> <p><i>Sitter i den oransje sirkelen, de retro godstolene eller de oransje små sofaene</i></p>	<p>Fagland er både en planlagt og spontan møteplass i pauser eller mer sosiale situasjoner som også kan involvere arbeid. Sitter i Fagland i kortere perioder.</p>	<p>Har betydning for det sosiale og for å få plass til avslapning i en ellers hektisk studiehverdag. Fagland fungerer som et sted for opplevelser, inntrykk og nye bekjentskaper.</p>	<p>Behov knyttet til komfort er tydeliggjort gjennom å ha blitt kjent med de ulike sonene, eller behov for utstyr.</p>
<p>Gjestearbeideren Den potensielle tilflytteren og vikaren</p> <p><i>Sitter ved de gule høye bordene eller i "venterommet". Sitter ellers der det er plass</i></p>	<p>Sitter i Fagland fordi han "bare trenger en plass å sitte". Har tilholdssted ved andre campus eller læringsareal. Arbeider med lette oppgaver og sitter i arealet av mer tilfeldige årsaker.</p>	<p>Fagland er likeverdig med andre rom og areal, men kan fungere som et alternativ for å få litt miljøforandring.</p>	<p>Ikke domestisert.</p>

Innbyggeren

Innbyggeren er en typisk erfaren student med stort nettverk og mange studievenner. Fagland er det faste tilholdsstedet, og innbyggeren har faste bord og faste rutiner for bruk. Av innbyggere har man både *individualisten* og *lagspilleren*. Felles for både individualisten og lagspilleren er at de reiser til Fagland tidlig for å få plass ved det faste bordet. Om det faste bordet ikke er ledig, finner de seg et annet sted i Fagland for å arbeide frem til det faste bordet blir ledig. Som regel er ikke dette et problem fordi de strukturerer hverdagen såpass mye rundt det at de skal være i Fagland at de står opp tidlig. Felles for begge er at når de entrer arealet går de målrettet mot det faste bordet uten å se seg særlig rundt i arealet.

Individualisten sitter som regel i båsene ved skjermene enten alene eller med et par studievenner, og har behov for litt skjerming og privatliv. For individualisten er målet med å reise til campus å få jobbet så mye som mulig, samtidig som han får sosialt input i løpet av dagen. Arbeidsmetodene inkluderer intensivt egenarbeid i kortere økter og små pauser for diskusjon og deling av arbeidet med studievenner. Individualisten har erfaring med å sitte på lesesal og arbeider på tilnærmet lik måte i Fagland; skjermet og med headset på. Lagspilleren sitter ved de store svarte arbeidsbordene sammen med hele studiegruppa si, men kan også sitte ved de grå-grønne bordene om det ikke er plass ved de store svarte arbeidsbordene. Arbeidsmetodene baseres på en blanding av gruppearbeid og litt løsere rammer for egenarbeid, men med mange muligheter for å stille spørsmål og diskutere med resten av gruppa. Lagspilleren har gode erfaringer med lignende læringsareal som eksempelvis Huskestua og Sandkassa, og arbeider ganske likt i Fagland som han har gjort i de andre læringsarealene.

Både individualisten og lagspilleren er erfarne studenter som har brukt mye tid på campus. De vet hvilke områder av campus som fungerer og ikke, og har valgt å bruke Fagland fordi

det dekker de fleste behovene de har for arbeidsplasser. Innbyggerne har domestisert Fagland som sitt foretrukne arbeidssted, og har på flere måter "flyttet inn". Disse har funnet sin plass og kjenner rommet bedre enn andre. De vet hvilke stoler som er best og hvilke bord som fungerer til den aktiviteten de driver med, og de kjenner på behov som for eksempel vannkoker, kontorrekvisita og annet utstyr. De har fått kjent på ulike behov og mangler arealet har, og har blant annet laget en kampanje om å få mikrobølgeovn til Faglandet. De er også med på å sette rammer for eksempelvis støynivå og aktivitet i arealet som en helhet, og andre brukergrupper følger de uskrevne reglene og normene som innbyggerne skaper for bruk av arealet. Dette kan eksempelvis være knyttet til gitarspillingen; det er ikke sikkert at det hadde blitt ansett som like "innafor" om en turist eller gjestearbeider hadde klimpret på gitaren, men at det oppfattes som en naturlig del av aktiviteten i Fagland siden det er innbyggerne som styrer det. Hvor det er ledig plass avhenger av hvordan innbyggerne har strukturert studieuka si. Eksempelvis tok noen av innbyggerne tidlig helg en fredag, noe som gjorde at det var plass til både turister og gjestearbeidere på innbyggernes faste arbeidsbord.

Innbyggeren opplever sitt behov for Fagland som en selvfølgelighet, og har kanskje kjent på at noe manglet i studiehverdagen uten å helt vite hva det var frem til innbyggeren tok i bruk Fagland. Innbyggeren har allerede satt sitt preg på Fagland. Han har ikke kunne domestisert for eksempel Huskestua og Sandkassa på samme måte som Fagland fordi de stedene allerede har vært bebodd i flere år. Noen av innbyggerne er Faglands første innbyggere, altså de innfødte, og det kan blant annet vises i hvor raskt enkelte av innbyggerne har funnet sin plass og gjort stedet til sitt eget. Noe interessant som skjedde mot siste del av eksamensperioden i vårsemesteret, var at de faste bordene til innbyggerne ble opptatt tidligere og tidligere på dagen. Nå var det ikke lenger nok å komme i 10-tiden. Jeg dro til Fagland litt før 9 en mandag og hadde håpet på å få plass ved disse bordene, men det var helt fullt. Dette førte til at jeg dagen etter strukturerte dagen til å være i Fagland før 8 for å få plass. Dette var en av faktorene som gjorde at jeg innså at jeg også hadde blitt en innbygger i Fagland.

Turisten

Den typiske turisten er både erfarne og mindre erfarne studenter. Av turister har vi både *den sosiale* og *den søkende*. Den sosiale har fast tilholdssted på for eksempel lesesal eller biblioteket, men reiser på besøk til Fagland for å drikke kaffe og skravle med andre studievenner som er turister, eller for å besøke bekjente som er innbyggere. Målet for den sosiale er ikke nødvendigvis å bruke Fagland til noe faglig, men heller for å få et avbrekk i studiehverdagen. Den søkende har ikke nødvendigvis et fast tilholdssted noen plass, og har kanskje ikke helt funnet ut av studenttilværelsen. Dette kan være studenter som eksempelvis startet på studiene under korona-pandemien og ikke har funnet sin plass enda. Her er heller ikke nødvendigvis målet å få gjort noe faglig i Fagland, men heller for å danne seg inntrykk eller få et miljøskifte. Den søkende har ikke nødvendigvis fast tilholdssted noen plasser, og drar til Fagland fordi hun er ute etter nye opplevelser eller nye bekjenskaper. Målet er ikke nødvendigvis å arbeide med noe faglig, men heller å danne seg nye inntrykk.

Felles for både den sosiale og den søkende turisten er at de ikke nødvendigvis har noen faste plasser de benytter seg av i arealet. Når turisten entrer arealet ser hun seg rundt og observerer aktiviteten i arealet før hun setter seg ned. Turistene trekkes mot det som er nytt og spennende, og ser hyggelig ut. Derfor trekkes de mot de mer avslappede delene

av arealet, som for eksempel den oransje sirkelen og de retro godstolene. Dette kan sammenlignes med å være på ferie og plutselig oppdage en koselig café som man setter seg ned på uten at det nødvendigvis var planlagt. Turistene har domestisert Fagland som et sted for avslapning, og et sted man kan dra på besøk til innimellom. Den sosiale har domestisert det som et sosialt samlingssted med studievenner og den søkende har domestisert det som et sted for danning av nye inntrykk og bekjentskaper. Felles for begge er at Fagland har fått en viktig betydning for studiehverdagen, enten det handler om å ha et sted å møte venner eller et sted å slappe av og være seg selv.

Gjestearbeideren

Gjestearbeideren kan både være erfarne og mindre erfarne studenter, og når han entrerer arealet går han dit det ser ut som det er ledig plass. Gjestearbeideren har ikke nødvendigvis noen preferanser fordi det viktigste er å få arbeidet med det han skal. Arbeidet er basert på intensivt arbeid i kortere økter, og gjestearbeideren sitter enten alene eller med et par andre studievenner. Av gjestearbeidere har man både *den potensielle tilflytteren* og *vikaren*. Den potensielle tilflytteren har flere andre tilholdssteder, men er åpen for å bli innbygger av Fagland. Dette kan eksempelvis være studenter som sitter på lesesal, men som ønsker å teste ut andre muligheter før man eventuelt tar en avgjørelse om nytt tilholdssted. For vikaren er det faste tilholdsstedet på andre campus eller andre steder på campus Dragvoll, men han sitter i Fagland av mer midlertidige eller tilfeldige årsaker som eksempelvis at han har emner med forelesninger på Dragvoll eller trenger et miljøskifte i arbeidsdagen. Gjestearbeideren har ikke nødvendigvis domestisert Fagland som slik som innbyggeren og turistene har, og Fagland fungerer mer som et av mange alternativer. Det har dermed ikke blitt en stor del av deres studiehverdag, og de setter heller ikke sitt preg på rommet på noen særlig måte; de er der noen få ganger, og er ellers litt usynlige.

Avslutning

Denne studien har sett på hvordan studenter har tatt i bruk det nye studentarealet Fagland ved NTNU campus Dragvoll gjennom problemstillingen *hvordan tar studenter i bruk det nye studentarealet Fagland, og hva betyr arealet for deres tilhørighet?* Som vist i presentasjon av tidligere forskning er det få studier som undersøker studenters bruk av areal (jf. Ellis & Goodyear, 2016), særlig knyttet til tilhørighet. Denne studiens bidrag er økt forståelse av at heterogene studentgruppers bruk av studentareal foregår i ulike dimensjoner, og at design og brukeres bruk av areal er en samproduksjon av studentareal og tilhørighet. Mitt bidrag til forskning om læringsareal og STS-feltet er å studere bruk av slike areal på en ny måte ved bruk av STS-teori, og å se på samproduksjon og forskjellige brukergrupper. Studiens praktiske bidrag er et rammeverk for konseptualisering av brukergrupper, samt et verktøy for undersøkelse av praktisk bruk av lærings- og studentareal.

Bortsett fra de grønne lampene har alle spor etter den gamle muggsalen forsvunnet. Fagland har på flere måter funnet sin naturlige plass på campus Dragvoll, og når man går forbi rommet ser det ut som at det alltid har vært der. Rommet forandrer seg i løpet av dagen, og går fra å ha en ro og stillhet om morgenen til å bli et mer aktivt sosialt samlingspunkt på midten av dagen, og tilbake til ro og stillhet om kvelden. Fagland har sin egen syklus, og beveger seg mellom ulike faser både daglig, ukentlig og månedlig. En kan dermed se på Fagland som en levende og handlende ting (jf. Gieryn, 2002).

Studentene i denne studien har tatt i bruk Fagland på ulike måter, og dermed også domestisert arealet på forskjellige måter. Noen "bor" i Fagland, mens noen er mer på besøk. Som sett i hvordan brukergruppene er identifisert, ser man at både innbyggerne og turistene har domestisert Fagland. Både innbyggerne og turistene har domestisert Fagland på et praktisk nivå ved at de har skapt seg faste rutiner for bruk av arealet, enten det er fokus på det sosiale eller faglige. De reiser til Fagland til faste tidspunkt og legger planer med studievenner om å møtes i arealet. På et symbolsk plan har både innbyggerne og turistene domestisert Fagland til å ha en sentral betydning for den sosiale delen av deres studiehverdag, noe som også knytter domestisering til et aspekt for tilhørighet. Innbyggerne rammer inn sin studiehverdag som en blanding av faglig og sosial aktivitet på samme sted, mens turistene deler opp det faglige og sosiale mer hver for seg. Gjestearbeiderne er mer tilfeldige brukere av Fagland, og for dem er det likegyldig om de sitter på biblioteket, en café eller i Fagland. De har dermed ikke domestisert Fagland på samme måte som innbyggeren og turistene, og det har skjedd en ufullstendig domestisering.

Likevel er det et mer periodebestemt aspekt som er felles for de tre gruppene, noe som ble synlig under korona-pandemien. Selv om økt teknologibruk gjør at studenter ikke er like avhengig av fysisk tilstedeværelse på campus som tidligere (Meld. St. 4 (2018-2019), s.90, er det et tydelig behov for å ha mulighet til å møtes fysisk på campus, noe som særlig ble aktualisert under korona-pandemien. Fagland har under pandemien fungert som et sted som dekker flere behov for sosial kontakt hos studentene som har tatt det i bruk. Tross strenge rutiner for smittevern, oppleves studiehverdagen i Fagland som noen lunde normal for innbyggeren og turistene fordi man kan møte andre mennesker i situasjoner som minner om hverdagen før korona. Dette handler i hovedsak om å ha mulighet til å være et annet sted enn hjemme, og det å kunne dra på campus og føle en viss trygghet. Som nevnt, er det for gjestearbeideren likegyldig hvor han sitter, så lenge det ikke er

hjemme. For innbyggeren og turisten har Fagland hatt en stor betydning for det sosiale under korona-pandemien, og Fagland har vært et sted hvor man kan føle på at ting går mot lysere tider.

Fagland har ikke bare blitt et sted å være eller lære, men et sted for å få utløp for vanskelige følelser og temaer på, som sett i bruken av whiteboard-tavlene. Whiteboard-tavlene kan også være et eksempel på en slags uplanlagt brukerinvolvering som har foregått i ettertid av åpningen, hvor dialogballen kastes frem og tilbake med spørsmål gjennom visuelle uttrykk og svar gjennom materialitet. Tavlene fungerer dermed som en måte å gi innspill til evaluering i ettertid, og viser også brukeres forståelse for egne behov, spesielt vist i hvordan Fagland også er domestisert på et kognitivt nivå av to av brukergruppene. Fagland er et sted med egne måter å kommunisere på, gjennom fortellinger i det materielle og visuelle.

Fagland er et tydelig bidrag når det kommer til å skape campus Dragvoll som et sticky campus (jf. Ellis & Goodyear, 2016), særlig vist i hvordan studenter har tilbragt tid i Fagland under korona-pandemien uten å ha hatt fysisk undervisning på campus. Med utgangspunkt i Harrop & Turpins (2013) kjennetegn ved gode læringsareal, ser man at Fagland passer godt inn i aspektet som handler om at læringsarealet skaper følelse av fellesskap. Studier om uformelle læringsareal har poengtert hvordan en direkte tilknytning til undervisningsaktiviteter gjør at bruken av uformelle læringsareal blir utnyttet på best mulig måte (jf. Beagle, Bailey & Tierney, 2006). Likevel har vi i denne studien sett at studentareal som Fagland fungerer på sin måte nettopp fordi det beveger seg mellom faglige og sosiale aspekter på studentenes premisser, og ikke nødvendigvis er nært beslektet med undervisningsaktiviteter. Bruk på studenters premisser synliggjør viktighet i å inkludere ulike aspekter for tilhørighet i prosesser for design og skripting av studentareal, noe denne studien kan bidra til å belyse viktigheten av. Dette er blant annet gjort gjennom å skape et rammeverk for identifisering av bruk og brukergrupper med utgangspunkt i teori innen STS som skript og domestisering. Sammenhengen mellom tilhørighet og studentareal poengteres dermed gjennom å vise variasjon i domestisering og bruksmønstre, og gjennom å se på studenter som komplekse og varierte brukergrupper fremfor en homogen og nøytral gruppe.

Selv om det i skrivende stund kun har gått litt over seks måneder siden Fagland ble åpnet, har arealet vært gjennom flere forskjellige prosesser ved at mange studenter har gått inn og ut av dørene, og skapt tekster, samarbeid, opplevelser og kanskje nye bekjentskaper. Selv om Fagland er et lite studentareal ved et lite campus i en liten by, har det fått en stor betydning for både boende og tilreisende i deres studiehverdag, og spesielt under unntakstilstander i verden. Etter litt over seks måneder har Fagland blitt formet og skapt av brukerne av det, og det er ingen tvil om at både brukerne og Fagland har vært viktig for hverandre. Fagland er med andre ord et tydelig eksempel på hvordan et studentareal i fellesskap med studenter kan være et resultat av en samproduksjon av tilhørighet.

Referanser

- Abi-Ghanem, D. & Haggett, C. (2013). Shaping People's Engagement with Microgeneration Technology: The Case of Solar Photovoltaics in UK Homes. I Devine-Wright, P. (Red.), *Renewable Energy and the Public: From NIMBY to Participation* (s. 149-166). Routledge.
- Akrich, M. (1992). The de-description of technical objects. I Bijker, W. & Law, J. (Red.), *Shaping technology/building society: Studies in Sociotechnical Change* (s. 205-224): MIT press: Cambridge
- Akrich, M. & Latour, B. (1992). A Summary of a Convenient Vocabulary for the Semiotics of Human and Nonhuman Assemblies. I Bijker, W. & Law, J (Red.), *Shaping Technology/Building Society: Studies in Sociotechnical Change* (s. 259-264). MIT Press: Cambridge.
- Aune, M. (2007). Energy Comes Home. *Energy policy*, (35). 5457-5465.
<https://doi.org/10.1016/j.enpol.2007.05.007>
- Bazaz, R., Killingberg, K., Tjørhom., & Misje, S.T. (2021, 26. april). *Studentundersøkelse: Nær halvparten svarer at de har alvorlige psykiske plager*. NRK. https://www.nrk.no/norge/studentundersokelse_-naer-halvparten-svarer-at-de-har-alvorlige-psykiske-plager-1.15464686
- Beagle, D., Bailey, D. & Tierney, B. (2006). *The information commons handbook*. New York: Neal Schuman.
- Berker, T., Hartmann, M., Punie, Y. & Ward, K. (2005). "Introduction" i Berker, T., M. Hartmann, Y. Punie og K. Ward: *Domestication of media and technology*. Open University Press: Berkshire.
- Bjørnnes, S.E., Flaata, E.H., Rystad, M., Sandoval, B. A. & Sildnes, J. (2018). *NTNU 2025 - Identitet og tilhørighet på campus*. [EiT-rapport]. Hentet fra http://patricwallin.org/wpcontent/uploads/2018/09/2018_v2_i1_g1.pdf
- Castilla, N., Llinares, C., Bravo, J.M. & Blanca, V. (2017). Subjective assessment of university classroom environment. *Building and Environment*, (122), 72-81.
<https://doi.org/10.1016/j.buildenv.2017.06.004>
- Charmaz, K. (2006) *Constructing Grounded Theory: A Practical Guide Through Qualitative Analysis*. London. Sage Publications.
- Charmaz, K. & Thornburg, R. (2020). The pursuit of quality in grounded theory. *Qualitative Research in Psychology*.
<https://doi.org/10.1080/14780887.2020.1780357>

- Eggen arkitekter. (2015). *Pilot U1: Innovative læringsarealer og uformelle møtesteder - Pilotprosjekt realfagbygget*.
<https://www.ntnu.no/documents/1271490433/1273878759/Sluttrapport+U1.pdf/4e4ef9e1-7b46-44d2-8ecb-27a6e7f64d73>
- Ellis, R.A. & Goodyear, P. (2016). Models of learning space: integrating research on space, place and learning in higher education. *Review of Education*, 4(2), 149- 191. <https://doi.org/10.1002/rev3.3056>
- Fallan, K. (2008). "De-scribing Design: Appropriating Script Analysis to Design History". *Design Issues*, 24(4). 61-75. <https://doi.org/10.1162/desi.2008.24.4.61>
- Geertz, C. (1973): "Thick Description: Toward an Interpretive Theory of Culture", i *The Interpretation of Cultures: Selected Essays*. (3-30). New York: Basic Books, Inc., Publishers.
- Gentikow, B. (2005). *Hvordan utforsker man medieerfaringer?* IJ-Forlaget.
- Gieryn, T.F. (2002). What buildings do. *Theory and Society*, 31(1). 35–74.
- Gripsrud, G., Olsson, U. H. & Silkoset, R. (2004). *Metode og dataanalyse: med fokus på beslutninger i bedrifter*. Høyskoleforlaget.
- Grint, K. & Woolgar, S. (1997). *The Machine at Work*. Polity Press: Cambridge.
- Gregersen, W. G., Brinch, S., Rønning, J. S., Solibakke, P. B., Alstad, J., Liavåg, S. M., Simonsen, A. K. & Sverkeli, M. (2018). *Identitetsarealer til bachelorstudentene ved NTNU? En mulighetsstudie fra Gregersengruppen*. Trondheim: Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.
<https://docplayer.me/114676430-Identitetsarealer-til-bachelorstudentene-ved-ntnu-en-mulighetsstudie-fra-gregersen-gruppen.html>
- Harrop, D., & Turpin, B. (2013). A study exploring learners' informal learning space behaviors, attitudes, and preferences. *New Review of Academic Librarianship*, 19(1), 58-77 <https://doi.org/10.1080/13614533.2013.740961>
- Hosen, M. L. (2020). *Fra lesesalen Gud glemte, og vaktmesteren gav opp, til et innovativt læringsareal. Et multimodalt kritisk diskursanalytisk perspektiv*. [Mastergradsavhandling]. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.
- Hoque, S., & Weil, B. (2016). The Relationship between comfort perceptions and academic performance in university classroom buildings. *Journal of Green Building*. 11(1), 108-117. DOI:10.3992/jgb.11.1.108.1
- Hughes, T. P. (1986). "The Seamless Web: Technology, Science, Etcetera, Etcetera." *Social Studies of Science*, 16(2). 281–92.
- Jackson, M. & Shenton, A. (2010). Independent learning areal and student learning, *Journal of Librarianship and Information Science*, 42(4), 215-223.
<https://doi.org/10.1177%2F0961000610380821>

- Jasanoff, S. (2004). *States of knowledge: the co-production of science and the social order*. London & New York: Routledge
- Kärnä, S. & Julin, P. (2015). A framework for measuring student and staff satisfaction with university campus facilities. *Quality Assurance in Education*. 23(1), 47-66. <http://dx.doi.org/10.1108/QAE-10-2013-0041>
- Lamb, H. & Shraiky, J. (2013). Designing for competence: Spaces that enhance collaboration readiness in healthcare, *Journal of Interprofessional Care*, 27(1). 14- 23. <https://doi.org/10.3109/13561820.2013.791671>
- Latour, B. (1991) Technology is society made durable. I J. Law (red.) *A Sociology of Monsters Essays on Power, Technology and Domination*. Sociological Review Monograph No. 38, 103-132.
- Meld. St. 16 (2016-2017). *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/ae30e4b7d3241d5bd89db69fe38f7ba/no/pdfs/stm201620170016000dddpdfs.pdf>
- Meld. St. 20 (2018-2019). *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019–2028*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/9aa4570407c34d4cb3744d7acd632654/no/pdfs/stm201820190004000dddpdfs.pdf>
- Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen. (2021). *Studiebarometeret 2020 – Hovedtendenser* (NOKUT 1/2021). https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2021/hoyere-utdanning/studiebarometeret-2020_hovedtendenser_1-2021.pdf
- NOU 2020: 3. (2020). *Ny lov om universiteter og høyskoler*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/65a475004027495a8009b359e253b19e/no/pdfs/nou202020200003000dddpdfs.pdf>
- NTNU. (u.å.a). *Reorganiseringen av NTNU*. <https://www.ntnu.no/fusjon>
- NTNU. (u.å.b). *Historie*. <https://www.ntnu.no/ntnus-historie>
- NTNU. (u.å.c). *Innovative læringsarealer: Et rom med muligheter*. <https://www.ntnu.no/laeringsarealer>
- NTNU. (2017). *Faglig lokalisering: Delrapport 1: Prinsipper og kriterier*. (Campusutviklingsprosjektet). <https://www.ntnu.no/documents/1268425101/1269933790/Faglig+lokalisering+delrapport+1+-+10+nov/9c523186-c6c8-4548-8077-12814c63b225>
- NTNU. (2021). *Om Campusutvikling*. <https://www.ntnu.no/campusutvikling/om>

- Oksholen, T. (2020, 21. september). Han kommer med 11,6 milliarder. *Universitetsavisa*. <https://www.universitetsavisa.no/campus-politikk/han-kommer-med-116-milliarder/103380>
- Oudshoorn, N.E.J., & Pinch, T. (2003). *How users matter – the co-construction of users and technologies*. MIT Press: Cambridge.
- O’Neill, M. E. (2006). Corporeal experience: A haptic way of knowing, *Journal of Architectural Education*, 55(1), 3- 12. <https://doi.org/10.1162/104648801753168765>
- Polkinghorne, D-E. (1995). Narrative configuration in qualitative analysis. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 8(1). 5-23. <https://doi.org/10.1080/0951839950080103>
- Riddle, M. R. & Souter, K. (2012). Designing informal learning spaces using student perspectives. *Journal of Learning Spaces*, 1(2).
- Skjølsvold, T. M. (2015): *Vitenskap, teknologi, og samfunn. En introduksjon til STS*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk AS.
- Sørensen, K. H. (2005): “Domestication: The enactment of technology” i Berker, T., M. Hartmann, Y. Punie & K. Ward: *Domestication of media and technology*. Open University Press: Maidenhead.
- Silverstone, R. & Haddon, L. (1996). Design and the domestication of information and communication technologies : technical change and everyday life. I R. Mansell & R. Silverstone (Red.), *Communication by design: the politics of information and communication technologies* (44-74). Oxford: Oxford University Press.
- Tegn_3 (2018). Arealkonsept for Campus NTNU. NTNUs campusutvikling 2016-2025 fase 2 [rapport, versjon 1,3 – 20.08.2018] <https://www.ntnu.no/campusutvikling/kartlegging/arealkonsept>
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitative metoder*. (5. utg.). Fagbokforlaget.
- Tjora, A. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. (3. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Universitets- og høyskoleloven. (2005). *Lov om universiteter og høyskolen* (LOV-2005-04-01-15). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2005-04-01-15>
- Varnelis, K. (2007). Is there research in the studio?, *Journal of Architectural Education*, 61(1), 11- 14 <https://doi.org/10.1111/j.1531-314X.2007.00121.x>
- Wilson, H.K., & Cotgrave, A. (2016). Factors that influence students’ satisfaction with their physical learning environments. *Structural Survey*, 34(3), 256- 275. <http://dx.doi.org/10.1108/SS-01-2016-0004>

Yang, Z., Becerik-Gerber, B. & Mino, L. (2013). A study on student perceptions of higher education classrooms: Impact of classroom attributes on student satisfaction and performance. *Building and Environment*. (70), 171-188.
<https://doi.org/10.1016/j.buildenv.2013.08.030>

Vedlegg

Vedlegg 1: Samtykkeskjema og informasjonsskriv

Vedlegg 2: Intervjuguide

Vedlegg 3: Møbleringsplan

Vedlegg 4: Brukerundersøkelse

Vedlegg 5: Svar fra brukerundersøkelse

Vedlegg 1. Samtykkeskjema og informasjonsskriv

Vil du delta i forskningsprosjektet

Fagland: innovative læringsareal og identitetsareal?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke sammenhengen mellom hvordan studenter tar i bruk nye areal og identifisering med campus. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Prosjektet gjennomføres i forbindelse med et masterprosjekt ved institutt for tverrfaglige kulturstudier ved NTNU. Formålet er å undersøke sammenhengen mellom hvordan studenter tar i bruk nye areal og identifisering med campus. Helt konkret stilles det spørsmål ved hvilken betydning innovative læringsareal og identitetsareal kan ha for campustilhørighet, hvor Fagland brukes som et case. Prosjektets foreløpige forskningsspørsmål er "Hvilke bruksområder ble tiltenkt Fagland i designprosessen, og hvilke bruksområder vises ved aktiviteter i Fagland etter åpning?" og "Hvilken betydning har innovative læringsareal og identitetsareal som Fagland for studenters opplevelse av campustilhørighet?"

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du har fått spørsmål om å delta fordi du bruker Fagland eller har vært involvert i prosjektgruppen.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i dette prosjektet, innebærer det at du deltar i et intervju. Det vil ta ca 15-30 minutter. Intervjuet inneholder spørsmål om hvordan du bruker arealet og hvilken betydning det har for deg. Intervjuet vil bli tatt opp på lydopptaker.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet.

Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Det er kun jeg som er masterstudent og mine veiledere som vil ha tilgang til opplysningene. Navnet og kontaktopplysningene dine vil jeg erstatte med en kode og lydopptak vil bli lagret på et sikkert lagringsområde. Du som deltar vil ikke kunne gjenkjennes i den ferdige masteroppgaven eller i eventuelle publikasjoner.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene anonymiseres når prosjektet avsluttes/oppgaven er godkjent, noe som etter planen er i august 2021. Opptak og personopplysninger slettes permanent etter prosjektets slutt og klagefrist.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra NTNU har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med

- NTNU ved *masterstudent Emilie Hybertsen Lysø*, emilie.lyso@ntnu.no, eller ved *veileder Stig Kvaal*, stig.kvaal@ntnu.no

- Vårt personvernombud: Thomas Helgesen, thomas.helgesen@ntnu.no

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Stig Kvaal

(Veileder)

Emilie Hybertsen Lysø

(Masterstudent)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet Fagland: innovative læringsareal og identitetsareal, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

å delta i lydopptak

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 2. Intervjuguide

Intervjuguide Fagland

Bruk

- Hvilken studieretning går du, og hvor langt har du kommet i studieløpet?
- Hvor mye har du brukt arealet siden det åpnet?
- Hva bruker du arealet til?
- Hva bruker andre arealet til?
- Hvorfor velger du å bruke arealet?
- Hvor brukte du å sitte før?
- Bruker du arealet mest alene eller sammen med noen?
- Hvilket område av arealet bruker du mest? Hvorfor?
- Hvordan tror du at arealet var tenkt til å brukes?

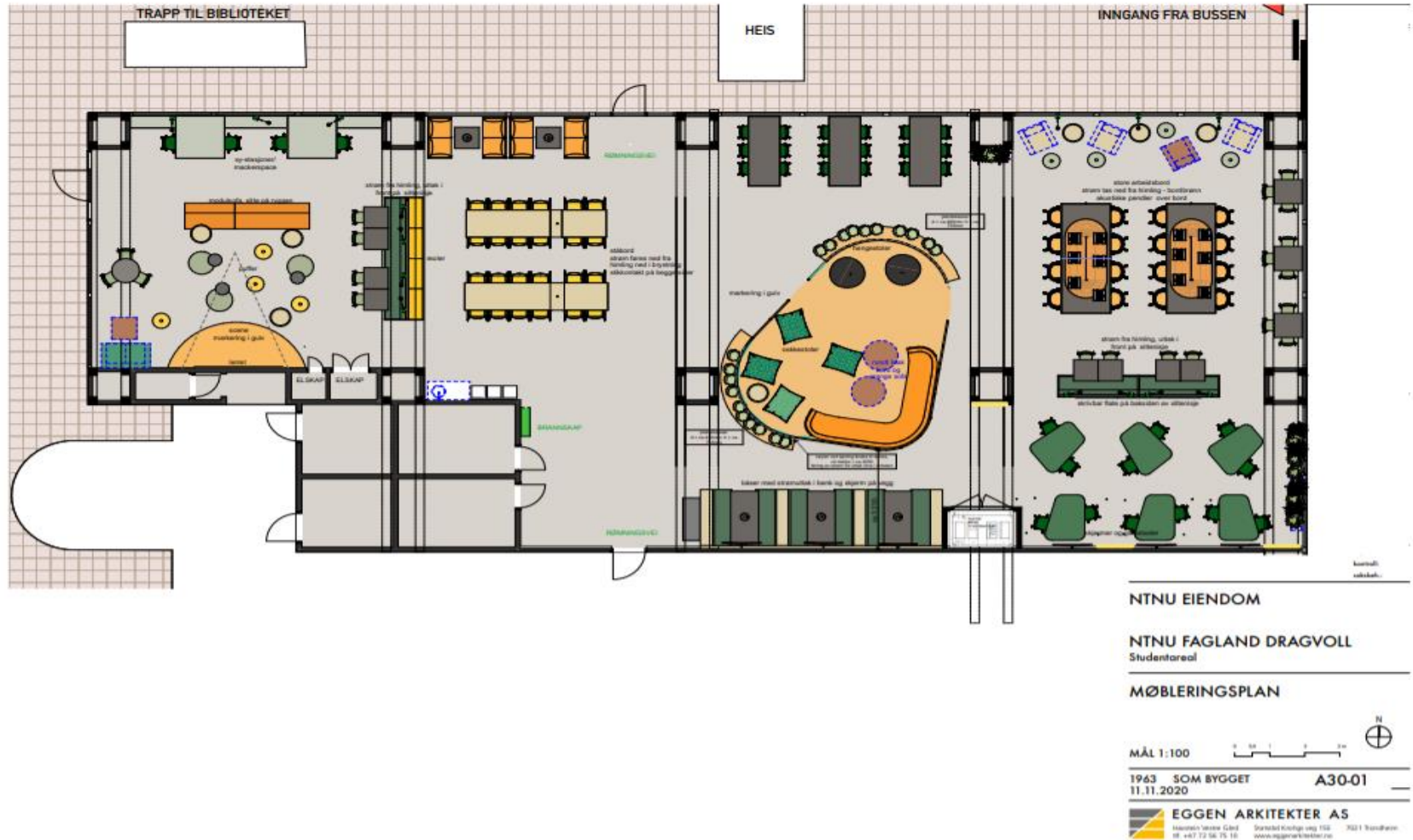
Betydning for deg

- Hvordan vil du beskrive arealet?
- Hva assosierer du med arealet? Tre ord
- Hva tenker du om arealet?
- Hvilken betydning har arealet for deg?
 - For din læring?
 - For det sosiale?
 - For andre ting?
- Hvilken betydning tror du arealet har for andre?
- Hvem sitt areal er det?
- Opplever du at du tilbringer mer tid på campus etter du startet å bruke arealet?
- Har dine studiemetoder endret seg etter du tok i bruk rommet?
- Er det noe arealet mangler? Eventuelt hva?

Betydning for campus/NTNU

- Har du erfaringer med andre lignende arealer/rom? Hvilke og hva?
- Hvilken betydning tror du arealet vil ha for
 - Campus Dragvoll i fremtiden?
 - NTNU i fremtiden?
 - Studenter i fremtiden
- Hvordan tror du studenter jobber i fremtiden?

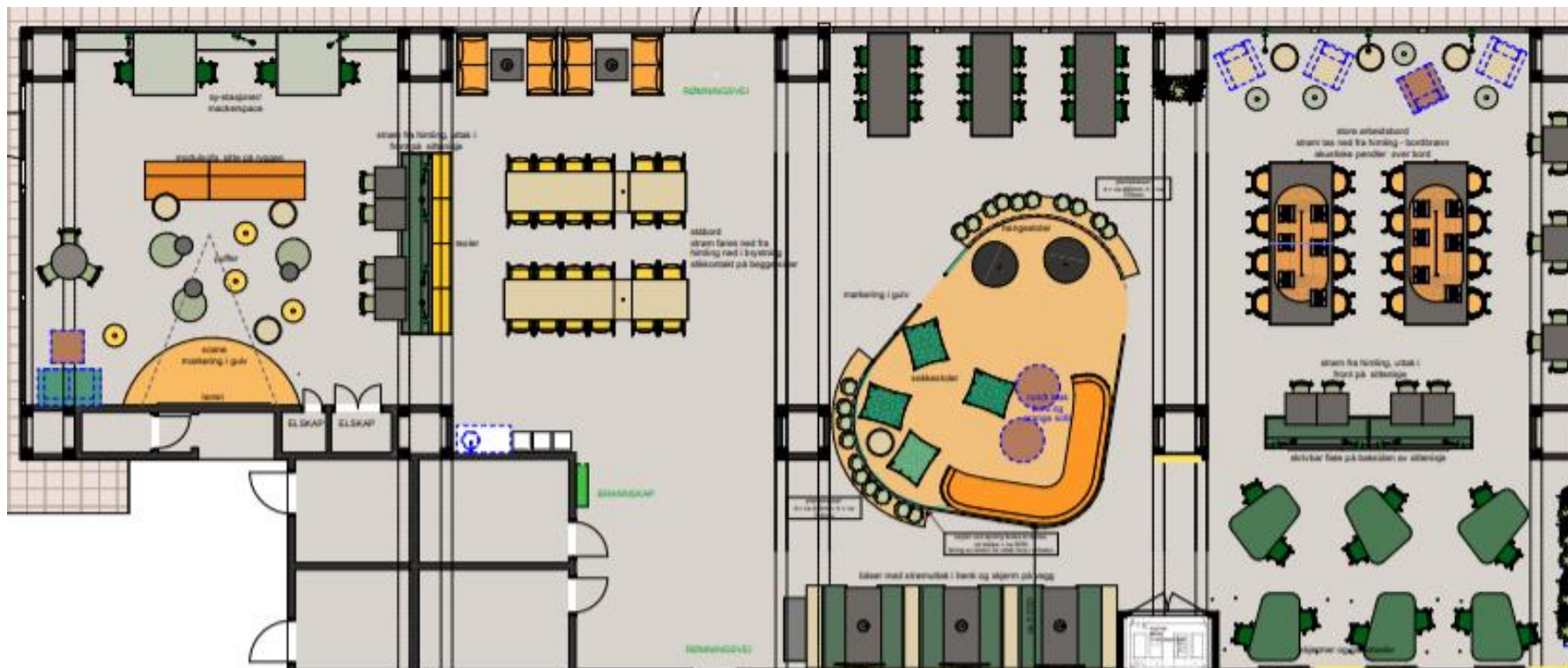
Vedlegg 3. Møbleringsplan



Vedlegg 4. Brukerundersøkelse

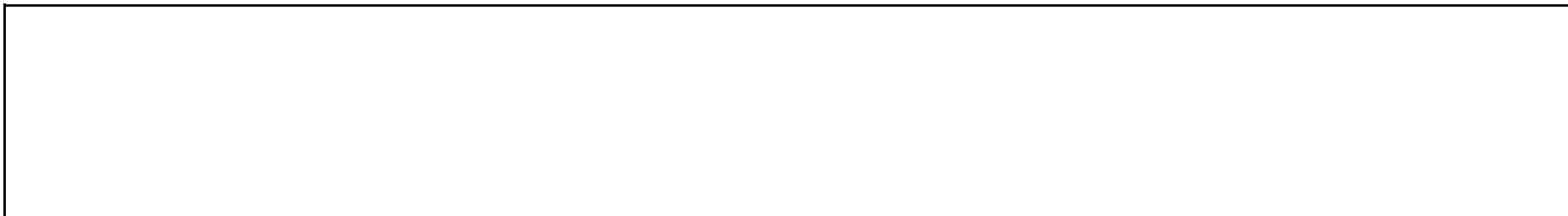
I forbindelse med et masterprosjekt om Fagland ønskes det å kartlegge bruk av rommet, og hvordan ulike deler av rommet blir brukt. Fyll ut skjemaet og legg det i boksen som ligger i den gule hylla inne i Fagland.

Ring rundt og marker de 3 delene av Fagland som du bruker mest med 1, 2 og 3 rangert etter hvilken del du bruker mest (1 er mest, 3 er minst)

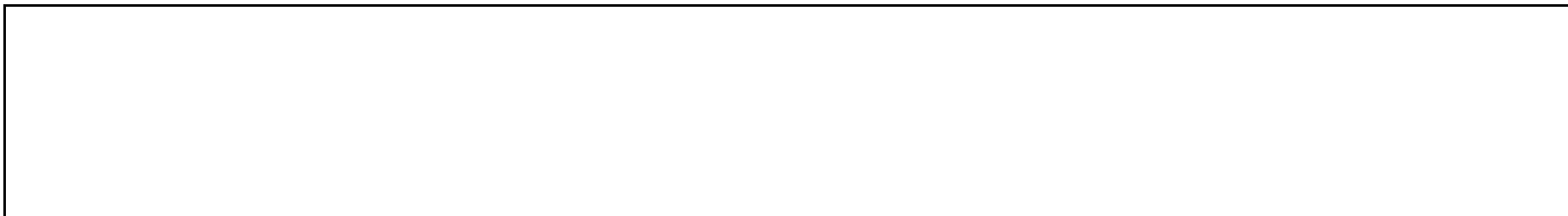


Hvordan og hvorfor bruker du disse tre delene av rommet? Hva syns du om de tre delene du har valgt?


Del 1.

A large, empty rectangular box with a black border, intended for the user to provide their answer to the question about the first part of the room.

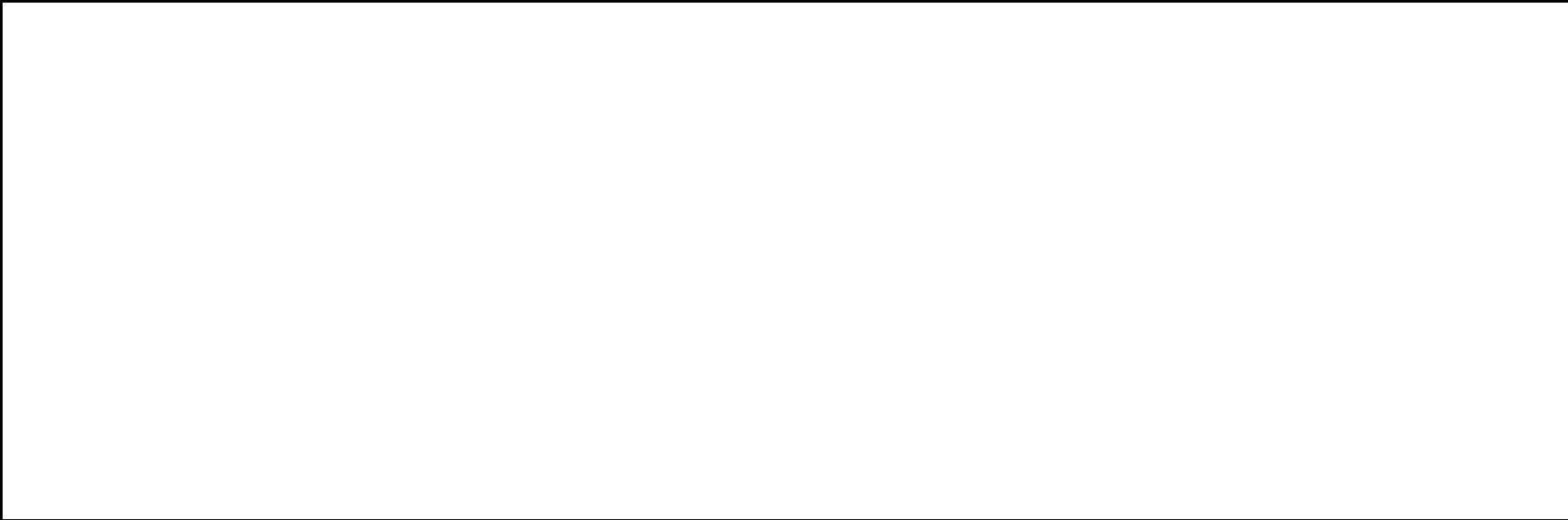
Del 2.

A large, empty rectangular box with a black border, intended for the user to provide their answer to the question about the second part of the room.

Del 3.

A large, empty rectangular box with a black border, intended for the user to provide their answer to the question about the third part of the room.

Har du noen innspill, tanker eller kommentarer om Fagland?

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for users to provide feedback, suggestions, or comments regarding the 'Fagland' project.

Vedlegg 5. Svar fra brukerundersøkelsen

	Rangert 1.	Rangert 2	Rangert 3
1	Svarte samarbeidsbord Dette er et sosialt og faglig møtested der jeg sitter med medstudenter fast	Båsene bak tavlen Her sitter jeg ofte hvis resten av gjengen ikke er på skolen eller det faste bordet er opptatt	Hengestolene Her kan man sitte hvis man bare ønsker å lese uten å notere
2	Svarte samarbeidsbord Stor plass, mulighet for samarbeid om øving og prosjekter. Lyst.	Hengestolene Komfort, avkobling	De små oransje sofaene Komfort, samarbeid i mindre grupper
3	Svarte samarbeidsbord Har blitt fellesbordet for gjengen. Vi er ganske mange, så det er nyttig med et stort bord. Noen av oss er tidlig oppe, så vi kan velge hvilket bord vi vil. Er et godt bord med gode stoler, men litt mye bråk til tider.	Båsene bak tavlen Tar hvis det ikke er plass på bord 1. Vanskelig når man er flere, men gode stoler.	Retro godstoler God stol til pauser, for chill til å jobbe i.
4	Båsene med skjermer Liker best på grunn av sofa	Plekterbordene Liker lokasjonen, men kan være litt bråk	Båsene bak tavla Her om ikke plass ellers
5	Båsene med skjermer Jeg leser og jobber i grupper i dette området. Jeg synes det er veldig behagelig sofa og deilig med mye lys	Plekterbordene Leser. Deilig med mye naturlig lys og grei størrelse på bord	Båsene bak tavla Leser. Liker fordi det er mindre distraksjoner
6	Sakkosekk og stor oransje sofa Har brukt det mest siden det er mest ledig. Det er greit, men funker dårlig om man skal sitte lenge eller er flere.	Plekterbordene Liker dette området best. Bra sittegruppe for arbeid. Det er også plass til flere.	De oransje små sofaene Liker denne plassen, men synes at siden det er sofaer blir atmosfæren mer "chill" og mindre konsentrert
7	De grønne bordene God plass på bordet, gode seter og greit med plass rundt oss	De oransje sofaene Beste plassen å sitte i kortere perioder (sofaer). Litt trangt på bordene	Plekterbordene Små bord, roligere plass å sitte når det er mindre folk her
8	Svarte samarbeidsbord Store bord og gode stoler. Plass til bein mellom hverandre	De grønne bordene Får lys inn. Kan lade på bordet. Gode stoler	Sakkosekk og oransje sofa Avslappende sted. Fint hvis man skal se digital forelesning uten å skrive notater eller lese.

9	De grønne bordene For å studere med studievenner		
10	De grønne bordene God plass på bordet. God plass rundt. Greie stoler.	De oransje sofaene Gode å sitte i kortere perioder. Trange bord	Plekterbordene Små bord. Roligere plass å sitte når det er mindre folk.
11	Båsene ved skjermene Jeg synes det er behagelig å sitte der og liker at man sitter litt mer for seg selv i en bås. Dumt at disse plassene nesten alltid er opptatt.	Plekterbordene Liker godt å sitte der helt innerst fordi det ikke er så mange som går forbi. Bli litt mer adskilt fra resten av rommet. Fin plass å sitte med gruppearbeid!	De oransje sofaene Avslappende sted å sitte om man skal snakke og jobbe alene eller sammen. Kan dessverre fort bli distraheret av folk som går inn og ut av døra og forbi.
12	Båsene ved skjermene Liker å sitte her, god plass, litt avgrensa, bra med lading, behagelig å sitte - kan sitte komfortabelt fler enn 2 pers	Svarte samarbeidsbord God arbeidsplass, bra med lading, god plass til masse ting og flere folk	De oransje sofaene Behagelig å sitte om man er 1-2 pers. Lett tilgjengelig lading
13	Båsene bak hylla Jeg liker at det er en sofa man kan lene seg til med et bord med stor plass. I tillegg liker jeg at det er litt skjermet fra resten av rommet og støy.	Båsene bak tavlen Liker at det er sofa og mye lys	De oransje sofaene Synes det er koselig
14	Båsene bak hylla Litt tilbaketrukket fra resten, mindre bråk og forstyrrelser. Bruker det til å gjøre skole og prate med venner/ha diskusjoner (gjelder for alle 3 stedene)	Båsene ved skjermene Liker å sitte i en bås, føler meg mer "alene" og litt mer fokusert. Hyggelig å sitte i en "sofagruppe"	Båsene bak tavla Lyst og romslig. Gode stoler
15	Bordene med hjulstolene Liker å sitte ved vindu + i nærheten av en utgang. Tillegg justerbare stoler og "normal" høyde på bordene	Plekterbordene Liker å sitte i nærheten av vindu + god plass på bordet + "normal" høyde på bordene	Båsene ved skjermene Behagelig med sofa, men mindre bordplass. Mer privat + nærme toalettet
16	Plekterbordene Liker å sitte ved vinduet. Et pluss at man kan justere høyden på stolen + stikkontakt. God plass på bordene	Bordene med hjulstolene Liker å sitte ved vinduet, og at det er god plass. Sitter der mest fordi det er oftest ledig om man kommer litt seint	Båsene ved skjermene Chill med sofa, men litt trangt (smale bord) + at det er nærme do
17	De grønne bordene Man kan sitte flere sammen og diskutere	Plekterbordene Et litt mer avgrenset område	Båsene bak hylla Ikke alltid like mye støy i denne delen

18	De grønne bordene Hyggelig og koselig plass å jobbe med oppgavene	De gule høye bordene Fint for å jobbe med oppgaver, slappe av etc.	Båsene ved skjermene Koselig plass å jobbe med oppgaver
19	De gule høye bordene Lese, skrive lekser, svare på mail. Jeg får beste sitteposisjon ved disse bordene, siden de andre stolene ikke er høye nok til at jeg får ergonomisk posisjon når jeg bruker tastatur	Sakkosekkområdet Pause. Elsker gyngestolene. Chill reading.	Båsene ved skjermene Møte med eksamensgruppen min (vi er fire som jobber sammen på eksamensfilm). Veldig handy med TV
20	Båsene ved skjermene Bruker denne plassen når jeg skal konsentrere meg om eget prosjekt eller jobbe i gruppe/diskutere faglig. Fin avskjerming fra resten av Fagland, men litt vel trangt å komme seg inn mellom bord og benk	Sakkosekkområdet Denne plassen bruker jeg mest til pauser, eller for å få miljøforandring når jeg har sittet lenge ved båsene ved skjermene.	Vasken Veldig nyttig å ha håndvask lett tilgjengelig!
21	Sakkosekkområdet Jeg bruker sone 1 til både avslappende jobbing og intensiv jobbing. Sack it er veldig behagelige å sitte i, og du kan vanskelig ta med annet enn pc dit, så det passer seg å bruke sack it som et midlertidig sted å jobbe i med klare forventninger til hva man skal jobbe med.	Båsene ved skjermene Del 2 bruker jeg når i er flere enn 2 som jobber sammen. I påska brukte vi TV-ene til å ha påskekos på.	Den oransje store sofaen Del 3 bruker jeg kun for pausetid. Jeg liker oversiktsfølelsen og det er enkelt å henvende seg til andre.
22	Båsene ved skjermene Til å skrive oppgaver sammen med medstudenter. Det er trangt mellom benker og bord. Plagsomt trangt. Men fint å ha en plass hvor man både kan jobbe og snakke uten å forstyrre andre	Sakkosekkområdet Til å slappe av + pause. Men også til å henge i sakkosekk med laptop på fanget og produsere tekst.	Den oransje store sofaen Lunsj og skravle
23	Svarte samarbeidsbord Gode stoler, god plass om man er flere, gode lade-muligheter, sitter ved vinduet og det er bra, foretrukket sted å sitte, litt bråkete del av fagland fordi det er mange steder å sitte mange	De oransje små sofaene Bra om man skal sitte to, behagelig å sitte i, ofte ledig, god plass om man er to eller alene	Bordene ved gata God plass, gode lademuligheter, bra om man er to, god plass å legge fra seg ting, litt mindre bråkete del av fagland.
24	De grønne bordene Bruker denne delen til skole. Liker at det er store bord og	De oransje små sofaene Litt lave bord for å gjøre skole, men fungerer greit.	Båsene ved skjermene

	behagelig belysning. Også greit at man kan se ut.	Bruker denne plassen til å gjøre skole/lese.	Bra plassering, behagelig å sitte. Bruker plassen til å gjøre skole.
25	Svarte samarbeidsbord Liker denne delen best, fine stoler, fint bord og rett ved vinduet	De oransje små sofaene Sitter her for å "chille" eller fordi det ikke er plass [andre steder]	De grønne bordene Sitter her når det ikke er plass ved svarte samarbeidsbord, men fint og!
26	Svarte samarbeidsbord Sitter her nesten hver dag med samme studiegruppe. Samarbeider om skole og sosial møteplass. Gode stoler, bra lademuligheter, veldig fint at det er plass til mange.	Retro godstoler Slappe av, lese, gode stoler	De grønne bordene Fint å sitte her hvis man er mindre grupper, liker å sitte i nærheten av vindu/lys
27	Svarte samarbeidsbord Sosialt, fine bord og stoler, fint med sollys, nytt og fint. Min atmosfære. Gjør skole og er med venner	Båsene bak hylla Nytt og fint. Gjør skole og med venner.	De grønne bordene Nytt og fint. Gjør skole og med venner.
28	De gule høybordene Jeg sitter der og studerer, litt dårlig med krakk, men det fungerer	Svarte samarbeidsbord Sitter sammen med venner, stor plass. Da kan vi sitte i store grupper.	Bordene ved gata Ok plass, kan drikke kaffe der.
29	De gule høybordene Dette området er ofte ledig. Godt å kunne sitte med flere, og ha en "oversikt" over rommet	Båsene ved skjermene Stor arbeidsplass, ingen "oversikt" ut i gangen. Kanskje man kan vinke til en medstudent som går forbi.	De grønne bordene Her skulle jeg ønske det var ledig oftere, for det er godt å sitte litt "alene" sammen med de man jobber med.
30	De grønne bordene Jobbe med skoleoppgaver, gjerne sammen med andre. Fin høyde på stolene og bordene. God plass til å kunne sitte flere sammen.	Båsene ved skjermene Fin høyde på bord og sofa, god støtte til rygg. Litt problematisk at den som sitter innerst ikke kommer seg ut uten at den andre må flytte seg. Deilig at det er litt avgrenset fra resten av rommet.	De gule høybordene God plass til å sitte flere sammen. Litt rart forhold mellom høyde på stoler og bord. Bordet er litt lavt. Kunne vært bedre ryggstøtte på stolene. Passer veldig fint til gruppearbeid :)
31	Svarte samarbeidsbord Sitter egentlig kun på denne delen av Fagland. Er en stor gjeng som sitter sammen, og da trenger vi det store bordet. En av oss pleier å være her tidlig å holde av bordet.		

32	Utgangene Inn/utganger. Må sprite. Oversiktlige og romslige	Den oransje sirkelen Avslapping, lunsjing, hengig. Liker hengestolene og den oransjefargen på sofa/gulv. Apropos henging: savner et sted å henge, sånn i armene, litt sånn apekatt-hengig. F.eks en slags ribbevegg eller hengestativ av noe slag.	Båsene ved skjermene Der vi har kollokvie. Litt mer skjermet enn mer åpne bord. Litt trangt, men fungerer. Hadde vært digg med stikkontakter på "yttersiden" og ikke bare på veggen innerst.
33	Båsene ved skjermene For å jobbe med skole, enten alene eller med medstudenter. Jeg liker stedet godt, men litt trangt ved "sofaplassene"	Svarte samarbeidsbord Fint langbord for kollokviegrupper. Brukes når jeg jobber med flere. God plass og gode stoler.	De oransje små sofaene Velges som regel kun når de andre plassene er opptatt, altså en plan B. Kommer man til Fagland etter kl. 10 er det som regel fullt overalt. Mye trafikk rundt inngangene, vanskeligere å konsentrere seg der.
34	Den grønne sofaen Kan både jobbe og være sosial i sofaen. Bra stad!	Svarte samarbeidsbord Her kan ein jobbe godt i større kollokviegrupper. Fint arbeidsmiljø.	Hengestolene Hengestolene er ideelle for å ta seg ein pause! Bra velferdstiltak.
35	Svarte samarbeidsbord Bruker denne delen dersom gruppen består av såpass mange at et stort bord er hensiktsmessig.	Plekterbordene Bruker denne delen dersom gruppen er litt mindre, eller dersom det ikke er ledig plass i sone 1	De oransje små sofaene Bruker denne delen mer <u>rekreasjonelt</u> : kan sitte der og drikke kaffe med noen uten at situasjonen involverer skolearbeid.
37	Svarte samarbeidsbord Fordi det er stikkontakt og rom til å notere og mye plass	De grønne bordene Fordi det er stikkontakt og rom til å notere og mye plass	Båsene ved skjermene Fordi det er stikkontakt og rom til å notere og mye plass
38	Båsene ved skjermene Liker del 1 best fordi man sitter litt i fred, liker båsene veldig godt og du har høy ryggstøtte. Er veldig fin plass å sitte sammen med andre.	De oransje små sofaene Del 2 har digg sofa, fin plass for å ta det litt rolig.	Båsene bak hylla Del 3 har høy ryggstøtte og fin plass å sitte for å jobbe.
39	De gule høybordene Bruker som regel denne plassen fordi den er mest ledig. Bruker den til å lese. Her er det for høye stoler til boder. Bordene er likevel behagelig plassert i rommet. Dette er plassen jeg liker minst.	De grønne bordene Bruker den til å lese. Dette er plassen jeg prefererer mest. Fint med vindu og liten vegg bak. Deilige stoler med god rygg.	Båsene ved skjermene Bruker den til å lese. Digg med sofa. Fin høyde til bordet. Mye opptatt!

40	<p>Svarte samarbeidsbord Liker å jobbe ved større bord hvor man kan utfolde seg i større grad. Passer godt hvis man er en større gjeng som vil sitte sammen. Liker stolene.</p>	<p>De grønne bordene Liker at denne sonen/stedet/delen er nærme "the chill zone": Enkelt å ta seg en pause. Får gjennomført en god arbeidsøkt fordi alt ligger tilrette for at man kan sitte lenge (stikkontakt, gode stoler etc.)</p>	<p>Båsene ved skjermene Liker at denne delen er skjermet fra hverandre. Får sitte mer i fred, og det er gøy å ha tilgang til TV-skjerm som kan bli brukt til skolearbeid og andre ting (kahoot etc.)</p>
----	--	---	---